NA[illegible]LIBRARY
[illegible] 12 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/2/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

52. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 20. DECEMBRIS 22. GADS
WEDNESDAY, DECEMBER 20, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

ZIEMSVĒTKOS
Elmara Damberga zīmējums

Māc. Arturs Voitkus

Es skaistu rozi zinu...

Viena no skaistākajām Ziemsvētku dziesmām ir 15. gadsimtā sacerētā Es skaistu rozi zinu. Dažkārt viņu kļūdaini sauc arī par „Dziesmu par Kristus rozi". Īstenībā dziesmā minētā roze simbolizē Kristu pašu; Kristus ir ziemas nakts salā un tumsā plaukusī roze, kuras saldajai smaržai jāpiepilda ik cilvēka sirds.

Šī dziesma liek domāt par lielajiem pretstatiem: tumsu un gaismu, naidu un sirds siltumu, dvēseles skaidrību, ko simbolizē jaunavas Marijas tēls — un grēcinieku, kas, kaislību vajāts, brien tumšus, netīrus ceļus. Cilvēku sirdīs vienmēr plosījusies cīņa ļaunā un labā starpā, un kristīgā baznīca pārliecināta, ka Dievs tai uzticējis pienākumu sludināt un atgādināt, ka, gādājot par to, lai ikdienā valdītu Kristus gars, iespējams lielajā cīņā uzvaras kausu nosvērt gaismas un patiesības virzienā. Tāpēc arī dziesmas autors — 15. g. s. kristietis — lūdz, lai Ziemsvētku roze — Kristus — „zied manā sirsniņā", jo: „Kas ticīgs tevi kopj, tam sirds no saldās smaržas un dvēsle pilna top."

Lai Dievs dotu, ka Ziemsvētku gaisma iemirdzētos ik namā un ik sirdī un Kristus mīlestības gara siltums nolaistos pār visiem — lielajiem un mazajiem, jaunajiem un vecajiem, cietējiem, vientuļajiem, noskumušajiem un arī priecīgajiem, ceļu zaudējušajiem un arī jaunu ceļu atradušajiem, maldīgajiem un atgriezīgajiem — un lai tas mūs visus vieno par lielu, ciešu Dieva bērnu saimi. Lai Dievs dotu, ka, Ziemsvētku vēsts stiprināti, mēs dzīvotu jaunā cerībā, ka tur, kur valda Kristus gars, valda arī saticība, miers, iecietība, sapratnās un mīlestība. Lai Dievs dotu, ka ne tikai mūsu ausis, bet arī sirdis sadzirdētu debesu vēsti: Jums šodien Pestītājs dzimis!

Laikraksta lasītājiem, sludinājumu devējiem un līdzstrādniekiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

novēl LATVIJA AMERIKĀ REDAKCIJA un IZDEVNIECĪBA

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 20. DECEMBRIS 52. N-RS.

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

ETHNIC PRESS ASSOCIATION 1970-1971

Arnolds Apse

REIZ MĒS KLIEGSIM

Mūs nemiera lietuvēns izsūc,
un mūsu dvēseles salst
un cieš badu.

Vai atceries bēglu barakas vēl,
svešu cilvēku dāvātās skrandas
un šķēlīti maizes?
Vai atceries vēl?

Nu mums ir maizes par daudz,
bet mēs nabagi esam,
un nekur mums nav labi,
jo mūsu dvēselēs neskan
— Klusa nakts, svēta nakts . . .

Bērns, vai tev ir māte, kas Ziemsvētku vakarā
prieka asarām acīs saka tev labu vārdu?
Vai ir?

Reiz izmisumā
mēs kliegsim
pēc dvēseles miera
un laba vārda,
lai paši sevi nenolādam
un nenosalstam.

Atplauksim Ziemsvētku brīnumā

Visur, kur vien cilvēki pulcējas ap Ziemsvētku eglīti un liek atskanēt nemirstīgajām „Klusa nakts, svēta nakts" skaņām — kaut arī tas notiktu tikai sentimentālā jūtoņā, bez dziļākas Ziemsvētku noslēpuma izpratnes — svecīšu gaismā pie smaržīgas eglītes mēs jūtamies pacilāti. Šinī svētku noskaņā nonāk arī daudzi sausi prāti, lepnas dvēseles, daudzi nevaļīgi ļaudis.

Kristiešiem ir noslēdzies baznīcas gads — dzīva dievišķīga mīlestības un dzīvības straume, kas apvieno sevī iznīcīgo pagātni, tagadni un nākotni. Un baznīcas lielie svētki ir kā kalngali, kas paver mums dziļu un plašu skatu uz lielo pestīšanas noslēpumu un māca to īstenot ikdienas dzīvē. Un visam tam ir tikai viens mērķis — palīdzēt mūsu dvēselei arvien vairāk pieaugt pilnībā un svētumā.

Vērojot mūsu ikdienas dzīves norisi, redzam, ka mūslaiku cilvēki zaudējuši dzīvo saistību ar baznīcas gadu un nedzīvo vairs tā ritmā.

Mūsu dzīvi arvien vairāk nosaka pilnīgi laicīgs, pasaulīgs ritms, kuŗa dzinējspēks ir nevis dievišķais, bet materiālie un saimnieciskie notikumi.

Svētdienām un svētkiem palikusi tikai izpriecām veltītas brīvdienas nozīme, kuŗai šad tad — jūsmīgā noskaņojuma labad — vēl top piekabināta nenozīmīga sentimentāla pseidoreliģiozitātes etiķete.

Nevieni svētki nav tik ļoti banālizēti kā Ziemsvētki, kur galvenā vērība piegriezta nevis kodolam, pašai svētku būtībai, bet gan čaulai, vizuļojošam apvalkam. Dieva vēstījums mums paslīd garām nesadzirdēts.

Šāda veida Ziemsvētki ir iemīļoti daudzās aprindās. Tos svin ne tikai kristieši, bet arī ticības lietās vienaldzīgie un pat neticīgie, jo tādi Ziemsvētki no cilvēka neko neprasa un arī nedod, neko vairāk, kā svecīšu gaismā pavadītas omulīgas stundas un mazliet sentimentālu bērnības atmiņu sirdī.

Svinēsim īsti kristīgus Ziemsvētkus, kā to mūsu senči darīja. Gaidīsim, lai Dievs par jaunu atdzimst mūsu sirdīs un mūsu sirdis kļūst Betlēme.

B. Senkēviča

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS! Dadzis

Lasītāju vēstules

/ TUKŠU SALMU KULŠANA /

Latvija Amerikā 29. nov. nrā, lasītāja vēstulē „Hamiltonā tikai viens lāčplēsis", L. k. o. k. J. Kapteinis raksta, ka Hamiltonas latviešu biedrības priekšnieks svinīgajā aktā Šeratona viesnīcā aicinājis godināt lāčplēšus un citus brīvības cīņu dalībniekus, paskaidrodams, ka viņš ir vienīgais Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris Hamiltonā kopš 1949. gada.

Ja J. Kaptenis kā vienīgais L. k. o. k. Hamiltonā būtu ieradies Latvijas valsts svētku sarkojumā, viņš būtu dzirdējis, ka Hamiltonas latv. b-bas priekšnieks uzaicināja godināt visus lāčplēšus un brīvības cīņu dalībniekus ,un aicināja piecelties klātesošos, lai svētku dalībnieki tos varētu redzēt un apsveikt. Tas bija skaists piemērs, ka latviešu tauta nekad neaizmirsīs savus varoņus. Žēl, ka J. Kapteinis to neredzēja.

Uz sava drauga jautājumu, „vai Hamiltonā vēl būtu ieradies kāds L. k. o. kavalieris", J. Kapteinis atbildējis —„lai viņi pajautā Latviešu b-bas pr-kam, varbūt viņam kādi zināmi". Nebrīnos par tādu atbildi, jo kaut gan J. Kapteinis cītīgi lasa Latviešu biedrības bibliotēkas grāmatas, viņš, saprotams, nezina, ka Hamiltonas latviešu biedrība L. k. o. k. reģistrāciju neizdara.

To var uzskatīt par tukšu salmu kulšanu. Daudz patīkamāk būtu dzirdēt, ja J. Kapteinis pastāstītu par savām cīņu gaitām. Brīvu Latviju atkal izcīnīs jauni lāčplēši, bet būs patīkami tur redzēt arī vecos.

V. Ozols, Hamiltonā

LATVIEŠU BANKU KALANDĀRS

Mani iepriecina Latviešu banku kalendārs. Tas iznāk katru gadu. Pēc tā var spriest un uzzināt, kur atrodas un kādu svētīgu darbu emigrācijā veic latviešu saimnieciskie darbinieki — banku vadītāji, skolotāji, uzņēmēji, tirgotāji, arī mācītāji draudzēs. Latvieši ir centīgi, strādīgi un cenšas iegūt arī dārgāko mantu — izglītību. Arī latviešu bankas aizdod naudu studējošiem, kas pēc izglītības beigšanas to atmaksā.

Inž. J. Radziņš, Detroitā

KĻŪDAINS APRAKSTS

Laika redaktors Kanadā M. Čulītis (M. D.), aprakstot 18. novembŗa sarīkojumu Ītona auditorijā Toronto, par Daugavas Vanagu vīru koŗa Kanadā divām beigu dziesmām izsakās šādi: „Vīru koŗa divas pēdējās dziesmas bija kaŗavīru marši un, lai gan J. Norviļa 'Klip klap' publika prasīja atkārtot, par spīti teksta kļūdainai valodai, tomēr par šo soļojamo dziesmu uzņemšanu 18. novembŗa koncertā varēja palikt dažādās domās."

Šinī vienā teikumā M. Čulītis apzināti vai neapzināti ielaidis četras kļūdas.

DV vīru koŗa pēdējās divas dziesmas bija: korālis Par zemi ko mīlam (K. Alberta) un Latviešu gaisa spēku izpalīgu dziesma, J. Norviļa Klip klap (J. Ruško). Neviena no tām nav kaŗavīru marši. Arī iepriekš dziedātās divas dziesmas — Lielā junda — J. Kalniņa un Leonīda Breikša Lūgšana, komponējis I. Sakss, nav marši.

Par Klip klap kļūdaino valodu M. Čulītis paskaidro, ka dziesmas autoram vajadzējis rakstīt „Pēter, nepaliec" . . . , bez burta „i", un nevis „Pēter, nepalieci" . . .

Dziesmās latviešu valodā nav kļūda pielikt burtu „i" vārda beigās melodijas un ritma labākai izskaņai, kā piemēram: sirmajami ozolami . . . , bāliņosi . . . , gabaliemi . . . , vakarāi . . . , zvaigžņotiemi . . . u.t.t. Tie ir tikai daži piemēri, izņemti no Vispārējo dziesmu svētku simtgades koŗa dziesmu krājuma (Iespiests 1971. g.)

Attieksmē par „soļojamo dziesmu" uzņemšanu 18. novembŗa programmā un klausītāju „dažādās domas" izteica 1200 atceres svinību dalībnieku, prasot dziesmu atkārtot.

Klip klap, Latv. gaisa spēku izpalīgu dziesmu, ir sarakstījis kaprālis J. Ruško Otra pasaules kaŗa laikā. Alfrēds Žīgurs savā grāmatā Latviešu gaisa spēku izpalīgs sīki apraksta par šo latviešu jaunekļu cīņām un upuriem, kas nesti latviešu tautai, kad zemē iebruka svešinieki. Viņš raksta: „Šodien šīs cīņas ir daļa no latviešu kaŗavīru vēstures, un tās liecina par latviešu jaunatnes mīlestību uz savu tautu un tēvzemi."

Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā J. Norviļa Klip klap dziedāja 18. novembŗa koncerta programmā, godinot mūsu jaunākos kaŗavīrus — gaisa spēku izpalīgus un visus Otra pasaules kaŗa cīnītājus un viņu lielos upurus.

Un beidzot, visrupjākā kļūda ir nosaukt šādu dziesmu par „soļojamo dziesmu". Piekārt šādu un līdzīgas izkārtnes būtībā ir tikpat necienīgi kā nosaukt valsts himnu par „stāvamo dziesmu" vai korāli baznīcā par „sēžamo dziesmu".

Ļoti ceram nākotnē lasīt pareizāku recenziju, nevis tādu, kā Laika redaktors Kanadā sniedza to saviem lasītājiem, aprakstot 18. novembŗa svinības Toronto. **V. Veitmanis**

Toronto

SĀĻA PIEGARŠA

Latvijas valsts proklamēšanas dienas atceres akts Ītona auditorijā Toronto atstāja sāļu piegaršu. Maz tajā bija daiļo tautas tērpu valkātāju. Apsveicēju vidū bija arī Kanadas federālās valdības darba ministrs M. Okonella, pārstāvot liberālo Kanadas valdību un nododot sveicienu no Kanadas ministru prezidenta Trudo. Ar izbrīnu jājautā, kur bija palikuši mūsu konservātīvie draugi no Ontario provinces valdības, tāpat jaunievēlētie konservātivās partijas locekļi Kanadas federālajā parlamentā? Vai viņiem nebūtu bijis laika atsūtīt mūsu valsts svētkos vismaz telegrammu? Vēl vairāk tas nesaprotami pēc LNAK jūtu apliecināšanas konservātīvo partijai pirms federālajām vēlēšanām, aicinot atbalstīt konservātīvos. . .

Kārlis Zenaitis,
Skarboro, Ont.

Vajātie

Viļa Lesiņa leģendas, stāsti un noveles. Izdevniecība Daugavas Vanags Toronto, 1972. g., 245 lp.

Viļa Lesiņa literārie darbi publicēti periodikā kopš 1923. gada — lasāms grāmatas Vajātie ievadā. Tur minētas 13 autora agrāk iznākušās grāmatas, no tām pēdējā — 1952. gadā. Pats autors dzimis 1903. gadā. Vajātie, tātad, uzskatāma gandrīz vai par tādu jubilejas izdevumu — izdevumu, kas iezīmē Viļa Lesiņa aizvadītos 70 mūža un 50 literārās darbības gadus, tāpat pēdējo 20 gadu posmu, kurā citas jaunas grāmatas nav radušās. Par tādu tā gan nav nosaukta, tikai skaitļi aptuveni sakrīt. Bet tā var būt arī sagadīšanās.

Grāmata tirgū parādījusies nesen, un pēdējā novele tajā saucas — Svētku prieks. Šī novele stāsta par Jorēņu Intu — partizānu, kas, slims un novārdzis, Ziemsvētku pievakarē iznāk no meža, lai piedalītos dievkalpojumā un pēc tam nodotu sevi kolchoza miliču rokās. „Lai arī viņiem", kas jau ielenkuši baznīcu, „tiktu savs svētku prieks," kā Jorēņu Ints pēdējā teikumā saka garīdzniekam.

Virsraksts Vajātie apvieno 14 leģendas, stāstus un noveles, kas tematiski sniedzas no kristietības sākumiem līdz 1950. tajiem gadiem. Vajāto pirmkristiešu laikmetu tēlo grāmatas divi pirmie vēstījumi, Tā Kunga eņģelis un Jerums. Tie stāsta par romiešu vajātajiem. Bet jau nākamie — Dieva dotais, Nezināmā ceļā, Melnā diena un Izklīdušie — tēlo dzīvi Latvijā zem krievu komūnistu okupācijas varas. Tur aprakstītas izspiegošanas, varmācības, cietumi, nelaimīgo ciešanas un citas nejēdzības, kas jau devušas vielu daudzu autoru sacerējumiem. Vēlāk, pārējos stāstījumos, rādīti karavīri un bēgļi kauju laukos, mežos un nometnēs vai Vācijas un Anglijas privātmitekļos, gan saskarsmē ar nepieņemamo apkārtni, gan attieksmēs ar dzimtenē palikušajiem un pagātnes iecerēm. Tādi ir stāsti un noveles Pēdējais vārds, Maruta, Kristus, Draugi un Brīnums. Tikai divu stāstījumu centrā izvirzīti sveštautieši — Pārnācējs un Muša, bet arī tajos vāciešu un latviešu liktenģaitas saskaras un mijiedarbojas vajātības noskaņā. Visi šie vajātie autora nostatījumā tomēr, pirmkārt, ir kristieši, otrkārt — latvieši, un tikai treškārt tie ir tēloto personu raksturi vai apstākļi, kas liek viņiem ciest.

Ja arī dažreiz grūti pateikt, kurš no vēstījumiem ir leģenda, kurš novele un kurš stāsts, tad autora raitā valoda un vēstītāja māka liek iet pāri formu ierobežojumiem un atļauj baudīt tiklab izjūtu, kā notikumu aprakstus. Šo lasītāja baudījumu nenomāc pat vietvietām iespraustie prātojumi, kas ir trešais Viļa Lesiņa krājumā apvienoto darbu satura izpausmes elements. Autors skata laikmeta norises no savas paaudzes viedokļa. Viņš it kā noliecas ciešanu, varonības un izturības priekšā bez protesta, bez skaļām frazēm, bet arī bez cerībām un gaišāka skata nākotnē. Un tomēr viņš nepauž bezcerību — taisni otrādi. Kristietības ideāli atmirdz viņa stāstījumos it kā pārlaicīgas gaismas apvīti. Bet pārlaicībai nekas neliedz kļūt laicīgai jebkurā brīdī.

Ja svētku prieks šīs grāmatas lasītājiem var pārvērsties svētku pārdomās, tad tas nenozīmē, ka tā nebūtu jālasa. Tā jābauda kā dievkalpojums. Un izlasīta tā, glīti iesieta, būs vērtīgs pienesums katram grāmatu plauktam.

Osvalds Liepa

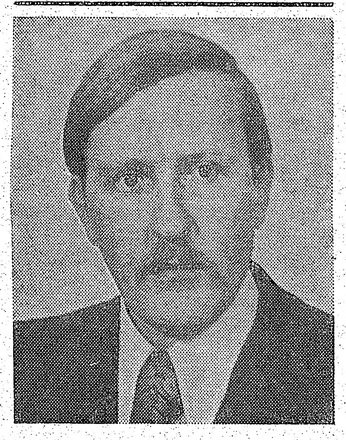

Jānis Kalniņš
ar uzslavu beidzis Čikagas Kentas tieslietu kolledžu pie Ilinojas techniskā institūta un ieguvis Dr. iur. gradu ar tiesībām praktizēties Ilinojas pavalstī.

Dr. Auseklis Pērkons (attēlā pa labi), pirms došanās 4. janvārī no Toronto uz savu jauno darba vietu Venecuelā, dalās domās ar komponistu Imantu Saksu par dažādu latviešu aktivitāšu attīstīšanu šajā Latīņamerikas zemē.
J. Gailīša uzņēmums

Redakcijai piesūtīti izdevumi

ALA žurnāls, 7. n-rs, Amerikas latviešu apvienības izdevums, iznāk trīs reizes gadā, mākslinieka Ilmāra Rumpētera vāks un nodaļu virsraksti, redaktrise A. Cīrule, 64 lp.

Latviešu banku kadendārs 1973. gadam, Latviešu kreditsabiedrību apvienības izdevums, 13. gads, redaktrise E. Rasiņa, 248 lp.

Darba Degsme, 3/5 un 6/7, Sanpaulas latviešu baptistu draudzes izdevums Brazilijā, redaktors A. Arājs, 16 lp.

Resistance Movement in Latvia, Latvian National Foundation izdevums, redaktors A. Šilde, 56 lp.

Daugavas Vanagu kalendārs 1973. gadam, 19. gads, DV ASV valdes izdevums

Viļa Lesiņa Vajātie, leģendas, stāsti, noveles, Daugavas Vanagu izdevums, 1972. g., 244 lp.

Ceļa Zīmes 50. n-rs. Latvju biedrības Lielbritanijā izdevums, redaktors Jānis Andrups, 80 lp.

Jāņa Zariņa Kāvu gados (no karavīra dienas grāmatas) 2. daļa, apgāds Vaidava, 432 lp.

Alma Richtere dzejoļu krājums Vētru laiks, vāku zīmējis Arturs Richters, iespiedis Daugavas Vanagu apgāds Toronto, 164 lp.

Gaišā noskaņā

NIKOLAJS KALNIŅŠ, TIKAI SAULEI NAV ĒNU . ROMĀNS. 1972. GRĀMATU DRAUGS

Nikolajs Kalniņš jaunajā, plašajā romānā Tikai saulei nav ēnu (390 lp.) dzīvā, saistīgā tēlojumā rāda savas bijušās skolas — Rīgas skolotāju institūta — lielo nozīmi tautas dzīvē. Līdztekus viņš atklāj arī laikmeta seju.

Rīgas skolotāju institūta dibinātājs un ilggadīgais direktors Ludis Bērziņš šai mācību iestādē tad tieši vairs nedarbojas, jo pārcelts citā augstākā amatā, bet viņa gars dzīvs institūtā un tā absolventos. Tas ir cilvēcības un mīlestības gars audzinātājos pret audzēkņiem. Jaunie skolotāji piemin savu direktoru ar cieņu un mīlestību kā savu paraugu.

Institūta audzēkņi strādā dažādās skolās gan laukos, gan pilsētās. Dažiem darbs gadās tādās, kas prasa no audzinātājiem sevišķu uzmanību un apziņīgumu. Autors rāda skolotāju grūto uzdevumu tādās iestādēs kā patversmēs, kur bērni nepazīst mātes mīlestību, jo viņi ir izlikteņi vai tādi, kurus vecāki aiz dažādiem nelabvēlīgiem iemesliem nav spējuši paši audzināt. Daži strādā grūti audzināmo skolās, kur skolēnus cenšas ieinteresēt darbā, piem., kopt katram savu lauciņu pie skolas un ar tā augliem rīkoties pēc paša izvēles.

Šai kultūrvēsturiskajā darbā autors tēlo izraudzīto laikmetu, kas tieši nekur nav datēts, bet noteicams pēc tādiem notikumiem kā Brīvības pieminekļa atklāšana (1935) vai vadības maiņa institūtā. Par laikmetu liecina romāna centrālās personas Dauna Apoga referāts „Grāmata" sava pagasta Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā.

Laikmeta pazīmes izpaužas institūta jaunajā vadībā. Jaunais direktors ir dabzinātnieks, miermīlīgs cilvēks, kas atzīst institūtā nodibinājušos cilvēcīgo pieeju audzināšanā. Mirušā inspektora vietā iekļuvis bijušais virsnieks un pamatskolas skolotājs — kā viņš pats uzsver — ar stipru aizmuguri. Domājams, uz to balstīdamies viņš pilnīgi netaktiski paidagogu padomes sēdē uzbrūk direktoram, ka tas pieņēmis jaunu skolotāju bez viņa ziņas. Tāpat viņš uzbrūk skolotājai par dažu minūšu nokavējumu, nenoskaidrojot apstākļus. Daži skolotā-

(Turpinājums 4. lp.)

Mana aizjūras paradīze

KARINAS EGLĪTES - BĒRZIŅAS DZEJOĻI. AUTORES VĀKA ZĪMĒJUMS UN KRĀSAINAS ILLUSTRĀCIJAS. AUTORES IZDEVUMS NOTINGHAMĀ, ANGLIJĀ, 1971. GADĀ.

Negadās bieži, ka dzejnieks vienā gadā publicē divas dzejoļu grāmatas, bet 1971. gadā Anglijas latviešu grāmatu apgāds ir izdevis arī Eglītes - Bērziņas pirmo dzejoļu krājumu latviešu valodā Sirds. (Tas tagad autores atdzejojumā publicēts angļu valodā ar nosaukumu Heart.) Ja nu dzejniece vienā gadā ir publicējusi divas grāmatas, tad rodas jautājums, vai viņa nav kļuvusi par dzejoļu producētāju vairumā? Nē, tā nav! Krājumā Sirds uzņemtie dzejoļi ir rakstīti no 1940. — 1970. gadam, jaunajā krājumā gadi nav atzīmēti (to gan vajadzēja darīt!), bet nav pazīmju, ka šie dzejoļi būtu sarakstīti īsā laikā pēc 1970. gada. Ir pazīmes, ka diezgan daudzi no tiem radušies jau agrāk, bet tematikas dēļ nav iekļāvušies krājumā Sirds. Pārējie ir neapšaubāmi rakstīti pēc 1970. gada. To liecina šajos dzejoļos saskatāmā gatavība, kas ir dzejnieces brieduma rezultāts.

Ja krājumā Sirds ir daudzas sarunas ar sirdi, dažuviet pat pārmērīga noslēgšanās sevī, tad jaunajā krājumā Karina Eglīte - Bērziņa ir it kā atgriezusies pasaulē. Bet no šīs pasaules lielum lielo daļu aizņem dzejnieces „aizjūras paradīze" — atmiņas:

Tā bija pēdējā reize,
kad redzēju viņu
stāvam aploka vārtos
īsu pīpīti zobos
un siltu skatu
vērojam zirgu. 39. lp.)

un vēlmju sapnis:

Torņa galā
gaiļa zelta krūtis
saulē spīd
un trīc.
Ir atkal jauns rīts. (139)

Atmiņām un vēlmju sapņiem pieder dzejnieces sirds un visgaišākās domas, un briesmīgu noziegumu izdarītu tas, kurš pa viņas „aizjūras paradīzi" smīnēdams sāktu bradāt ar cinisma zābakiem.

Bet Karina Eglīte - Bērziņa nebūt nav kļuvusi akla arī pret reālo pasauli, jo viņa taču dzīvo šajā dīvainajā laikā. Viņa saka:

Šīsdienas cilvēks skatās
lopa skaidrajās acīs
un kaunās. (68)
Naids rakņā senus kapus
un meklē veļus,
lai sarūsējis zobens
mūsu dienu tiesā,
jo dzīvie nespēj uzvarēt
šai cīņā. (69)

Ir dzejnieki, kas rāj un sludina praviešu balsīs, tomēr arī viņi nav spējuši „uzvarēt šai cīņā." Paldies Dievam, ka mēs vairs neticam pastardienas sludinātājiem! Mēs neticētu arī Karinai Eglītei - Bērziņai. Bet viņa nesludina pastardienu, viņa vienkārši pasaka:

Mana mazā asaru krūzīte
saķēra saules staru —
rotājās, priecājās, žuva
un aizmirsa naidu. (135)

Ģeniāli pateikts! Tiešām, mums nevienam nav tik liela „asaru krūze", ka tajā būtu jānoslīkst, mums tikai jāspēj uztvert to siltumu, to gaismu, ko arī šajā izdzisušo pavardu laikmetā vēl joprojām izstaro atsevišķi cilvēki.

Karinas Eglītes - Bērziņas stils nav mainījies, tātad viņa ir nostiprinājusi savu dzejnieces izteiksmi. Atskaņas nav organiska šīs izteiksmes sastāvdaļa, tādēļ to ir maz, bet varētu nebūt nemaz. Dzejoļu literārā kvalitāte krājumā nebūt nav vienāda. Bet kura dzejnieka kurā grāmatā ir? Līdzās augstvērtīgiem dzejoļiem Eglīte-Bērziņa likusi arī tādus, kas derētu tikai ģimenes dzejoļu albūmā, piemēram Zelta kāzas (59), jo dzejniecei nav veicies ar dzejoļa mākslinieciskoapdari un noskaņas radīšanu. Starp vērtīgām rindām ir tādas, kas nav Karinas Eglītes - Bērziņas cienīgas, piemēram: „līdz pakalnam, kur stājas ceļa gals" (11); „tam svaigā loma" (18); „Mašīnas veiklas un gudras (darās) un dzen cilvēkus alās." (114) Vai dzejniece ir iemīlējusies vārda „kāpt" pagātnes formā „kāpi"? Viņa, tāpat kā krājumā Sirds, to lieto tur, kur jāsaka „kāp". (21) Lietodama vārda „sals" daudzskaitli „sali", viņa ir sagandējusi dzejoli 79. lp. Neiespējami izskaidrot, kādēļ Eglīte - Bērziņa divas reizes runā par „noliegtu galvu" (50, 58), kur taču noteikti jāsaka „noliektu galvu".

Tā kā Mana aizjūras paradīze ir Karinas Eglītes - Bērziņas otra grāmata, tad minētās neveiksmes un kļūdas gan varēja nebūt, bet — piedosim. Tomēr ar vienu katēgorisku noteikumu: šī „piedošana" lai ir kā avanss, kas dzejniecei „jāatmaksā" trešajā grāmatā. Un kaut ko viņa ir jau „atmaksājusi". Krājumā Sirds septiņdesmit dzejoļi ir nevajadzīgi sadrumstaloti pa sešām nodaļām, bet Mana aizjūras paradīze (96 dzejoļi) ir iedalīta tikai četrās nodaļās. Tādā veidā ir panākta simpatiska viengabalainība.

Karinas Eglītes - Bērziņas dzejas „atslēga" ir dzejolī Divas māsas:

Tā viena
ir mīlestība,
tā otra
ir saprašana.

Neej, kad tevi sauc viena!
Tu netiksi iekšā!

Tiešām, Eglītes - Bērziņas dzejoļi ir jālasa ar mīlestību un saprašanu, tad tie atklājas un kļūst tuvi un mīļi. Tajos dzejoļos ir dvēsele, un tā ir visdrošākā liecība, ka autore ir īsta dzejniece. Kas raksta dzejoļus bez dvēseles, nav dzejnieks, bet dzejas slepkava.

Beidzot vēl gribu atgādināt grāmatas māksliniecisko apdari. Autores krāsaino zīmējumu dēļ Mana aizjūras paradīze nav tikai dzejoļu krājums, bet vesels mākslas darbs.

Arnolds Apse

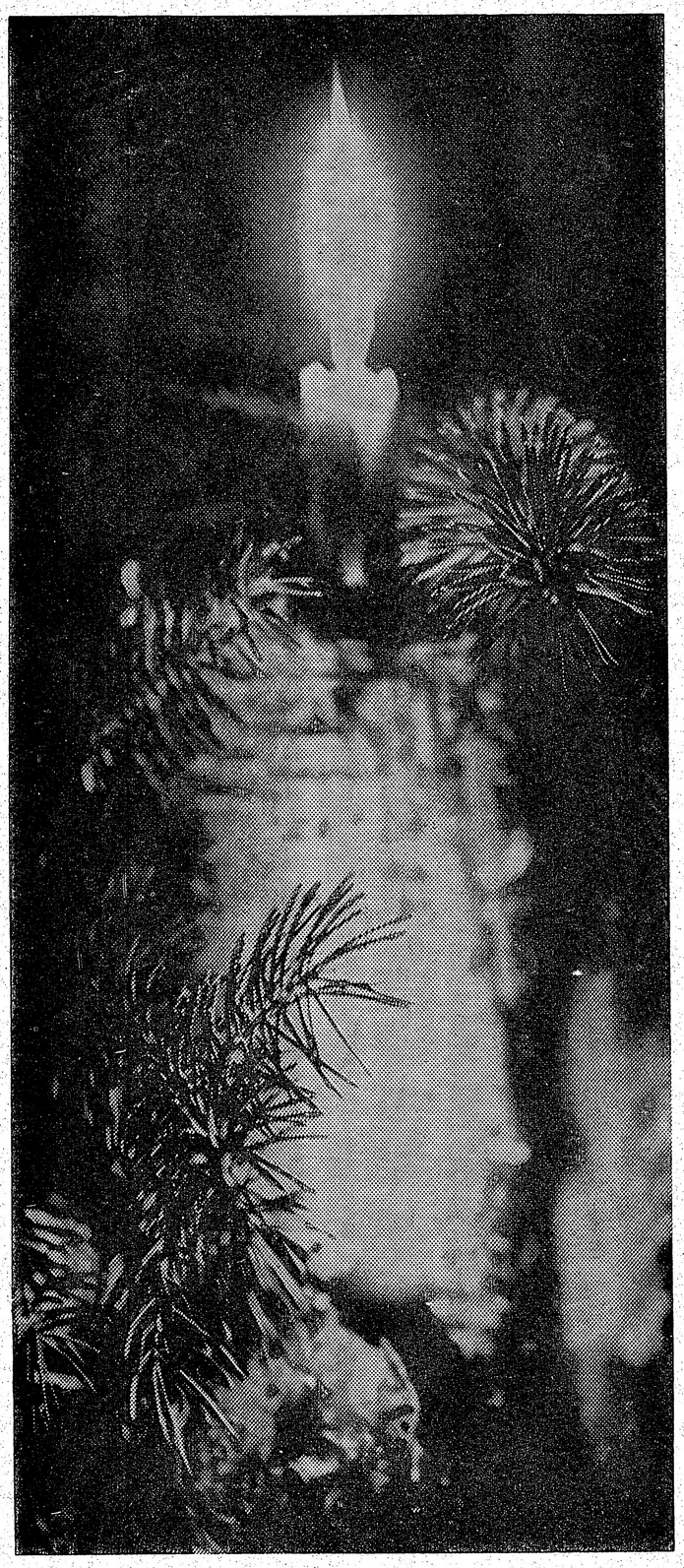

Ziemsvētku gaisma

Leonija Ozolkalne

Ziemas svētki senāk un tagad

Ziemas svētki... šo vārdu minot, gaiši iemirdzas jaunā, kā arī vecā acis. Jo Ziemas svētki, visdziļākajā tumsā svētīti, nāk ar gaismas solījumu, kad naktis pamazām sarūk īsākas, saules kāpienam aizvien augstāk tiecoties gaismas kalnā. To atzīmēdami, mēs simboliski iededzam sveces liesmu zaļā egles zarā, paļāvīgā bērna priekā, ar baltiem noberztām mutēm, bet baltiem arī savās sirdīs, solīdamies paši kļūt labāki. Jau pirmā iedegtā sveces liesmiņa mūs pārvērš sirsnīgā bērnā, kad jūtamies iekšējas gaismas apspīdēti. Baznīcai jau laikus iezvanot svētvakaru, likās, ka nupat balts miers pārklājies zemei,un šai klusumā bez vārdiem gribējās dot kādu solījumu, tuvoties otram un darīt kaut ko labu.

Ikvienā mājā ir savas tradicijas, kas šiem svētkiem piešķir daudzkrāsainību, bet savās pamatizdarībās tomēr paliek nemainīgas. Būdami pēc dabas individuālisti, mēs arī saviem svētkiem cenšamies piešķirt īpatnību pēc sava gara un izjūtas. Katrs pēc savas gaumes un spējām izgreznoja eglīti ne tikai ar svecēm, bet arī ar augļiem, kā sārti baltajiem pepiņa āboliem, kas tik kairinoši vizēja zaļajā zarā, saglabāti šim priekam, kad ārā spārdijās lauskis aiz katra pakša. Piparkūku sirdīm un zvaigznēm bija sava neatņemama vieta, apzeltīti vai apsudraboti rieksti, bārkstainos papīros tītas konfektes eglē priecināja acis. Kopīgi dziedātās svētku dziesmas atraisījās r līksmām gavilēm, salējās balsu balsīs, paceļot dziedātājus pāri ikdienai kādā lielākā, skaistākā dzīvē, priekam sārtinot vaigus.

Tā bija manā bērnībā pirms trim gadsimta ceturkšņiem. Tagad?

Arvien tālākas kļūst senās tradicijas, kuŗām pat grūti izsekot, lai precīzi attēlotu. Divdesmitā gadsimta straujais temps visu mēchanizējis. Šai zemē mēs vairs nedzirdam svinīgās zvanu skaņas, baznīcu torņi klusē. Dzīvā egle pārvērsta sudrabā vizošā parodijā.

Vissenākām ziemeļu tautām Ziemas svētki varēja būt arī pagānu svētki, kad pielūdza daudzas dievības. Ziemas dziļākajā tumsā saules kāpiens augšup varēja sacelt izbrīnu, prieku un līdz ar to līksmus svētkus gaismas atnākšanai par godu.

Mūsu tautas tālā senatnē Ziemas svētki ir bijuši vieni no krāšņākajiem svētkiem, tie bijuši Dieva dzimšanas diena. Tālajā senatnē Dievs, debesis un gaisma ir bijis viens jēdziens, tāpēc, dienai topot garākai, tajā piedzima visa labā iemiesojums: Dievs.

Ziemas svētki, Liela diena,
Tie Dievam lieli svētki,
Ziemas svētkos Dievs
piedzima,
Lieldienās šūpli kāra.

Aiz sijām pie istabas griestiem piesprauda zaļus egļu varus. No skaliem un salmiem tika pīti dažādi pinumi, puzuŗi, luktuŗi, kriģi, putni, papildināti krāsainām lupatņām, spalvām, krāsotām smilgām un vārpām. Pušķojumiem noderēja arī ēveļu skaidas, sevišķi apšu koka, kas spoži baltas, gredzenos vīdamās, veidotas dažādos rotājumos un vainagos, kārtas gan pie griestiem, gan sienas. Bieži ēveļu skaidu vainagi tikuši krāsoti vairākās krāsās, radot krāšņāku iespaidu. Krāsojumus izdarīja dabiskām augu krāsām. Salmu un skaidu pinumi skalu gaismā vizuļoja zeltaini spoži, skalu ēnām griestos tumstot un blāzmojot. Jo grezni izskatījās ciekurainie zari, ar kuŗiem centās aizklāt kailās sienas. Tā izgreznota istaba atgādināja pasaku pili, kuŗas sliecsnim pāri bija jāpārkāpj Ziemas svētku brīnumam, kuŗam par godu pati daba greznojās spodra.

Tautas dziesma vēl stāsta par izrakstīto kamanu braucienu, kas rada priekšstatu, ka brauc mīļš un gaidīts tētiņš, kuŗa dāvanu maisā netrūkst ne nieka. Bērni tiek mudināti tecēt tam pretī un saņemt mīļo ciemiņu.

Jaunākos laikos izrakstīto kamanu temai tiek piedzejots baltu ziemeļbriežu sešjūgs, kas šai naktī rikšo pār zemi, dalot arī laicīgās dāvanas, bet tikai čaklajiem un darbīgajiem.

Ziemas svētki ir klāt, izrakstīti raibi. Un kad gaisma loks visspodrāks, tiek dainots:

Sudrabiņa lietiņš lija
Ziemas svētku vakarā,
Visi sīki žagariņi
Sudrabiņu viziņāja.

Šī ir viena no skaistākām dainām, tik vienkārša un izteiksmīga, kas ziemas dienas pelēcīgajam krēslainumam piebuŗ vizējumu ar to vien, ka tā ir svētku diena ar sniega baltumu visā dabā.

Ziemas svētki ir bijuši gadmiju laiks, kad sācies jaunais gads. Sakarā ar to bijušas dažādas burvestības un izdarības:

Sanāciet, jaunas meitas,
Šovakar laimes liet;
Man iedeva vecais tēvs
Bikšu pogu riekšaviņu.

Kā zināms, agrākos laikos vīriešu apģērbu pogas tika gatavotas no alvas, smagākiem ziemas apģērbiem no brieža ragiem. Alva kā kūstošs materiāls labi noderēja jaunā gada laimes zīlēšanai. Tikai jaunākos laikos daļa šo izdarību pārceltas vecā gada vakarā — 31. decembrī. Ziemas svētkiem palika krāšņā ķelkatnieku izprieca ar visām savdabībām.

No svētku ēdieniem visbiežāk min zirņus, pupas, cūkas galvu, šņukuru. Pupas un zirņi nozīmējuši auglību un vairošanos, kamēr cūkas šņukurs simbolizēja arklu, kaut gan pierādījumu tam nav. Cūka varēja simbolizēt tumsu, tumsas varu, kas apslāpē gaismu, jo tautas mutē runājot, melnā cūka tiek pieminēta tad, kad plīts kurinot dziest un negrib lāgā degt. Tad saka, ka melnā cūka ir plītī. Tātad: ja melnās cūkas galva vai šņukurs tiek apēsts, tumsa tiks uzvarēta.

Ziemas svētkos sievām ir jāgreznojas villainēm, sagšām un kurpēm. Ziemas svētki bijuši lielāki svētki nekā Lieldienas un tajos jātērpjas viskošāk. Arī saimnieks tērpjas baltā kreklā, sēzdamies galda galā — goda vietā.

Kad viss svētkiem vajadzīgais sarūpēts, mājinieki gaida svētkus:

Nākat iekšā, Ziemas svētki,
Nu mēs jūsu gaidīsim:
Nama māte durvis vēra,
Rokā gaiša uguntiņa.

Tā dainojot, saimnieks pieceļas kājās, simboliski dodot goda vietu atnācējam, pats pārsēžoties blakus krēslā.

Kad viss saposts un savā vietā, tad liekas, ka nu svinīgais brīdis ir klāt. Kas liels un gaišs ienācis starp mājiniekiem, kāda neredzamā klātbūtne visas apkārtējās lietas pārvērš par lielām un nozīmīgām. Ar šo brīdi liekas, ka pats esi kļuvis labāks, skaidrāks un pats labais gars ir pārkāpis slieksnim, atnesot labu prātu un mieru. Tāpēc arī daina min:

Plēsiet skalus, kuriet
guni, kalado, kalado!
Laidiet Dievu istabā,
kalado, kalado
Dievam kājas nosalušas,

(Turpinājums 21. lp.)

Gaišā noskaņā

(Turpinājums no 3. lp.)

ji smīnēdami izsakās, ka inspektors taisoties par direktoru. Inspektora uzvedība katrā ziņā ir neiespējama — viņš pat klasē skolēniem, kad tie protestē pret viņa netaisnību, saka, tie esot sakūdīti pret viņu, mērķēdams uz direktoru un vecākiem skolotājiem. Jauniem viņš mēģina taisīties klāt un sola atbalstu, bet tie viņu izprot un nicina.

Inspektors tad izdomājis gūt ārkārtīgus panākumus, sarīkojot mazpulka dejas un skolas orķestŗa priekšnesumus diplomātiskam korpusam ,,un, kas zina, vai neieradīsies arī pats Vadonis ar savu svītu", (240) viņš piebilst, stāstīdams skolniecēm par sarīkojumu, ar kuŗu viņš institūtu padarīšot slavenu.

Strādāts daudz, un ģenerālmēģinājumā šķiet — viss veiksies labi. Bet orķestŗa labākais mūziķis ir reizē arī skolas lielākais nebēdnis, bijušais jūrnieks, kas izrādes dienā pacienājis labākos dejotājus no savas pudeles. To pašu viņš dara arī izrīkojuma starpbrīdī.

Aicinātie viesi ieradušies. Prezidents sēž blakus direktoram, bet inspektors, nosēdies otrā pusē, teic prezidentam glaimīgus vārdus.

Beigu daļā katastrofa ir nenovēršama. Triju vainas dēļ priekšnesumi izjūk. Izgaist inspektora iecerētie ,,spožie panākumi".

Paidagogu padome, atzīdama zēnu apdāvinātību, nolemj ne ar bargiem sodiem, bet ar uzmanīgu audzināšanu panākt viņu glābiņu no varbūtējas bojā ejas. Paidagogu padome nolemj vainīgos jauniešus stingri brīdināt, ne izslēgt.

Visi padomes locekļi ar lēmumu apmierināti, atskaitot inspektoru.

Drīzumā institūta koris, solisti, mūziķi un deklamātori radio uzvedumā apliecina savas spējas un prasmi, to vidū ir visi trīs, kam draudēja izslēgšana.

Ar sevišķu uzmanību un prieku šo koncertu savā kopmītnē noklausās tie institūta absolventi, kas Rīgā strādā kādā skolā un studē universitātē vai konservātorijā. Tie ir seši jaunieši, kam katram sava īpatnība, bet visiem tomēr ir kopīgs darba tikums un jautrība. Daunim Apogam, topošam rakstniekam, viņi uzdod izdomāt kopmītnei nosaukumu.

Daunis atnācis ar sālsmaizi —sešām māla pīlītēm, katram pa vienai. ,,Kad jūs sastrīdēsities, tad sāciet pūst. Viena meldija jūs novedīs atkal pie kopējas domas.," Daunis nodeklamē asprātīgu dzejoli, kuŗā paredzēts kopmītnes beigu cēliens un minēts vārds Puišu pereklis. Visi to labprāt pieņem.

Viens no viņiem — paidagoģijas students Emīls Šķiliņš ļoti dedzīgi nodevies studijām, kādēļ sākumā bijis domīgs: vai tik' viņu netraucēšot tāds bars? Tomēr viss ievirzījās patīkamā plāksnē.

Puišu pereklis autoram tiešām labi padevies, tā ka arī lasītāji tanī var viegli iejusties un labprāt seko Šķiliņam pēc kāda laika uz viņa referātu Nākotnes skola, kur beidzot izceļas pat vētrainas debates, un tikai universitātes profesori ar mierīgiem pierādījumiem spēj apklusināt protestētājus publikā pret ,,rotaļu skolu".

Kaut arī šī romāna galvenais priekšmets būtu Rīgas skolotāju institūts un tā ideja — audzināšanas svētība, tam netrūkst savas romantikas un sava ,,varoņa", kas šai rakstā jau minēts kā centrālā persona. Tas ir Daunis Apogs, jaunais skolotājs un topošais rakstnieks. Romantika viņu pavada no sākuma līdz beigām. Lasītājam brīžam rodas protests pret šī citādi prātīgā jaunieša mazticību iemīlētai meitenei un pret viņa nepamatoto greizsirdību, ar ko viņš to iedzen nelaimē — īsta purva bridēja skavās. — Kad viena ir zaudēta, viņš līdzīgi moka otru un vēl vairāk sevi pašu.

Autors beidzot gudri noņem no Dauņa, sava varoņa, visus slogus.

Pats kļuvis brīvs, Daunis pēkšņi uzzina, ka arī viņa izredzētā ir brīva, tātad, viņam uzticīga, un steigā viņš dodas pretim saulei.

Par romāna kompoziciju varētu teikt, ka autors personu raksturojumam un notikumu izklāstam lietojis arī vēstules, dienasgrāmatu citātus un radio ziņojumus, tā atdzīvinot stāstījumu un iepriecinot lasītāju, kas grāmatu noliek gaišā noskaņā.

Angelika Gailīte

Latviešu diriģents ceļ krievu mūziķu slavu

„Viens no lielākiem un spožākiem pēdējo gadu Halles orķestŗa ieguvumiem ir Ļeņingradas diriģenta Arvida Jansona "atklāšana', un viņa viesošanās laimīgā kārtā jau kļuvusi par pastāvīgu notikumu," šādus vārdus mūsu tautietim, kas gan Anglijā un, jādomā, arī visās citās valstīs, kuŗās viņš viesojies, debitējot zem krievu diriģenta vārda, pašreizējās debijas priekšvakarā Jorkširas laikrakstā Telegraph and Argus bija veltījis mūzikas kritiķis Brains Horsfals.

Kritiķis piezīmē, ka A. Jansonam, pirmoreiz viesojoties, plašajā Sv. Džordža aulā bijušas redzamas daudzas tukšu krēslu rindas, kam par iemeslu bijis tas, ka neviens līdz šim šāda mūziķa vārdu nebija dzirdējis. Šī nepazīstamā diriģenta pirmā uzstāšanās un briljantā pieeja Čaikovska un Šostakoviča darbu interpretējumam atstājusi tik paliekošu iespaidu, ka visās turpmākās viesošanās reizēs šī zāle bijusi pārpildīta.

Ja no pirmajām viesizrādēm Arvids Jansons sevi atestējis par krievu mūzikas perfektu interpretētāju, tad tomēr valdījusi neziņa, vai tikpat sekmīgs viņš būšot arī citos repertuāros. Turpmākās debijas šīs šaubas tomēr izgaisinājušas. Notikušā koncertā, kas šajā sezonā bija A. Jansona vienīgā uzstāšanās Bradfordā, viesis diriģēja Čaikovska un Sibeliusa darbus. Par šo koncertu Brains Horsfals raksta, ka Arvids Jansons Čaikovski pazīstot visos sīkumos, bet ne tā pie sirds kritiķiem gājis Sibeliusa 1. Simfonijas interpretējums. „Šai sniegumā Arvids Jansons atļāvās dažus visai kuriozus trikus, pārspīlējot tempus, kas nebūt neatbilda maniem ieskatiem," saka angļu kritiķis.

Diemžēl, nevienā no līdzšinējām viesošanām Arvids Jansons nav sniedzis kāda latviešu komponista darba atskaņojumu.

A. P.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)

Credit Union Limited

491 College St., Toronto 174, Ont.

m a k š

5% par noguldījumiem,

5½% par ilgtermiņa noguld.

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS

924-2551

924-2552

Tonija Kūka

Aizteicējusi ūdeņi dzirnas negriež

(24. turpinājums)

Ja varētu noalgot kādu neredzamu būti, tad varbūt, bet dzīvu cilvēku nekādā ziņā! Kaut arī esmu saistīts krēslā, es nedrīkstu sūdzēties. Elīzas trūkumu es pats izjūtu visvairāk, neviens mani tā neaprūp, nevienam nav laika mani aptecēt. Pašreiz liekas tā, it kā es būtu ģimenes galva. Kaut arī esmu šķībs kā Pizas tornis, man nav atļauts sabrukt. Man jādzīvo šai nožēlojamā stāvoklī un jācer labākais. Savādi, bet es jūtu tādu kā nepatiku par Ritvara apciemojumu. Galu galā viņš un es esam pietiekami veci, lai mācētu izvairīties no asumiem un apvainojumiem. Mēs runāsim pieklājīgi viens ar otru, es tikai nezinu ko. Elīza gan zinātu, kā lietas izkārtot. Te nu es esmu, lielais gudrinieks. Māte sauc mani par staigājošu enciklopēdiju, bet mana domāšana un spriedumi kļuvuši bērnišķīgi...

*
* *

Novembris Grīvas tēvam bija grūtākais mēnesis. Pēdējā laikā medību sezonā mednieki arvien biežāk apmeklēja mežu kaimiņa daļā. Jau agri no rīta māte dzirdēja tēva braucamo krēslu stumjamies ārā priekšnamā, lai pa aizkaru paviru noraudzītos aizejošajos vīros, šautenēm plecos. Medības, tāpat kā jūra, kādreiz bija viņa sirdslieta, bet zēna gados Ritvars necieta asinis. „Es nesaprotu, kā tu vari nogalināt stirnu māti, kas tīšu prātu rādās mednieki, lai pasargātu savus bērnus. Stirnas ir daudz labākas par cilvēkiem," asarām acīs dēlēns reiz mēģināja atrunāt tēvu no medībām.

Tālbraucējs kapteinis Grīva gan mēģināja zēnam ieskaidrot, ka medību sezona radīta tādam nolūkam, lai līdzsvarotu dzīvnieku dzimstību un mirstību, lai dzīvnieki ziemā nenomirtu badā barības trūkuma dēļ, bet bērna sejas vaibsti pauda tik lielu sašutumu un riebumu, ka tēvs nolēma no sava prieka atteikties. Jā, Ritvars vienmēr bijis savdabis, pārāk jūtīgs. Šogad amerikāņu Pateicības diena vai, kā latvieši teiktu, Pļaujas svētki iekrita piektdienā. Nabaga māte, kā viņa spēs visu izdarīt?

*
* *

27. novembris.

Aira ar vīru nolēmuši palikt mājās, jo zīdainim paaugstināta temperātūra. Larisa ar Katiņu un vīru ieradās jau vakar vakarā. Kas to būtu domājis, ka viņa ir tik laba saimniece! Arvien vairāk un vairāk izskatā un darbīgumā viņa atgādina savu māti. Māja spīd un laistās. Abas ar vecomāti vīkšās pa virtuvi kā uz lieliem svētkiem. Katiņa ar Hariju aizbrauca uz mūsu pašu iepirkšanās centru. Izrādās, ka mazdēliem braukšot līdzi arī draugi. Larisa jau mani brīdināja, lai nenobīstoties, izskatoties kā klaidoņi. Jaunajiem liekas, ka mana domāšana ir tikpat ierobežota kā mana kustību brīvība. Lai katrs ģērbjas, kā viņam tīk. Vienu atziņu esmu ieguvis, ka šolaiku jaunie ļaudis ir daudz lielāki ideālisti nekā mēs savā laikā. Viņiem rūp citu cilvēku likteņis, viņi ir jūtīgi un līdzcietīgi. Mana māsas meita Cilda, par kuŗu pirms desmit gadiem biju tik bezgala norūpējies, lai meitene pārāk agri neapprecas, nu palikusi vecmeitās. Lai cik tas savādi liekas, viņa jauniešus izprot labāk par visiem..."

Pusdienas laikā Grīvu namā bija tāda kņada kā Noasa šķirstā, meklējot un kārtojot guļamvietas, kā arī palīdzot saimniecēm klāt galdu.

„Tava bārda izskatās lieliski!" Larisas vīrs izsaucās, ieraugot Ritvaru.

„Jā, lieliska maska!" Ritvars atjokoja.

„Es arī gribētu audzēt bārdu!" Katiņa iesaucās.

„Tev vēl bruņas nav vajadzīgas," inženieris Grīva noteica un noglāstīja meitenes galvu.

„Larisa, tu izskaties nogurusi," Ritvars līdzjūtīgi uzlūkoja māsas meitu, aizgādības darbinieci, kas bija uzaugusi viņu ģimenē un inženierim Grīvam likās tuvāka par paša bērniem.

„Es esmu, krusttēv," Larisa atspiedās pret bufetes stūri. Viņi abi vienmēr labi sapratās. Krustmeitas tuvums mazināja Grīvas depresiju.

„Manā darbā pats galvenais ir noturēties līdzsvarā starp tiešo pienākumu un cilvēcīgām jūtām. Kādreiz ir tik grūti būt bezpersoniskam. Man jāredz pārāk daudz ciešanu, cilvēku cīņa par eksistenci, birokratija. Vairāk nekā jebkad agrāk šolaiku vecāki apietas nežēlīgi ar saviem bērniem. Viņi tos sit savā nesavaldībā, bieži vien sakropļo, pat nogalina. Tikai kad bērnam vajadzīga ārsta vai slimnīcas palīdzība, mēs to uzzinām. Ir tiesneši, kas vēl joprojām domā, ka bērnam vissvarīgākais palikt savā ģimenē, kaut arī tas ir bīstami, kaut arī viņu neviens negrib, kaut arī tas apdraud bērna dzīvību. Ja kādam savos spriedumos iespējams būt objektīvam un bezpersoniskam, nākot ar šīm ģimenēm tiešā kontaktā, tam jābūt vai nu pārcilvēkam, vai necilvēkam."

„Rīt pēcpusdienā man jādodas atpakaļ uz cietumu. Protams, man pakaļ ieradīsies detektīvs, tas pats, kas mani šurp atveda. Vai tu domā, ka tas pārējos neaizvainotu, ja mēs abi ar vecotēvu ēstu vakariņas viņa istabā? Laika ir tik maz un sakāmā tik daudz."

Larisa uzlūkoja savu krusttēvu un audžu tēvu dziļā līdzjūtībā.

„Nē, krusttēv, nekādā ziņā. Jaunie paši ar sevi aizņemti, un Cildas krustmāte pakavēs laiku vecmāmiņai. Harija kompānija ir tavas grāmatas, bet mums ar Katiņu pašām savas darīšanas... tēvs uz šo sarunu ilgi gaidījis..."

„Vai viņš tev ko minēja? Ritvara seja uztraukumā pietvīka.

„Nē, bet es nejauši izlasīju viņa dienas grāmatā, ko tas vakar savā aizmāršībā bija atstājis atvērtu uz virtuves galda. Jā, kad viņš to mums kādreiz atstās, tā būs interesanta lasāmviela. Vecāmāte bieži zobojas, ka viņa kuģis gan esot uz četriem riteņiem un braucot tik pa sauszemi, bet dienas grāmata gan tāda pati kā uz īstā kuģa."

„Larisa," jaunais Grīva piegāja pie krustmeitas un to apskāva. „Piedod, meit, piedod man," Ritvars šņukstēja.

„Krusttēv, nerunāsim un nedomāsim par to, priecāsimies par katru brīdi, ko varam kopā pavadīt. Arī man tev ir daudz ko stāstīt, bet to pataupīšu, kad vecaistēvs aizies gulēt."

Grīvas mātei un Larisai likās neparasti, neredzot vecotēvu galda galā, bet viņas nekā neteica, jo tēvam ar dēlu bija netraucēti jāizrunājas.

Vecātēva istabā kurējās kamīns. Abi mazdēli, kā arī Airas un Larisas vīri, to iemūrēja par dāvanu viņa septiņdesmit piektajā dzimšanas dienā.

„Tā ir skaistākā dāvana manā mūžā," asarām acīs vecais jūras vilks atzinies. „Īstenībā tas ir bijis mans dzīves sapnis. Kaut nu varētu kādu laiciņu pie tā vēl papriecāties."

Jā, cik labi šī uguns iederējās šovakar, Pateicības dienas vakarā, ko svinēja visā Amerikā. Un cik labi, ka Ritvars ir kaut uz īsu brīdi mājās. Vai tur Dievam nav no sirds jāpateicas?

(Turpinājums sekos)

Ugunskrusta simbolika

Ugunskrusts kā ornaments mūsu tautiskos rakstos parādās ļoti bieži — sākot ar vienkāršu krustiņu un sānu kāsīšiem līdz reizēm ļoti komplicētiem veidojumiem. Ugunskrusts rotā gan tautiskos kreklus, prievītes, gan brunčus. Modernā pārveidojumā tas ietverts tautisko spilvenu, kā arī paklāju izšuvumos.

Plašāki pētījumi par šo mūsu tik izcilo ornamentu atrodami angļu valodā, angļu senatnes pētnieku Paula Brantona (Brunton), Džeimsa Čerčvorda (James Churchward) u. c. grāmatās.

Ugunskrusts īstenībā nav tikai ornaments, bet ļoti sena simboliska rakstu zīme. Arī mēs, latvieši, mēdzam teikt — tautiskie „raksti", izrakstīts krekls. Tautas dziesmās gan „šūdina" svārkus, bet „izrakstīju raibu kreklu", vai „rakstiem rakstu villainīti".

Džeims Čerčvords, kas vairāk nekā 50 gadu no sava mūža veltījis ceļojumiem pa dažādām zemēm, nododoties senatnes pētīšanai, uzgājis ugunskrusta zīmi uz daudzu sensenu templu sienu un altāru drupām, iekaltu akmens rakstu galdiņos (stone tablets), uz templos lietotiem, traukiem, priesteru un virsaišu tērpos u. c. Ugunskrusta simbols atrasts pie daudzām sentautām gan Āzijā, Afrikā, Austrālijā, Amerikā, Jaunzēlandē, Jāvā, Klusā okeana salās.

Daudzo pētījumu rezultātā jāpieņem, ka mums nezināmā senatnē, varbūt pirms desmitiem tūkstošu gadu dzīvojusi tauta, varbūt pastāvējis pat kāds mums tagad nezināms kontinents, no kura uz austrumiem un rietumiem izplatījusies viņu kultūra un zināšanas. Kā šo centru var pieņemt Klusā okeanā it kā nogrimušu kontinentu, kura augstāko kalnu virsotnes un augstienēs kā Klusā okeana salu grupas palikušas virs jūras līmeņa. Ja pieņemam, ka Klusā okeanā bijis kontinents, no kura uz austrumiem un rietumiem varētu būt izplatījusies kāda sena kultūra, par apstiprinājumu varētu būt arī tas, ka Āzijā ļoti daudzu seno svētnīcu un templu fasādes būvētas pret austrumiem, t. i. pagrieztas pret Kluso okeanu, kurpretim templu fasādes Dienvidamerikā vērstas uz rietumiem, t. i. atkal pretim Klusajam okeanam.

Akmens galdiņos iekalti identiski raksti, arī ugunskrusts gandrīz vienādā veidojumā. Tie uzieti gan seno uiguru zemēs Ziemeļburmā, Nākalu (Naacal — apm. pirms 25.000 gadiem), Jukatanas, Maiju, Hindu, Meksikas, gan archeologa Viljema Nivena akmens galdiņu u. c. priekšmetu kollekcijā (ap 2500 gabali), kuru vecumu lēš ap 20.000 gadu. Nākalu, Tibetā, raksti un zemju kartes iegravēti uz dedzināta māla galdiņiem, kuru vecums lēsts no 70.000 — 100.000 gadiem, pēc tur iezīmētās toreizējās zvaigžņu konstellacijas.

Savienotās Valstīs, izrakumos starp Misuri un Arkanzu, atrastas senas māla krūzes ar ugunskrusta zīmi uz sāna. Arizonā un Jaunmeksikā kādas reliģiskas dejas uzvedumā Čerčvords ievērojis, ka indiāņu virsaitim uz plecu segas bijis ieausts svētais simbols — ugunskrusts. Tādu pašu krustu viņš uzgājis Hindu kosmiskās diagrammas zīmē. Nevadas indiāņu uz klinšu sienas iekaltos rakstos viņš uzgājis lokā ieslēgto ugunskrustu.

Daudzi Jaunzēlandes maoru ornamenti ļoti līdzinās latviešu tautiskiem rakstiem, tā piem., maoru jaunavas valkā ap pieri 3,5 — 4 cm platu prievīti, kas ļoti līdzinās mūsu tautiskām jostām, priekšā uz ņiebura ir ieausts latviskais auseklītis.

Klusā okeana dienvidus salās, kā arī dažu Austrālijas iedzimto svētās ceremonijās izzīmēts simbols, kas atgādina ugunskrustu. Vecākās Indijas naudas zīmes (coin of Krananda) vidus iegravējumā ir ugunskrusta simbols.

Seno ēģiptiešu svētajos rakstos „Mirušo grāmatā" (The Book of the Dead) figurē lokā ieslēgtā ugunskrusta zīme.

Ugunskrusta simbolika ir viena un tā pati visām minētajām tautām, kas atkal liek domāt, ka tā ir izplatījusies no kāda viena pirmavota.

„Svētie četri" ir četri varenie kosmiskie spēki, kas izveidoja kārtību universa chaosā. Universs un visa dzīvība ir šo četru svēto spēku kontrolēti. Līmeniskās līnijas nozīme ir pirmatnējais chaoss; stateniskā līnija — kosmiskās gaismas, dievišķības simbola līnija, proti: kad kosmiskā gaisma šķēla pirmatnējo chaosu, tad radās četri varenie, svētītie primārie spēki, t. i.

(Turpinājums 19. lp.)

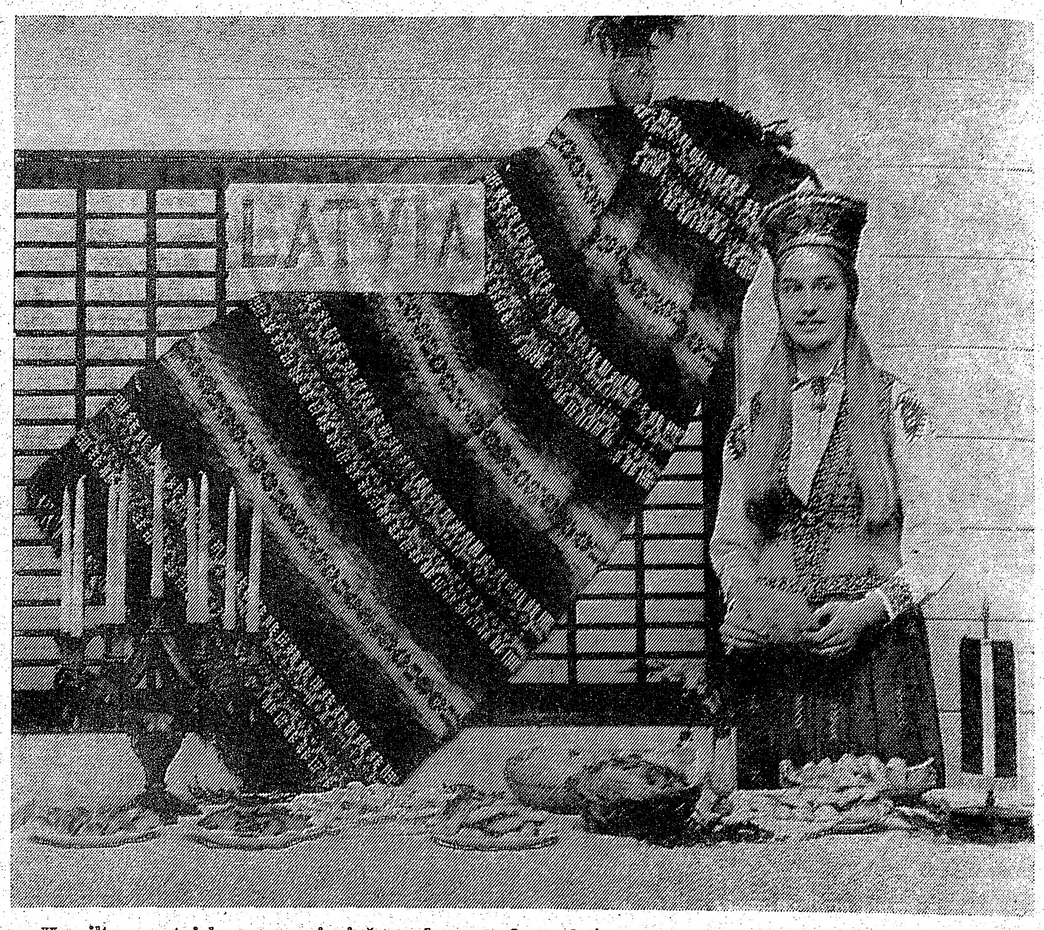

Hamiltonas etnisko grupu sieviešu padome 9. decembrī rīkoja Ziemsvētku festivālu, kurā piedalījās 12 tautības. Latviešu novietni un priekšnesumus izkārtoja DV Hamiltonas vanadžu kopa priekšnieces Elzas Šteinas vadībā. Latvisko cepumu un Ziemsvētku rotājumu galda iekārtošanu veica Rūta Tuklere. Augšējā attēlā Silvija Grīnberga, kas festivāla laikā pie latviešu novietnes sniedza paskaidrojumus un izsniedza cepumus. J. Gailīša uzņēmums

Jēkaba Graubiņa atceres koncerts

Sanfrancisko latviešu mākslinieku grupa, komponista Jēkaba Graubiņa meitas Dr. Gunas Graubiņas - Simones ierosināta, nesen deva koncertu Sanfrancisko latviešu draudzes namā komponista nāves dienas atcerei. Koncerts bija veltīts Jēkaba Graubiņa skaņdarbiem. Komponists dzimis 1886. gada 16. aprīlī, miris 1961. gada 3. decembrī.

Jēkaba Graubiņa talanta īpatnība — objektīvitāte. Sadarbība ar intelīģenta mūziķa intuiciju ļāvusi viņam izveidoties par vienu no redzamākiem latvju tautas dziesmu apstrādātājiem, kas šo kompozicijas nozari krietni izveidojis un paplašinājis.

J. Graubiņa galvenie darbi ir: 160 tautas dziesmu apstrādājumi jauktiem koriem, 270 oriģināldziesmas korim, 90 solo dziesmas, skaņdarbi orķestrim: Simfoniskā svīta, Rondo, Paskalija stīgu orķestrim ar solistiem, 6 kantātes, 2 klavieru kvinteti, svītas un sonātas klavierēm, Fantazija, Fuga un Tokata ērģelēm, kompozicijas vijolei, čellam un mežragam, klavieru skola „Spēlmanītis" (3 burtnīcas iesācējiem) u. c.

Graubiņu 1947. gadā izsūtīja uz 6 gadiem Sibirijā, kur radās viņa klavieru miniatūras: Sešas vēstules labākajam draugam— katru gadu pa vēstulei. J. Graubiņa kora dziesmas iegūst arvien lielāku popularitāti un tiek atskaņotas visos latviešu dziesmu svētkos.

Graubiņa mūzikālo talantu mantojušas arī viņa meitas: Elze Graubiņa beigusi Maskavas Čaikovska konservātorijas klavieru klasi un ieguvusi zelta medaļu starptautiskā pianistu konkursā Leipcigā un diplomu Van Kilburna pianistu sacensībā Amerikā, līdz ar to iegūdama lielu popularitāti. Meita Daina, arī pianiste, beigusi Latvijas valsts konservātoriju, darbojas Valsts filharmonijā Rīgā. Meita Ieva Graubiņa - Bravo vijolniece kopā ar vīru dzīvo un darbojas Londonā, Anglijā. Meita Guna, zobārste, arī rosīga mūzikas laukā, dzīvo Oklandē, Kalifornijā, kopā ar savu ģimeni un māti. Dēls Jānis, inženieris, dzīvo Latvijā.

Pirms koncerta šī rakstiņa autore sniedza īsu pārskatu par Jēkaba Graubiņa dzīvi un darbiem. Koncerta programmu uzsāka pianiste Rasma Rekšāne, labā un izteiksmīgā izpildījumā atskaņojot trīs klavieru miniatūras no cikla Vēstules labākajam draugam. Sekoja trīs solo dziesmas: Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme (komponēta Latvijas konservātorijas korporācijai Ligusonis), Kāds ziediņš pazemīgs un Ak, kādas burvības — Mildas Grimmas izpildījumā. Programmas turpinājumā vijoles solo: Kancona, Čuči, guli, līgaviņa un Graubiņa - Stūrstepa Ar vilciņu Rīgā braucu.

Komplicētos darbus vijolei techniski, mūzikāli un ar labu toni atskaņoja docents Eduards Vīnerts. Koncerta pirmo daļu pabeidza tautas dziesmu duets: Kad es dziedu, skali dziedu — soprāna Gunas Graubiņas un tenora Alfreda Grīšļa atjautīgā, mūzikāli spraigā izpildījumā. Programmas otrā daļā Gunas Graubiņas vadītais sieviešu ansamblis bija rūpīgi iestrādājis divas oriģinālkompozicijas: Pavasars, Kaķenīte un tautas dziesmu apstrādājumus: Kas tie tādi, kas dziedāja un Trīcēj kalni, trīcēj meži. Pēc tam M. Grimma dziedāja divas tautas dziesmas — Mana skaista dziedāšana un Ganu dziesma.

M. Grimmas skanīgais, techniski izlīdzinātais un labi izstrādātais dziedājums jo spilgti izcēla Graubiņa dziesmas abās programmas daļās. Tālāk G. Graubiņa ar tīru, patīkamu balsi ļoti raksturīgi izpildīja bērnu dziesmas: Katram savs darbiņš, Vecītis un ābelītes un Skaitulis.

Klavieru pavadījumus viscaur techniski un mūzikāli priekšzīmīgi veica docents Hugo Štrauss.

Ļoti vērtīgo programmu pabeidza Daugavas Vanagu vīru kvartets, braši nodziedot J. Graubiņa komponēto Daugavas Vanagi, sasauksimies.

Sarīkojumu atbalstīja visas vietējās organizācijas, tas bija ļoti kupli apmeklēts un izvērtās par vienu no visinteresantākiem un nozīmīgākiem šīs sezonas koncertiem.

Mirdza Vīnerte

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

RĪKO

Jaungada sagaidīšanu

SVĒTDIEN, 31. DECEMBRĪ, PL. 8.00 VAKARĀ

Vietas pie galdiņiem rezervējamas, zvanot nama pārzinei, tel. 922-2931. Ieejas kartes $7.50, ieskaitot siltas vakariņas, iegādājamas līdz š. g. 25. dec. Vakariņas būs dabūjamas tikai noteiktā laikā, no pl. 9—10 vakarā. Piemērota mūzika.

■ **Dekorētas telpas. Atspirdzinājumi. Šampanietis** ■

Jaungada sagaidīšanas balle

DV namā, 125 Broadview St., Toronto, 1972. g. 31. dec. pl. 8 vakarā

■ Rezervēti galdiņi.

■ Jautra sabiedrība.

■ Laba deju mūzika.

■ Siltas vakariņas.

Pieteikšanās un galdiņi rezervējami pie Ainas Selgas, tel. 759-0460.

Spēlēs ARRO deju kapella.

Ieejas maksa $8.00 no personas, ieskaitot vakariņas un vietu pie rezervēta galdiņa.

Eiropas drošības konferences priekšvēsture

Pašlaik mūsu tautu stipri saviļņo domas par to, kādi būs rezultāti Eiropas drošības koferencei, kuras sagatavošanas priekšdarbi nesen sākās Somijas galvaspilsētā Helsinkos. Tāpēc svarīgi atskatīties uz šīs konferences priekšvēsturi. Jau 1954. g. Pad. savienība ierosināja sasaukt šādu konferenci, kas nokārtotu Eiropas politiskās un drošības problēmas. Pēc tam šis priekšlikums vēl tika diskutēts dažādās variācijās. Tomēr Pad. savienība līdz pat 1969. gadam neizrādīja reālu interesi konstruktīvi nokārtot pēckaŗa problēmas Eiropā.

Rietumu valdības izteica gatavību piedalīties šādā konferencē, ja tā būtu pienācīgi sagatavota un tajā būtu izredzes uz taustāmiem rezultātiem un ja konferencē piedalās arī ASV un Kanaḍa. Tai jāveicina efektīvu panākumu sasniegšana drošības un sadarbības laukā, nevis tikai aprobežoties ar labas gribas jaunu apliecinājumu.

Padomju savienības toreizējais ārlietu ministrs Molotovs 1954. gadā proponēja konferencē piedalīties tikai Eiropas valstīm, piešķirot ASV tikai novērotāja lomu. Padomju savienības slepenais un galvenais mērķis bija aizkavēt Rietumvācijas bruņošanos. Rietumu valstis noraidīja Pad. savienības priekšlikumu. 1955. g. Pad. savienība atkal ierosināja Eiropas drošības konferenci, šoreiz jau ar ASV piedalīšanos. Bet tā kā Rietumvācijas bruņošanās bija jau sākusies, tad Pad. savienība zaudēja interesi par šo konferenci. Polijas ārlietu ministrs Rapackis Apvienotajās nācijās 1964. gadā ierosināja atkal sasaukt šādu konferenci, lai panāktu atomieroču ražošanas ierobežošanu. 1965. g. janvārī Varšavas pakta valstis atbalstīja Rapacka priekšlikumu, tomēr nekā neminot par ASV piedalīšanos. Komūnisti gribēja nokārtot Vācijas problēmu, pieprasot legālizēt pastāvošās Eiropas robežas. Gadu vēlāk Leonīds Brežņevs komūnistu partijas kongresā atkal pieminēja konferenci un formāli to proponēja Bukarestas deklarācijā 1966. g. jūlijā. Viņa nolūks bija izmantot nesaskaņas Rietumu valstu starpā un mazināt ASV ietekmi Eiropā. Tomēr līdz pat 1968. g. vidum nekāda konkrēta programma šādai konferencei vēl nebija minēta. 1969. g. martā bija atkal uzpeldējusi konferences ideja, bet viss apklusa sakarā ar Pad. savienības invāziju Čehoslovakijā. NATO ārlietu ministru konferencē 1969. g. decembrī noskaņojums bija labvēlīgs konferences sasaukšanai, un sevišķi 1970. g. maijā konferencē Romā interese vēl vairāk pieauga sakarā ar Rietumvācijas sekmīgām apspriedēm Maskavā.

Varšavas pakta valstis savā apspriedē 1970. gada jūnijā Budapeštā deklarēja, ka konferencē būtu jāpiedalās arī ASV un Kanadai, kā arī abām Vācijām. 1970. g. decembrī NATO valstis saistīja konferences sasaukšanu ar Berlīnes apspriežu sekmīgu noslēgšanu. 1971. g. 3. septembrī notika vienošanās abu Vāciju starpā par ceļošanas atvieglojumiem. Līdzīgu vienošanos parakstīja Berlīnes senāts un Austrumvācija. Konferences problēmu iztirzāja arī ASV un Pad. savienības galotņu konferencē Maskavā 1972. g. maijā. Pirms koferences 4 okupācijas varām bija jāparaksta vienošanās par Berlīni, kas arī notika 1972. g. 3. jūnijā.

Paredzams, ka konferencē iztirzās 4 galvenās problēmas: 1) Drošības problēmas (valstu attiecību principi, izslēdzot varas lietošanu un drošības militārais aspekts); 2) brīvāku ideju, informācijas un kultūras apmaiņu valstu starpā; 3) sadarbību saimnieciskā, zinātnes un technoloģijas laukā un piesārņošanas apkaŗošanu; 4) pastāvīgas organizācijas dibināšanu.

Varšavas pakta valstis jau 1969. g. oktobrī publicēja deklarāciju par to, ka būtu novēršami draudi varas lietošanai un respektējamas pašreizējās Eiropas robežas. NATO valstis 1969. g. decembŗa sanāksmē deklarēja, ka būtu plaši iztirzājami paši valstu attiecību principi. 1971. g. decembŗa sanāksmē NATO valstu ārlietu ministri pasvītroja arī drošības militāro aspektu, ietverot konferences programmā arī atbruņošanās jautājumu. Turpretī ASV domā, ka šim nolūkam būtu lietderīgāka šaurāka diskusiju organizācija, kas varētu darboties līdztekus konferencei.

Varšavas pakta valstis grib ierobežot šīs diskusijas tikai šaurākā kultūras apmaiņu sfairā, bet rietumu un austrumu valstis ir par to, ka saimnieciska, zinātniska un technoloģiska sadarbība varētu nākt par labu abām pusēm. Varšavas pakta valstis proponē pēc konferences radīt pastāvīgu organizāciju konferences lēmumu iedzīvināšanai un Prāgas konferencē 1972. g. janvārī izvirzīja šādus principus Eiro-

(Turpinājums 17. lp.)

Reinholds Millers

BALTĀ ŠVĪKA

Sarkans, zelts, ugunīgi dzeltens —
kā Parīzes apģērbu jaunumos, nozudīs
dažs noplukuši zaļais mājnieks
sačivinoties vējā ar noplukuši brūniem,
pieredzējušiem kaimiņiem.

Šāds spilgtums nepušķo mūsu zemi,
būs šejienes krāsas — skaļas, kā automašīnu
gaŗie spārni un lempīgi košie, plīvojošie
Septītās avenijas ražojumi.

Caur rudens krāsām ved melns ceļš, balti švīkots,
Acs mirkļa atpūtai nolaižas uz ceļa;
svešs melnums, svešs košums,
tik izplūkāta švīka modina draudzīguma atmiņu.

Balts, cienījama krāsa; tā dala melnus ceļus,
rāda virzienus un tā
noved uz vietu, kur paceļas augstu virs acīm,
izpuško asinīgu, aptumsušu, pasaules aizmirstu krāsu.
Aizmirsta kā šejienes svešās dziesmas, kas
izskan no pagātnes.

Bet svešnieku baltā švīka šeit novedusi. Un kad tumsa
pārlej zili melnu tinti žurku pelēkiem mežiem —
nāk brīdis — kad spilgtās atšķirības izzūd — kad
viņu domas neatšķiŗas no mūsu —
un baltā švīka tik redzamākā no kopējā.
Viņi parādījuši ceļu uz manām mājām.

Eduards Freimanis

Pēdējais stāstījums

(3. turpinājums)

Beidzot apstājamies Kaniona ciemā. Man nav tevis jāmodina, jo autobuss notaurē apstādamies.

Tūliņ mūs saņem Spensera kungs — vietējās skolu valdes loceklis. Viņš atbraucis pretī ar zirgu, sagaidīdams lielu mantību. Viņš izbrīnās, kad atrod mums tikai pāris kofeŗu, ko mēs paši varētu aiznest līdz skolotāju mājiņai.

„Esam iebraucēji no Eiropas. Šeit divus gadus tikai strādāju un studēju," es paskaidroju.

„Gan mantas saradīsies," viņš saka un paplikē man plecu. „Kanadā tikai sliņķi un ideālisti neapkraujas ar mantu. Ja esi izstudējis, tad sliņķis neesi, bet ideālists."

Vecais palīdz iekraut kofeŗus kulbā un aizved tos uz mūsu dzīves vietu. Mājelei divas istabas. Vienā varam gatavot ēdienu un ēst pie maza galdiņa, otrā ir telpa gultai, kumodei un mūsu mantām.

Tu tūliņ ķeries pie darba — iztīrīt telpas no smiltīm, ko pa vasaru sapūtis vējš pa logu un durvju spraugām. Mani Spensers aizved parādīt aku un māca, kā ūdeni pumpēt. Viņš laikam domā, ka Eiropā rokas pumpjus nepazīst.

Vecais ir viens no tiem lāga cilvēkiem, kas spēj nepārtraukti runāt un palīdzēt. Viņš palīdz man nest ūdens spaini un nāk līdzi istabā. Kad mēģinu atrunāties, ka gribam launadzi iekost, Spensera kungs mūs aicina vakariņās pie sevis. Neko darīt, jāturas draudzīgiem. Ejam Spensera kungam līdzi. Jūtamies neērti. Vai tā ir priekšizmaksa, kas vēlāk būs jāatlīdzina ar sevišķu laipnību un palīdzību? Negribam kļūt parādnieki.

Cik Spensera kungs ir sažuvis un dzīvs, tik viņa kundze ir resna un rāma. Viņa gurdeni sasveicinās ar mums un aicina apsēsties turpat virtuvē. Viņai vēl kartupeļi vāroties, citādi vakariņas varētu likt galdā. Pašam Spenseram tas patīk, jo varēs ilgāk izpļāpāties.

„Mūsu skolā trīs klašu telpas," Spensers aizsāk sarunu. „Mācām līdz astotajai klasei. Vienā telpā ir pirmās divi klases, otrā ir nākošās trīs un trešā ir pēdējās trīs. Skolā laba kārtība. Pārzinis Klārks dauzoņas kārtīgi iepeŗ ar siksnu. Puikas zina: jāmācās cītīgi un jāuzvedas kā nākas."

„Vai man arī būs siksna jālieto?"

„Protams! Tā ir svarīgākais mācību līdzeklis!"

„Kad es gāju skolā, mūsu zemē bērnu pēršana bija noliegta. Bija citādi sodi, bet pērt nebija brīv."

„Tas ir modernisms dažās zemēs. Es tam nepievienojos. Skolotājs ir tēva vietnieks. Kuŗš tēvs gan nedrīkst savus bērnus pērt? Drīz pats manīsi, ka bez siksnas neiztiksi."

„Laikam gan," es saku, cerēdams, ka pierādīšu kanadiešiem modernisma derīgumu.

„Vai tu zini kā jāpeŗ? Pa muguru vai dibenu ne — kā senāk, kad bērnus sodīja. Tikai pa plaukstu drīkst sist. Tev ar vienu roku jātur bērna roķele, ar otru jāsit."

„Ak tā," es saku un nodrebinos.

„Man skolotāji stāstījuši, ka pirmo reizi esot nepatīkami, bet kad pierodot, varot pērt tāpat kā pātarus skaitīt: katru dienu vismaz reizi."

„Profesori man nekā nestāstīja —"

„Publiski par to nerunā. It kā slēpj patiesību. Bet kaŗ mūsu skolās mācījušies, tie labi zina par siksnas lietošanu."

Pa šo laiku kartupeļi izvārījušies. Spensera kundze mūs aicina pie galda. Pēc vakariņām Spenseram tik daudz ko stāstīt par ciema ļaudīm, zvejām tuvējā ezerā un savu dēlu panākumiem, ka tikai ar grūtībām tiekam mājās.

II

Pēc mēneša Kanionā uzkrīt pirmais sniegs. Taŗ ir mitrs; krīt lielām pikām. Saķeŗas kokos. Tie izskatās kā izgreznoti ziemai.

Sniegs man nepatīk, sevišķi, ja tas mitrs un uzkrīt tik agri. Gaŗās Kanadas ziemas nomāc, ja neesi slēpju un slidu draugs. Es esmu vasaras cilvēks.

Brienu uz skolu negribīgi. Mani atkal kaitinās lielais Edvards — četrpadsmit gadu vecs puika, kas tikai piektajā klasē. Viņam grūta galva. Skolu viņš pacieš tikai tāpēc, ka var dauzīties un aiztikt meitenes. Kad prasu viņam kādu jautājumu, viņš muļķīgi smejas un saka, ka atbildes nezinot. Līdz šim esmu izticis bez pēršanas, bet šaubos, vai vēl ziemu tā spēšu aizvadīt. Varbūt jau šodien neizturēšu — sadošu Edvardam pusduci pa katru plaukstu.

Vecais Spensers vairāk reižu vaicājis, vai esmu kādu zēnu iepēris. Kad atbildu, ka nav bijusi vajadzība, Spensers man netic. Dod padomu, lai zēnus neizlaižot. Vēlāk būšot jo grūtāk savaldīt. Par Edvardu viņš sevišķi izprašņā, jo tam vajagot pēriena ik nedēļas. Citādi viņš nevaldoties.

Skolaŗ pagalmā bērni pikojas. Edvards ir zēnu barvedis, jo ir vecāks pat par visiem astotklasniekiem. Savā muļķa galvā Edvards izdomājis jaunu spēli. Viņš ķeŗ meitenes pie kājām, gāž gaŗšļaukus un veļ pa slapjo sniegu.

„Puikas, nāciet palīgā!" Edvards sauc un velk mazo Donnu aiz kājām. Zēni stāv smiedamies, bet meitenēm pāri darīt neviens negrib. Donnai sniegs aiz drēbēm. Viņa raud. Man sanāk dusmas. Piesteidzos Elvardam klāt, satveŗu viņu aiz rokas un velku uz klasi. Zēns apmulsis un nepretojas.

„Es tev rādīšu meitenes aiztikt!" iesaucos, meklēdams siksnas gabalu. To atradis, sagrābju Edvarda roku un situ pa plaukstu. Pa vienu roku, tad pa otru. Zēns nesaka ne vārda. Uz katru sitienu viņam seja noraustās, bet viņš klusē.

Palaidis Edvardu vaļā, atsēžos pie galda un atspiežu galvu rokās. Nu vairs neesmu modernais Eiropas skolotājs, bet atpalicis kanadietis. Velnu varot no bērniem aizdzīt ar pēršanu. — Kas to mācīja? Šai mācībai ticēja ne tikai Spensers, bet arī mans tēvs.

Nav laika ilgi domāt par notikušo. Vēl pāris darbiņu jāpaveic, pirms zvans sauks visus klasēs. Lai ko daru, allaž atgriežas domas par Edvarda pēršanu. Nabaga zēnam Dievs prātu devis tā pamazāk. Kāda tiesība man sist muļķīti? Bet viņš aiztiek citus bērnus, un tie ir aizsargājami.

(Beigas nākamā numurā)

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĪGU JAUNO GADU!

LATVIEŠU NACIONĀLĀ APVIENĪBA KANADĀ

TORONTO ZIŅAS

● TLB sestdienas skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojums 7. janvārī plkst 3 pēcp. Masoņu zālē, 888 Yonge St. (Davenport un Yonge ielu krust.). Skolas 6. klases audzēkņi skolotājas B. Kūlas iestudējumā izrādīs A. Balkas lugu Debess atslēga, dziedās skolēnu koris. Svētbrīdi vadīs arhibīskaps A. Lūsis. Skolas bazāru 11. februārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā rīko vecāku padome. Paredzēti dažādi pārsteigumi un skolēnu priekšnesumi. Draudzīgā aicinājuma atcerē, 27. janvārī plkst. 8.55 rītā, vecāki varēs noklausīties klases mācības stundu.

● Sv. Andreja draudzes koŗa eglītes vakars 15. decembrī baznīcas sarīkojumu zālē bija pulcinājis 60 dalībnieku - koristu ar piederīgiem un lūgtiem viesiem. Vakara garīgo daļu ievadīja māc. A. Čops ar Ziemsvētku stāstījumu, kopīgi nodziedot Ziemsvētku dziesmas, klavieŗpavadījumu spēlējot Verai Leinveberei. Priekšnesuma daļu vadīja koŗa priekšnieks V. Kleperis, pieteicot programmas izpildītājus — tenoru Žani Zentiņu, kas nodziedāja 3 dziesmas; deklamēja Lija Pone un Fricis Vilmanis. Uz kokles tautas dziesmu aranžējumu spēlēja Ilze Šmita, bet Aija Bramane dziedāja tautas dziesmu, pašai veicot kokles pavadījumu. Pianiste Vera Leinvebere atskaņoja L. Bethovena mūziku. Koristes R. Gailes pārziņā bija klājušas svētku galdu ar cūkas šņukuru, pupām, zirņiem un svētku cepumiem.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības bilance uz 1. decembri rāda, ka novembrī pelnīts 13.439,27 dol., kas ir viena no šāgada lielākām mēneša peļņām. Saimniecības gada pirmajos 10 mēnešos peļņa sasniedz 40.281 dol., pret 25.389 dol. tai pašā laika posmā iepriekšējā gadā. Kreditsabiedrības bilances kopsumma palielinājusies uz 4.292.749 dol.

● Daugavas Vanagu klubs būs atvērts 24. decembrī no plkst. 12 dienā līdz 5 pēcp. bet Ziemsvētku dienā, 25. decembrī — slēgts. 31. decembrī klubs būs atvērts no plkst. 6 vakarā līdz plkst. 1 rītā, Jaungada dienā, 1. janvārī, slēgts.

● Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars līdzekļu iegūšanai kopas studiju stipendiju fondam 20. janvārī, plkst. 7.30 vakarā Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W., (ieeja no Madison Ave). Spēlēs deju kapella „Runči trimdā". No pagājušā gada sarīkojuma atlikuma kopa ziedojusi 100 dol. Minsteres ģimnazijai. Korporācija Daugaviete dāvinājusi izlozei Baltas Kundrates - Bērziņas gleznu un Imerijas filistre Astrīda Freimane savu gleznu. Deklamēs Modris Lorbergs.

● Sv. Andreja draudzes dievkalpojums 17. decembrī Sv. Andreja baznīcā bija veltīts bērniem, svētrunu teicot mācītājam Ā. Čopam. Dievkalpojumā piedalījās svētdienas skolas bērni ar dziesmām un skaitīja no galvas Lukas evaņģeliju par Ziemsvētkiem. Visu dievkalpojuma laiku bērni tēloja altāŗa telpā Betlēmes skatu ar eņģeļiem, ganiem, Jāzepu, Mariju un Jēzus bērniņu silītē. Pēc dievkalpojuma sarīkojumu zāles skatuvē izrādīja Mirdzas Timmas lugu 3 cēlienos — Ziemsvētki mežā, ko bija sagatavojis rež. H. Miķelsons, bet dejas iestudējusi I. Ķeniņa - Kajaka. Kostīmus bija gatavojuši skolas bērnu vecāki ar skolotājiem, bet skatuves dekorātīvo ietērpu L. Klepere. Vakara norisi vadīja svētdienas skolas pārzine A. Cēbere. Ziemsvētku vecītis (H. Miķelsons) izdalīja bērniem draudzes dāmu komitejas sagādātās dāvanas. Bija klāts kafijas galds. Sarīkojumā piedalījās 250 personu, no tām 120 bērnu.

● Austrumu draudzes bērnu eglītē 17. decembrī Sv. Barnaba baznīcas zālē piedalījās ap 150 personu. Svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs A. Briedis. Priekšnesumus bija sagatavojušas svētdienas skolas skolotājas Ingrida Zariņa un Margareta Sama, un Arnolds Saulīte, kas arī vadīja programmu. Svētdienas skolas korītis nodziedāja 4 dziesmas. Priekšnesumos vēl bija solo un grupu deklamācijas, dziesmas un klavieŗu mūzika. Ziemsvētku vecītis (Edgars Ābele) izdalīja draudzes dāmu komitejas veltes. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu.

● Latviešu baptistu draudzes 16. gadskārtas Ziemsvētku ieskaņas koncerts 17. decembrī Walmer Road baptistu baznīcā pulcināja ap 250 klausītāju. Arvīda Purva vadītā koncertā bez latviešu baptistu koŗa piedalījās Maiga Dežardena (soprāns), Anita Rundāne (ērģeles), Jānis Arājs (dzejas lasījumi) un stīgu kvartets. M. Dežardēna dziedāja 2 kantātes — D. Bukstenhūdes — Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis un Scarlatti Ziemsvētku kantāti, ērģeļu un stīdzinieku pavadījumā. Draudzes koris instrumentālistu pavadījumā atskaņoja 6 dziedājumus, bet 6 dziesmas bez pavadījuma. Anita Rundāne spēlēja 3 ērģeļu solo, no kuŗiem lielākais skaņdarbs bija Bacha - Vivaldi koncerts Re- minorā. Jānis Arājs deklamēja 4 reliģiska satura dzejoļus. Koncerta programmā bija uzņemti gan latviešu, gan cittautu autori, it sevišķi klasiskās mūzikas vecmeistari Bachs, Bukstehude, Praetorus un Scarlatti,. Koncerta programmā piedalījās arī draudze, dziedot 4 kopdziesmas. Mācītājs R. Ekšteins sacīja lūgšanu un svētības vārdus. Koncerts izskanēja ar visu kopēji dziedātu Klusa nakts, svēta nakts. Pēc koncerta koristi un izpildītāji pakavējās pie atspirdzinājumiem.

● Mednieku un makšķernieku kluba pirmā mēneša sanāksme jaunajā gadā, 4. janvārī, pl. 8 vakarā DV namā.

● Pēkšņā nāvē mirušo agrāko Latvijas valsts futbola vienības spēlētāju Kārli Balodi māc. A. Briedis pēdējā gaitā izvadīja 16. decembrī Rosara bēŗu mājā. Iepriekšējās nakts sniega vētra bija tā aizputinājusi Sv. Džēmsa kopsētas ceļa vietu, ka tajā dienā nebija iespēja aizgājēju guldīt kapā blakus jau apm. pirms 20 gadiem mūžībā aizsauktai dzīvesbiedrei. No nelaika atvadījās DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis, sakot pēdējās ardievas arī no DV šacha kluba, kuŗa biedrs bija arī Balodis. Bija sapulcējušies ap 30 pavadītāju. Pie šķirta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvēja DV goda sardze. Nelaikis savu dzīvības apdrošinājumu 5000 dol. apmērā bija novēlējis DV Toronto nodaļai.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas rīkotais bērnu eglītes vakars 17. decembrī DV namā pulcināja 35 bērnus un ap 45 pieaugušo. Svētbrīdi vadīja prāv. B. Feders. Dziesmu pavadījumus spēlēja Margrieta Dumpe. Pēc svētbrīža vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone paziņoja par bij. kopas priekšnieces Želmas Grekeres aiziešanu mūžībā, ko pieminēja ar klusuma brīdi. Uzveda Hertas Jurševskas sagatavotās ainas no Valdas Moras ludziņas Ziemsvētku sapnis, piedaloties 13 bērniem. Ziemsvētku vecītis (E. Jurševskis) apveltīja bērnus ar vanadžu saimes sarūpētām dāvanām. Pēc izrādes bija cienasta galds.

● DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes sarīkojums 16. decembrī DV namā pulcināja ap 60 dalībnieku. Sarīkojumu ievadīja nodaļas valdes priekšsēdis J. Zamlovskis ar īsu uzrunu, pēc tam bija priekšnesumu daļa. DV teātŗa dalībnieki Valdis Martinsons, Helena Martinsone, Maija Gaike un Vija Vare rādīja L. Auzāņes - Ticmanes humoristiskos skečus — Atbrīvotā sieviete un Kas ir sieva, bet Anita Bencone piedalījās ar deklamācijām. Ziemsvētku vecīti aizstāja programmas vadītājs R. Norītis, kopīgi ar Kanadas vanadžu priekšnieci M. Jonāni un DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšnieci A. Magoni, sadalot pašapdāvināšanai paredzētās veltes. Tās saņēma arī DV kluba techniskie darbinieki, bet kopas velti — A. Strazdiņš. Par sarīkojuma dalībnieku pacienāšanu bija gādājušas vanadzes.

● Toronto latviešu advokāts Arturs Zutis 9. decembrī Latviešu namā atskatījās uz saviem 50 dzīves gadiem, piedaloties 65 viesiem. Jubilārs dzimis Taurkalnes pagastā, Bauskas apriņķī. Advokāta tiesības ieguvis Kanadā. Gavilnieku sumināja viņa dzimtā pagasta agrākais kaimiņš A. Audze. Biruta Senkēviča sveica ar īpašu dzejoli.

● Tērvetes 19. skautu vienība paplašinājusi savu skaitlisko sastāvu, un 13. decembrī notika solījums visās trijās darbības pakāpēs. Mazskautu solījumu deva Andris Miķelsons un Ēriks Egle, skautu solījumu Arnis Miķelsons, Haralds Hartmanis, Andris Brammanis un Arnis Koris Bramanis un Arnis Korolkevics. Dižskautiem pievienojās Andris Briedis. Solījumu pieņēma vienības pr-ks vad. Jānis Treimanis, asistējot vad. Edm. Ozolam.

Dainas koŗa Ziemas svētku ieskaņas koncerts

Pirmo Ziemas svētku ieskaņas koncertu Toronto šogad klausījāmies jau 9. decembrī Sv. Jāņa baznīcā Dainas koŗa un soprāna Daces Kārkliņas izpildījumā.

Koncertu ievadīja Jāņa Baruša ērģeļu prelūde, variējot par temu No debesīm es atnesu. Smalkās detaļās veidojās variācijas, atskaņojot dažādos ērģeļu reģistros mums tik pazīstamo meldiju, izraisīja visos siltas jūtas un aizveda klausītājus senā bērnu dienu zemē.

Tad soliste Dace Kārkliņa (soprāns) ērģeļu pavadījumā izpildīja V. A. Mocarta Laudate Dominum. Viņai plaša, labskanīga tembra balss ar līdzenu plūdumu un bez liekiem vibrato. Priekšnesums labi iestudēts un pārdomāts. Balss plūst neforsēti un vienmērīgi, tikai liekas, ka nav vēl izmantotas visas iespējamās rezonances. Tas sevišķi sakāms par balss zemāko reģistri, ko tik ļoti ievēro italiešu bel canto skola. Gribētos novēlēt, lai jaunā māksliniece neapstātos vokālajā un vispār mūzikālajā augšanā un mākslinieciskās atklāsmes meklēšanā. Panākumi uzliek pienākumus!

Koris savu koncertu ievadīja ar A. Jurjāna Mūsu Tēvs, ko publika aizkustinājumā noklausījās, kājās piecēlusies.

Tai sekoja J. Vītola Dieva lūgums. Zinot dainiešu spējas un labo balsu sastāvu, likās, ka šai dziesmai it kā pietrūka mūzikālā plūduma: vienlaicīga elpas ieņemšana mūzikālo fražu vidū traucēja dziesmas kopiespaidu. Labskanības un viengabalainības ziņā izcilākās balsu grupas likās alti un tenori.

Soprānos daudz jaunās un visjaunākās paaudzes dziedātāju. Ja nu viņām bija jāsaplūst vienā skaņā ar vecākās paaudzes dziedātājām (dažām no tām pat ar zināmu balss skolu), tad likās, ka pietrūka viengabalaina plūduma, un radās iespaids, ka šī balss grupa nebija īsti labi saliedēta.

Niansēti, skaistos klusinātos toņos izskanēja A. Ābeles Kad Dievs zied tavā dvēselē. Harmoniskajā apdarē šī dziesma diezgan prasīga, un tās labais izpildījums bija prasījis no koŗa un diriģentes ne mazuma darba un pūļu. Tā pārliecināja.

A. Kalniņa Ūdensrožu vainags nebija no laimīgākajām dziesmām šai koncertā. Kaut sieviešu koris savu beigu dziedājumu izpildīja nevainojami, tas nevarēja nosegt basu bālos gājienus un katastrofāli sliktā izpildījumā nodziedāto solo gājienu dziesmas vidus posmā. Redzot koŗī visus labo basa balsu īpašniekus, radās jautājums, vai viņi visi reizē „aizsmakuši" vai vienkārši nezināja droši savu partiju?

Koŗa dziesmu pirmo daļu beidza A. Ābeles Vienu pašu. Atceroties, ar kādu aizrautību šo simboliski tik izteiksmīgo Aspazijas dzejoli kā vienu no pašām pirmajām Dainas koŗa dziesmām šis koris izpildījis, likās, ka koris palika rezervētas atturības robežās, un pat altu skaistie sinkopētie dziedājumi iznāca pabāli.

Koŗa patapas laikā Dace Kārkliņa Inas Denekampas klavieŗu pavadījumā dziedāja J. Vītola Marija un Almas Skudras-Kārkliņas Pacel pāri savu svētošo roku. Pēdējai kompozicijai pievilcīgi harmonisks kolorīts. Vispirms jāsaka, ka Almas Skudras-Kārkliņas kokli raksturo gaiša stīga. Viņa ir ne tikai mūzikāli ļoti apdāvināta, bet arī laipna, iecietīga un pacietīga diriģente. Bez tam šai dziesmu kalējai piemīt arī nesalaužama ticība gaismas uzvarai par tumsu un latviešu dziesmas nākotnei. Var redzēt, ka savstarpējs respekts un saderība diriģentes un koristu starpā ir labākie, ko var vēlēties.

Pievilcīgu melodisku un harmonisku veidojumu ielicis H. Pavasars V. Osvalda dzejoļi Bēgļa lūgšana. Šīs dziesmas blāvā mūzikālā uguns brīžiem gan uzliesmoja, gan arī slāpa, un pašā beigu daļā parādījās intonācijas grūtības.

J. Cīruļa Lūgšana (Fr. Bārda) rakstīta koŗāļveidīgi — gaišās krāsās. Tās izpildījums pāršalca klausītājus ar saulainu gaismu un dvēseles mieru.

Otras J. Cīruļa dziesmas Ziemas svētku naktī (V. Mōras teksts) skaņu raksts, manuprāt, netiek līdzi Valdemāra Ozoliņa šī paša dzejoļa kompozicijai. Bet — tā gaumes lieta.

Koncertu beidza T. Ķeniņa Ziemas svētku introits. To ar pavisam mazu ievadījumu sāk vīru balsis, tām pievienojas viss koris. Melodija mainās dažādās variācijās sieviešu un vīru balsīs, lai himniski beigtos varenā kopkorī ar svinīgiem akordiem.

Ar šī koncerta sagatavošanu Dainas koris ar diriģenti Almu

(Turpinājums 9. lp.)

Dziesmu ansambļiem, skolām un jaunatnei
Austras Plampes

Dziesmu kamoliņš 1. daļa
(140 vairākbalsu meld. un teksti) $3.00

Dziesmu kamoliņš 2. daļa
(135 vairākbalsu meld. un teksti. Jāņu, pūra talku un kāzu svinību apraksti) $3.00

Rotaļas ar dziedāšanu
(Sīki rotaļu apraksti un zīmējumi) $2.00.
Adrese: 494 Sammon Ave. Toronto M4J 2B5, Ont,. Canada

DV teātris Kanadā atkārto
Mārtiņa Zīverta komēdiju

ČŪSKA

Emmas Kalniņas - Znotiņas režijā

1973. g. 7. janv. pl. 7 vak., St. Lawrence centrā, Town Hall

Biļetes iepriekšpārdošanā St. Lawrence centrā, tel. 366-7723 un DV Grāmatnīcā, tel. 921-7121.
Biļešu cenas: $4.00 un $3.00. Skolēniem un pensionāriem puscena

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu, sekmēm bagātu jauno gadu visiem tautiešiem tuvumā un tālumā novēl

Daugavas Vanagu Grāmatnīca –

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Mirusi Zelma Grekere

DV Toronto nodaļas vanadžu saimi 17. decembrī pārsteidza vēsts, ka iepriekšējā naktī Toronto pēkšņā nāvē no dzīves aizsaukta bijušā vanadžu kopas priekšniece Zelma Grekere. Nelaikei vēl iepriekšējās dienas pievakarē bijušas vairākas telefona sarunas ar vanadžu kopas darbiniecēm par Ziemsvētku iecerēm. Rīta stundā aizgājējas sirmais dzīves biedrs, kas zaudējis acu gaismu, atradis viņu mirušu. Izsauktais ārsts konstatējis nāves cēloni — sirdstrieku, kas Zelmu Grekeri pārsteigusi miegā. Viņa pēdējā laikā sūdzējusies par galvas sāpēm un gājusi uz ārstu pārbaudēm, sajuzdama arī sirdsdarbības traucējumus.

Zelmas Grekeres dzīves pavediens pārtrūcis 66 gadu vecumā. Viņas dzimtā vieta bija Plāteres pagasts, Rīgas apriņķī. Bēgļu gaitas vadījusi Vācijā, no kurienes iecelojusi Kanadā. Jau DV nodaļas sākuma gados darbojusies tās dāmu komitejā, kas vēlāk izveidojās par vanadžu kopu, kuŗā vienu gadu bijusi priekšniece, bet ilgus gadus vanadžu kopas valdes locekle. Nelaikē rosīgi darbojās arī Latviešu nama dāmu komitejā.

Aizgājējas trūkumu tagad smagi izjutīs viņas darba tuvākās līdzgaitnieces un visa DV Toronto nodaļas saime. Nelaiķi pēdējā gaitā 20. decembrī uz Latviešu kapiem izvada archibīskaps A. Lūsis.

O. Kļavenieks

Dainas koŗa . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

Skudru-Kārkliņu ir godam pildījis sava karogā rakstīto koŗa devīzi Dievam, dziesmai, dzimtenei, bet — ja šis koncerts nekļuva par tik iezīmīgu Ziemas svētku ieskaņas nozīmē, kā to varēja vēlēties, tad ne tik daudz dziesmu izpildījumā kā programmā izvēlēto dziesmu dēļ. Izņemot divas pēdējās dziesmas (J. Cīruļa Ziemas svētku naktī un T. Ķeniņa Ziemas svētku introits), pārējās visas bija dziesmas, ko varam klausīties ikvienā koncertā — cauru gadu! Tādēļ likās, ka šim koncertam pietrūka tā vienreizības mirdzuma, ko parasti pārdzīvojam Ziemas svētku ieskaņas koncertos.

Varbūt par labu būtu nākusi arī maza publikas līdzdalība: ja ne koŗa, tad vismaz kopējā draudzes dziesmā tā kā prasījās pēc kādas no mūsu tik skaistajām Ziemas svētku dziesmām. Protams, šīs izjūtas ir subjektīvas, un par šo piezīmi lai man piedod koncerta rīkotāji un izpildītāji.

Pēc koncerta visa svētku saime pakavējās baznīcas pagraba telpās pie atspirdzinājumiem.

Kad Dievs zied tavā dvēselē, tad ir tik labi pasaulē!

Austra Andersone-Plampe

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu vecajiem un jaunajiem klientiem novēl

ED. TAURINS

ESSO Service Station

7562 Yonge Street

(pie Arnold Ave.) Thornhill, Ont.

Tel. 889-1641

TORONTO PILSĒTAS ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS

Tā kā pirmdiena, 25. decembris,
otrdiena, 26. decembris un
pirmdiena, 1973. g. 1. janvāris
ir svinamdienas Toronto pilsētas darbiniekiem, atkritumus minētajās dienās neaizvāks. Rēgulāro pirmdienas, 25. dec. savākšanu izdarīs trešdien, 27. dec.. Rēgulāro otrdienas, 26. dec., savākšanu veiks ceturtdien, 28. dec. Regulāro pirmdienas, 1973. g. 1. janv. savākšanu izdarīs otrdien, 2. janv., bet otrdienas — trešdien, 3. janv.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Commissioner of Streets

Priecīgus Ziemsvētkus un sekmēm bagātu jauno gadu novēl:

RUDOLF SCHEFFLER

bijušais Rīgas miesnieks

Sv. Lorensa tirgū (St. Lawrence), tel. 364-2806
10 California St., Brampton, tel. 459-0441

Īpašnieks Rūdolfs Šeflers

SHELBURNE AUTO BODY

Main Street, P. O. Box 279 Shelburne, Ont.

Tel. 1 - 519 - 925-3445

Hugo Ozoliņš

SMILGA AUTO BODY

111 Strachan Avenue. Toronto 3, Ont.

Tel. 368-2427

Rūdolfs Smilga

DAUGAVAS VANAGU KLUBS

125 Broadview Avenue, Toronto, Ontario
M4M 2E9

Tel. 465-2552

Ja vēlaties elegantāko vakara frizūru, labākos ilgviļņus, matu krāsošanu un nagu kopšanu, laipni lūdzu apmeklēt

House of Originality Hair Stylists

3230 Lakeshore Blvd. W.

Ipašniece Silvija KĻAVIŅA **Tel. 251-0046**

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu, panākumiem bagātu jauno gadu novēl visām nodaļas vanadzēm un vanagiem, kā arī visiem labvēļiem, kas atbalstījuši mūsu darbu

DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Sakaru vadība nobijusies no Daugavas Vanagiem

RĪGAS MĀKSLINIEKU GRUPA ATSAKĀS NO KONCERTA TORONTO, JA VIŅIEM JĀSPĒLĒ DAUGAVAS VANAGU NAMĀ

Kā jau Latvija Amerikā iepriekšējā numurā ziņojām, Latviešu namu 12. decembŗa vakarā pēkšņi apmeklēja lielāks skaits dalībnieku no Rīgas kultūras darbinieku grupas, kas bija ieradusies Toronto savā trīs nedēļu ilgajā Ziemeļamerikas turnejā. Par šo apmeklējumu nekas nebija zināms ne Latviešu nama valdei, ne plašākai latviešu sabiedrībai, kas to uzzināja tikai tad, kad otrā dienā par to ziņoja Latvija Amerikā.

Ka apmeklējums nav nācis pilnīgi bez kādiem iepriekšējiem sakariem ar šejienes zināmām personām, liecina tas, ka ciemošanās notikusi vakarā, kad Latviešu namā bija Toronto latviešu tautas augstskolas Latvisko zināšanu seminārs un semināristu eglītes vakars, kurā bija sapulcējušies ap 70 jauniešu. Tajā vakarā Latviešu namā notika arī Latviešu preses biedrības Kanadā kopas valdes sēde un vīru kora Viesturs mēģinājums. Kā vienmēr vakaros, bija atvērta arī Daugavas Vanagu grāmatnīca. Tās vadītājs ievērojis, ka DV grāmatnīcas plauktus aplūkojušas vēl nekad neredzētas personas, pirmkārt, interesējoties par Lilijas Zariņas grāmatu Sarkanā migla Daugavas Vanagu izdevumā un Latvijas vēstures grāmatām, vienaldzīgi paejot garām citiem literāriem izdevumiem — romāniem un dzejoļu krājumiem.

Nākošās dienas vakarā Rīgas kultūras darbinieku grupai bija izkārtota tikšanās ar šejieniešiem kanadiešu un padomju tuvināšanās biedrības telpās, 55 Bloor St. E. Daži interesenti, kas par to bija uzzinājuši, meklējuši māju ar to pašu numuru ielas rietumu virzienā, bet tur tā bija nojaukta. Tuvināšanās biedrība novietojusies nama ceturtā stāvā, ielas austrumu virzienā. Šeit, šaurās telpās, bez pārdesmit Rīgas sakarniekiem iepazišanās vakarā bija pulcējušies daži desmiti vietējo latviešu — īpaši aicināto, bet, liekas, vēl vairāk ziņkārīgo, uzzinādami par rīdzinieku ierašanos, un kāds ducis vietējo kanadiešu, acīm redzot tuvināšanās biedrības locekļi vai simpatizētāji, kopskaitā ap 60—70 personu. Viņu vidū bija arī kāds vietējais arodbiedrības vadītājs, kas teicās bijis Maskavā, tāpat dēls students, kas nākošreiz nodomājis apmeklēt arī Latviju.

Kanadas draugu biedrības pārstāvis, kāds slavu tautības piederīgais, angļu valodā apsveica Rīgas mākslinieku grupu, kuŗas vidū bija arī trīs kolchozu vadītāji un dažas citas personas, par kuŗu nodarbošanos varēja tikai minēt, piemēram, kāds fotografs, par kuŗu vēlākās sarunās varēja dzirdēt, ka viņš ir „ārlietu ministrijas ierēdnis." Liekas, ka daži spēcīgi vīri viņu vidū bija izmeklēti ar īpašu nolūku. Apsveicēja runu latviski tulkoja Rīgas grupas tulks, mācības spēks vēsturē un filozofijā Jānis Vējš.

Sapulcējušies ar Rīgas viesiem kopīgi iebaudīja no pildītām vīna glāzēm un piekoda cepumus, pašiem pie ieejas sametot kollekti. Tad sākās vakara interesantākā daļa — savstarpējā iepazīšanās un „valsirdīga domu izmaiņa", ja no viesu puses par tādu vispār varēja runāt. Daži grupas dalībnieki sevišķi interesējās par šejieniešu nodarbošanos un personu vārdiem, mēģinot izdibināt arī viņu ieskatus, taču visa „domu izmaiņa" vairāk izvērtās nenozīmīgās, vispārējās frazēs un vēsā atturībā, bet visumā korrektās sarunās.

Starp šejienes latviešiem atradās daži, kas Rīgu bija jau apmeklējuši. Pēc iebilduma, ka Rīgā tagad dzirdama vairāk krievu nekā latviešu valoda, kāds no grupas dalībniekiem atbildēja: „Tas tāpēc, ka vasarā daudz latviešu izbrauc uz laukiem"...

Vīnu iebaudot, bija arī tostu uzsaukšana draudzībai. Kad Rīgas mākslinieki teicās iepriecināt ar kādiem priekšnesumiem, izrādījās, nav zinājusi, ka pieņemšanas telpās nav klavieru... Tad nodziedāja Pūt, vējiņi, kam daži piebalsoja arī līdz.

Sākās arī sarunas par kāda koncerta noorganizēšanu šejienes latviešu publikai, bet Rīgas mākslinieku grupas vadība izteicās, ka grūtības ar telpu sagādi, kaut gan „mēs ejam katrā namā, katrā zālē". Tad Daugavas Vanagu Kanadā valdes priekšsēdis Elmārs Krūka piedāvāja grupas vadītājam Jāzepam Bēķim-Tumovam, bez kuŗa ziņas neviens no tās dalībniekiem nedrīkstēja pat pakustēties, Daugavas Vanagu nama zāli. Tumovs sākumā arī piekrita dot rīdzinieku koncertu Daugavas Vanagu namā, un E. Krūka deva rīkojumu sagatavot zāli koncertam. Pēc brīža grupas vadītājs piedāvājumu atteica, jo kāds vietējais latvietis viņu bija brīdinājis no konsekvencēm. Tas tikai lieku reizi pierāda, ka komūnistu izpratnē māksla nav dalāma no politikas un „kultūras sakari" vēlami tikai tad, ja tie savienoti ar politiku. Tādā gadījumā arī Latviešu nama valde nebija ieinteresēta savu zāli piedāvāt.

Pēc apmēram divām stundām satikšanās tuvināšanās biedrības telpās bija beigusies un apmeklētāji izklīda. Daži jaunieši bija sarunājuši rīdzinieces vācu klubā paēst vakariņas un padejot, ko tās neatteica, bet ejot uz klubu viņām piebiedrojās arī kāds Rīgas grupas pavadonis...

Vairāki Rīgas mākslinieki ciemojušies arī dažu latviešu mākslinieku privātos dzīvokļos. Pie kāda latviešu komponista ciemiņi brīnījušies, ka divi cilvēki apdzīvojot visu māju. Mākslinieks aizvedis četrus savus ciemiņus parādīt Sv. Jāņa baznīcu Toronto. Rīdzinieki ar lielu interesi sākuši apskatīt Augusta Kopmaņa kalto piemiņu nekli baznīcas priekšā, kuŗā iecirsti vārdi:

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu baznīca. Pateicībā Dievam par dāvāto brīvību, šo dievnamu cēluši tie latviešu bēgļi, kas atstāja tēvzemi, kad to okupēja bezdievju vara.

„Šis Dieva nams lai ikvienam kristietim atgādina vārdus: Stāviet stipri un neļaujieties iejūgties kalpības jūgā."

Pāvila vēstule galiliešiem (5. 1.) A. D. 1968.

Rīgas ciemiņi ilgu laiku klusējuši kā valodu zaudējuši . . .

Plašākam koncertam, kas varbūt arī nemaz nebija nopietni iecerēts, telpas nesagādājot, Rīgas kultūras darbinieku grupa pēc pilsētas un dažu rūpnīcu un Zinātņu centra apskates, izbraucot kanadiešu un padomju draugu biedrības sagādātā autobusā arī uz Niagaru, nedēļas nogalē devās uz Vankuveru un Sanfrancisko, lai pēc 3 nedēļu uzturēšanās Kanadā un ASV 24. decembrī izlidotu no Ņujorkas atpakaļ uz Maskavu un Rīgu, tikpat klusu kā ieradušies, lai, kā to kāda no grupas dalībniecēm pateica, būtu mājās Ziemsvētkos, „kaut gan oficiāli mēs tos nesvinam".

Atbraucēju vidū bija pianiste Silvija Heine, dejotāji Agris Markuss un Ruta Andersone, literātūras kritiķis J. Bērsons, Mākslas akadēmijas lektors Laimdots Mūrnieks, vijolnieks Uldis Zariņš, dziedātāja Leonarde Daine, diriģents komponists Olģerts Grāvītis, aktrise Astra Krēsliņa no Mūzikālās komēdijas, čellists Ernests Bertovskis, Drāmas teātŗa aktrise Māra Krauze, ar saviem 25 gadiem visjaunākā grupā u.c.

Rīgas sakarnieku grupa vispirms devusies no Rīgas uz Maskavu un tad no turienes ar lidmašīnu uz Montrealu, pirms Toronto apmeklēšanas vēl uzturoties Otavā. Abās iepriekšējās vietās saskarē ar turienes latviešiem nebijusi gandrīz nemaz. Izvairoties no publicitātes, Rīgas grupa arī Toronto ieradās gandrīz nepamanīta. Par to it kā divas dienas iepriekš uzzinājusi kāda Toronto dzejniece, kuŗas vārdu vairākkārt dzirdēja pieminam sanāksmes laikā padomju draugu biedrības telpās 13. decembŗa vakarā, kur viņa bija arī pati klāt.

Šī nebija pirmā reize, kad notikuši šādi apmeklējumi. Vēl tikai nesen, oktobŗa beigās, Toronto viesojās kāda baltiešu „kultūras kontaktu komiteja", kuŗas 23 cilvēku sastāvā bija igauņi un lietuvieši un tikai daži latvieši. Šo grupu vadīja padomju sūtniecības Otavā pārstāvis. Arī tā vēl apmeklēja Montrealu, Otavu un Vankuveru, uzstājoties ar priekšnesumiem, vienu izkārtojot arī ukraiņu namā Toronto. Salīdzinājumā ar mūs minētās Rīgas grupas apmeklējumu, baltiešu „kontaktu komitejai" sakaru uzņemšanu izdevās gluži vāja.

— ts —

Pasta piegāde svētku laikā

★ Kanadas pasts ziņo, ka sestdien, 23. decembrī, pasta sūtījumus piegādās mājās, tāpat būs atvērti vairums pasta kantoŗu no plkst. 10 rītā līdz plkst. 2.30 pēcp. Vēstuļu iznesātāji saņems par sestdienas piegādi virsstundu maksu, bet pasta sūtījumus nepiegādās Ziemsvētku laikā no 24. decembŗa līdz 26. decembrim, bez tam vēl iedzīvotāji pastu nesaņems arī no 30. decembŗa līdz 1. janvārim, kad nebūs nekādi pasta pakalpojumi.

★ Kanadas karaliskā jātnieku policija apķīlājusi 300 pudeles neatļautus alkoholiskus dzērienus Otavā un Hullē, Kvebekas provincē. Policija brīdina, ka pašbrūvētie alkoholiskie dzērieni parādījušies pudelēs ar viltotām etiķetēm un aizrāda iedzīvotājiem iegādāties alkoholiskos dzērienus tikai valdības atļautos veikalos, jo neatļautie dzērieni var būt ļoti kaitīgi veselībai.

Negaidot mūžībā aizgājis mīļš draugs

MAG. IUR.

Ferdinands Laukinaitis

Izejam agri saulainā rītā
Uzminēt, Kungs, Tavu dziļāko domu,
Kamēr negaidot klusuma zvani
Sauc mūs mājup uz mūžīgo Romu.
Ingrida Viksna

Pēc viņa sēro

Dr. Eduards Upenieks ar ģimeni

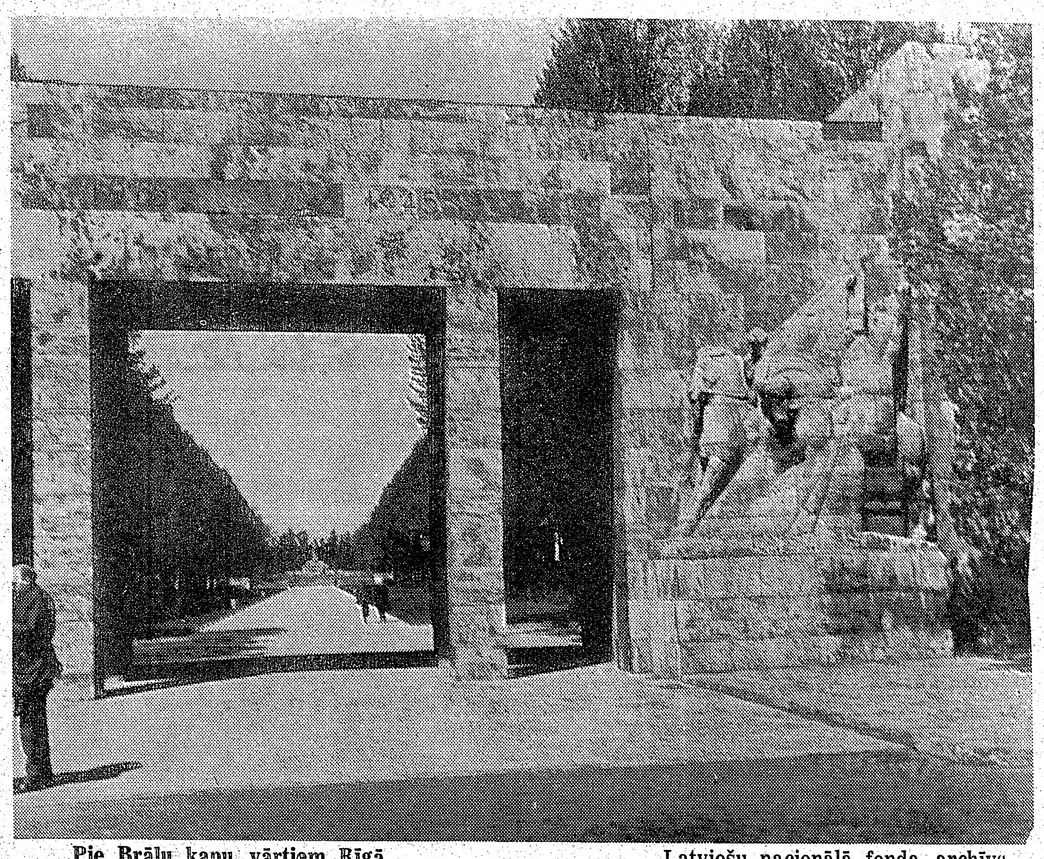

Pie Brāļu kapu vārtiem Rīgā — Latviešu nacionālā fonda archīvs

Baltiešu iesniegums

LNAK VALDES SĒDE TORONTO

Pēdējo šāgada LNAK valdes sēdi, 13.decembrī Toronto latviešu namā vadīja valdes priekšsēdis T. Kronbergs, piedaloties 9 valdes locekļiem un nozaru vadītājiem.

Svarīgākais darba kārtas punkts — Eiropas drošības konferences iesniegumi — ierobežojās tikai ar sēdes dalībnieku iepazīstināšanu ar baltiešu iesniegumu Kanadas ārlietu ministram Šarpam. Pašlaik vēl nekas svarīgs nav noticis, un šo darba kārtas punktu plašāk pārrunās nākošā LNAK valdes sēdē.

Baltiešu iesniegums pārstāv ap 100.000 baltiešu, un iesnieguma saturs — baltiešu uzskati un rekomendācijas miera un drošības nodrošināšanai Eiropā, ietverti sešos punktos.

Iesniegumā uzsvērta doma — princips, ka miers un drošība Eiropā iespējami tikai tad, ja tiek respektēti starptautiskie likumi, dibināti uz tautu pašnoteikšanās principiem, saskaņā ar Apvienoto nāciju chartu.

Tālāk iesniegums aicina anullēt Vācijas un Pad. savienības 1939. gada paktu un noraidīt tā saukto Brežņeva doktrinu, kas dod tiesības Pad. savienībai iejaukties kādā satelīta valstī, ja tur politiskā situācija sāk veidoties citādi nekā to vēlas Pad. savienība.

Sakarā ar iepriekš minētiem principiem, iesniegums aicina Kanadas ārlietu ministru iestāties par Pad. savienības okupācijas spēku un administrātīvā aparāta izvākšanos no okupētajām Baltijas valstīm, atdodot tām neatkarību, saskaņā ar viņu agrāko konstitūciju, kas joprojām vēl spēkā. Šīs akcijas norise notiktu neitrālo valstu un Apvienoto nāciju pārraudzībā.

Baltiešu federācija reizē atgādina, ka Baltijas valstīs notiek sistēmatiska rusificēšana un reliģiskās brīvības ignorēšana, nerespektējot vispār pieņemtos principus genocida jautājumos, kas deklarēti neskaitāmās starptautiskās konferencēs vispasaules mērogā. Šo principu visrupjākā pārkāpšana, cilvēka individuālās brīvības un reliģijas brīvības pilnīgā ignorēšana Baltijas valstīs dod Kanadas ārlietu ministram legālu pamatu runāt par to Eiropas drošības konferencē.

Kanadas aicinājums apspriest Baltijas valstu jautājumu Eiropas drošības konferencē ir juridiski pamatots, jo visas valstis ir partneri visiem starptautiskiem līgumiem, kas ir lauzti attiecībā uz Baltijas valstīm. Atteikšanās pieskarties Baltijas valstu jautājumam ir priekšnoteikums tālāko līgumu neievērošanai un slepenā Ribentropa—Molotova pakta oficiāla atzīšana.

Jebkāda vienošanās, paredzot sadarbību ekonomiskā un kultūras dzīves novados, ja tā pakļauta valdības iestāžu pārraudzībai attiecībā uz Pad. savienību, neapmierina Baltiešu federāciju, un tā rezervē sev tiesības šiem lēmumiem nepievienoties.

Kultūras nodaļas vadītājs E. Upenieks ziņoja, ka Kultūras nedēļas organizācijas darbi rit normāli. Latviešu kreditsabiedrība Toronto ziedojusi Kultūras nozarei 1000 dol., kas izlietojami tādu sektoru vajadzībām, kas ir vēl tikai attīstības stāvoklī.

Toronto latviešu kreditsabiedrība ziedojusi arī 500 dol. vispārējam LNAK darbam.

LNAK valde apstiprināja valdes locekļus un referentus Pasaules brīvo latviešu apvienības kultūras fondam. Politisko un sociālo zinātņu nozarei — referents J. Dreifelds, filoloģijā — A. Liepiņa, techniskās un dabas zinātnēs — profesors A. Dreimanis, rakstniecībā — valdes loceklis M. Lorbergs, ref. G. Blūma; presē — ref. O. Liepa, tēlotājā mākslā — ref. J. Zuntaks, daiļamatniecībā ref. J. Gugāns, teātris — ref. I. Purva un H. Miķelsons, paidagoģijā — valdes loc. A. Bāliņš.

LNAK pieskārās arī čechu ierosinājumam, iegūt atļauju īsviļņu raidītājam, kas kalpotu jaunatnei un kultūrai visām etniskām grupām, Zinot, ka Kanada atzīst ikvienas etniskās grupas īpatnības un vērtību visa Kanadas kultūrālo vērtību līmeņa celšanā, šādas domas reālitāte varētu būt īstenojama. LNAK valde principā atzina, ka ierosinājums ir akceptējams. Ž. Z.

Sidnejas latviešu krājaizdevu sabiedrības

kopsapulci piedaloties 34 personām, vadīja aizejošais valdes priekšsēdis dibinātājs E. Dukāts, kuram sapulces beigās pateicās viceprieksšsēdis A. Tauriņš un revīzijas komisijas priekšsēdis K. Erdmanis.

Svarīgākais šajā pilnsapulcē bija tas, ka paziņoja iepriekšējās valdes lēmumu, ka aizdevumu procentu likme nodrošinātiem aizdevumiem pāri par $2000 samazināta no 9% uz 8½% gadā, maksājot reizi mēnesī un procentus aprēķinot no atlikušās summas. Ar šo valdes lēmumu „latviešu bankas" kredits ir viens no vislētākiem Sidnejā. Te vēl jāuzsver arī tas, ka katrs biedrs var aizņemties līdz $4000, kas nozīmē, ka vīrs un sieva kopā var aizņemties līdz $8000, un ja īpašums ir uz vairāku ģimenes locekļu vārdiem, tad šī summa var pat dubultoties.

Jaunajā valdē darbosies A. Tauriņš (priekšsēdis), Ed. Šmugajs (viceprieksšsēdis), A. Grīnbergs (sekretārs - pārvaldnieks, J. Lidmanis (kasieris), M. Cielēns (kasieŗa palīgs), J. Beikmanis (sekretāra palīgs) un V. Meihubers (aizdevumu kom. priekšsēdis). Pārējie aizdevumu kom. locekļi ir Ed. Šmugajs (sekretārs), A. Grīnbergs un J. Lidmanis.

Revīzijas komisija: K. Erdmanis (priekšsēdis), V. Laiviņš, (sekretārs) un J. Tomsons.

Sapulcē piedalījās arī viesi no Kanadas — Londonas „latviešu bankas" direktors - dibinātājs R. Bērziņš ar dzīvesbiedri Elfridu Karlsoni - Bērziņu. R. Bērziņš arī pastāstīja par viņa vadītā latviešu kreditkooperātīva darbību, kas visumā līdzīga mūsējai, tikai ar to starpību, ka tur kreditkooperātīvā iestājušies gandrīz puse no Londonā dzīvojošiem latviešiem, bet Sidnejā to ir apmēram tikai viena desmitā daļa. Sidnejas latviešu krājaizdevu sabiedrības pagājušā gada bilance tomēr jau pārsniegusi $256.000.

Ed. Šm.

„Ko tu man atnesi, Ziemsvētku vecīt?"
„Latvisku sirdi, dēls!"

ANGLIJAS LATVIEŠU DZĪVES NOTIKUMI

Daugavas Vanagu fonda Līdsas nodaļas sarīkojumos ar labām sekmēm piedalās tautas deju kopa Kamoliņš, kas darbojas nodaļas pajumtē. Šogad deju kopa savu sastāvu īpašā uzvedumā bija paplašinājusi, pieaicinot talciniekus arī no kaimiņu pilsētas Bradfordas, arī studējošo jaunatni. Jaukajam sniegumam beidzoties, nodaļas valdes priekšsēdis J. Pētersons pateicās uzveduma dalībniekiem, kā arī kopas vadītājai I. Mieriņai, uzveduma aranžētājai E. Vilipsonei un dziesmu apmācītājam V. Buševicam. Kamoliņš gatavojas arī dziesmu svētkiem nākošā vasarā Ķelnē, kur pošas visa dejotāju saime, arī visjaunākie, kas apvienoti Auseklītī, tāpat koklētāju kopas Dziesmu rotas dalībnieki.

DVF Bradfordas nodaļas namā nodaļas biedri 15. novembrī īpašā sanāksmē uzklausīja nodaļas valdes ziņojumu par nama paplašināšanu, par ko agrāk lemts kopsapulcē. Valdes priekšsēdis J. Putniņš varēja ziņot, ka pārbūve, sakarā ar inflāciju, no sākumā aplēstām 8000 angļu mārciņām varētu par kādām pāris tūkstoš mārciņu vēl pieaugt, kāpēc darbi steidzināmi. Tuvāk par pārbūves projektu informēja kluba sekretārs T. Dambītis. Valdes priekšsēdis vēl ziņoja, ka kāds nodaļas biedrs, kas savu vārdu nevēlas izpaust, apsolījis pārbūves darbiem ziedot 100 mārciņu, bet 1000 mārciņu aizdot bez procentiem. Aizdevumu solījuši arī citi labvēļi. Valdes loceklis V. Buševics minēja, ka arī vairākas Ziemeļanglijas DVF nodaļas solījušas naudas aizdevumus.

Pretkomūnistiskai cīnītājai Elgai Rodzei Ķiselei, viesojoties Anglijā, bija izdevība apmeklēt arī Ziemeļanglijas novada vanadzes Bradfordas nodaļas namā, kur viešņu apsveica V. Rulliņa. Viešņa, kas ir arī Sidnejas DV nodaļas vanadžu kopas vadītāja, stāstīja par vanadžu darbu Austrālijā. Sidnejas vanadzes iecerējušas uzcelt veco ļaužu mītni, uzkrājot līdzekļus īpašā fondā.

A. P.

Ārste pāragri aizgājusi mūžībā

Naktī uz 22. novembri savā mājā Grīnvillē, ASV (Whispering Pine Terrace, Rhode Island mirusi vēža slimības pētniece Dr. med. Mirdza Klinte - Micolonghi. Aizgājēja dzimusi 1923. g. 8. septembrī Latvijā. Absolvējusi Rīgas valsts klasisko ģimnaziju un pārzināja sešas valodas. Pirmo gradu ieguvusi Bonnas universitātē Vācijā. AV ieceļoja 1950. gadā, kur Kentaki universitātē Leksingtonā ieguva zinātnisko gradu bioloģijā un medicīnas technoloģijā. Pēc tam atgriezās Bonnas universitātē, kur pēc vairāk nekā 2 gadiem, sekmīgi aizstāvot disertāciju, ieguva Dr. med. gradu. Prakses gadus strādāja Ņujorkā, Norvēģu slimnīcā un Rhode Island valsts slimnīcā Providencē, kur vēlāk strādāja vēža slimības pētījumos. Bija studenšu korporācijas Gaujmaliete filistre. 1958. gadā apprecējās ar ārstu patalogu Tomu Micolonghi. Nelaikē atstāj vīru, tēvu Bernhardu, pamāti Paulu, divas meitiņas, 13 g. v. Edi un 11g v. Emiliju, brāli Visvaldi, visi ASV, bet vīra vecākus Romā, Italijā, radus un paziņas Eiropā, ASV un Kanadā. Nelaikē apbedīta 25. novembrī Providencē.

M.Vanags

Jaungada laimi zīlējot? Nē — Daugavas Vanagu Ziemsvētku tirdziņā Toronto laimes rata griezēji un ložu vilcēji, no kreisās tirdziņa darbinieki Aleksis Beizaks, Jānis Ezergailis un Alberts Šterns; pa labi Ārija Purva un Imants Ķivlis izmēģina savu laimi.

JAUNS DV PRIEKŠNIEKS

NO PIECIEM KANDIDĀTIEM DV PRIEKŠNIEKA AMATĀ IEVĒLĒTS JĀNIS FRIŠVALDS NO ANGLIJAS

Jaunievēlētais DV priekšnieks Jānis Frišvalds

Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieka vēlēšanās, kas sākās 1. oktobrī un beigušās 15. decembrī, par DV priekšnieku ievēlēts Daugavas Vanagu Fonda valdes priekšsēdis Jānis Frišvalds Anglijā. Vēl nav saņemti rezultāti no Dānijas un Brazilijas DV nodaļām, kur par abām zemēm ir tikai 43 DV biedri, kas vēlēšanu rezultātus negrozīs. No 9114 biedriem pašreiz nodotas 5936 balsis vai 65,13%.

Vēlēšanās DV priekšnieka amatam kandidēja pieci kandidāti, kuŗi ieguva šādu balsu skaitu: Jānis Frišvalds (Anglija — 1823 balsis, Jāzeps Utināns (ASV) — 1509, Alfrēds Puķīte (ASV) — 1493, Alfrēds Baltiņš (Austrālija) — 528 un Valentīns Rolavs (Austrālija) — 523 balsis. Saskaitītas 60 nederīgas balsis. Par vanadžu priekšnieci ievēlēta Marija Ķeņģe, kas šim amatam bija vienīgā kandidāte.

Jaunais DV priekšnieks Jānis Frišvalds dzimis 1923. gada 10. jūnijā Bauskas apriņķī. Beidzis Mežotnes vidusskolu un 1943. g. novembrī iesaukts Latviešu leģionā. Dienējis 32. grenadieŗu pulka sastāvā un 15. divīzijas prettanku bataljona rindās piedalījies cīņās Pad. savienībā un Prūsijā. Pēc kaŗa gandrīz gadu ārstējies dažādās kaŗa slimnīcās Flensburgā.

Piedalījies DVF Notingamas nodaļas dibināšanā un 10 gadus darbojies valdē par kasieri, sekretāru, priekšsēža vietnieku un priekšsēdi. Kopš 1954. g. darbojās DVF valdē par informācijas un iekšējās informācijas daļas vadītāju, valdes priekšsēža vietnieku un kopš 1967. gada ir DVF valdes priekšsēdis. Kopš 1955. g. darbojies kā DV CV informācijas nozares referents, no 1957. gada CV informācijas nozares vadītājs. Šinī laikā bijis DVM redakcijas kollēģijas loceklis. Rakstījis šādiem laikrakstiem: Londonas Avīze, Latvija, Latvija Amerikā. Ir Latviešu preses biedrības Anglijas kopas biedrs.

Bijis DV centrālās valdes loceklis 10 gadu un CV priekšsēža vietnieks. Pārstāvējis DV Lielbritanijas saimi CV sēdēs un citās sanāksmēs. Apbalvots ar DV CV atzinības rakstu un DV nozīmi zeltā.

Ziemsvētku sarīkojums svētdienas skolā

Toronto Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola tūlīt pēc dievkalpojuma, kuŗu vadīja archibīskaps A. Lūsis, rīkoja bērnu Ziemsvētku uzvedumu, kuŗā piedalījās visi skolas audzēkņi. Lielākā daļa no tiem atradās ārpus skatuves, dziedot uzvedumu ilustrējošas Ziemsvētku dziesmas. Svētku vēsti par Kristus dzimšanu Marijai atnes eņģelis, arī gani laukā saņem ziņu, kad Kristus ir piedzimis. Skan svētku dziesmas un slava Dievam par lielo debess dāvanu.

Pēc ikviena uzveduma skata zālē iedegās gaisma un kuplā skaitā sanākušie vecāki un viesi dziedāja Ziemsvētku dziesmas no dziesmu lapiņām. Pēc uzveduma visi tika aicināti blakus zālē, kur bagātīgi bija sagādāti cepumi, maizītes un garšīgi dzērieni. Tad svētku vecītis visus bērnus apveltīja dāvanām, ko vecāki bija sagādājuši. Netika aizmirsti arī skolotāji.

Draudzes priekšnieks J. Koncis draudzes vārdā pasniedza rakstāmmašīnu svētdienas skolas vadītājai A. Kursei kā pateicību par lielo darbu un prieku par viņas izveseļošanos. Klātesošie pievienojās ar ilgiem aplausiem. „Kad pietrūkst veselības, tad visu mantu varētu atdot, lai to atgūtu. Bet par šo dāvanu es tomēr esmu ļoti priecīga," teica A. Kurse. J. U.

MEKLĒ

bērnu mīļotāju

kuŗa par labu atlīdzību vēlētos uzskatīt 1 g. v. zēnu 3 dienas nedēļā (5 stundas) Victoria Park—Finch rajonā.

Lūdzu zvanīt tel. 493-4077

MEKLĒJU PENSIONĀRI

pie viegliem mājas darbiem, kas varētu pieskatīt 2 skolas vecuma bērnus. Brīvs dzīvoklis ar visām ērtībām. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā 691-3194.

Somu eglīte, kuŗas greznošanai lieto daudz salmu pinumu, kā to Toronto mūsu fotografam demonstrēja somiete Analūsa Jalava.

Sacensības jaunatnei

3. Eiropas latviešu dziesmu svētku mūzikas nozare izsludina neklātienes veida mūzikālās sacensības latviešu bērnu un jauniešu vokāliem un instrumentāliem ansambļiem, sākot ar 2 dalībniekiem. Viens solists un pavadītājs, dziedātājs vai instrumentālists, abi dzimuši 1948. g. 1. janv. vai vēlāk, tātad atbilst sacensību noteikumiem.

Katram ansamblim jāieskaņo skaņu lentē (ātrums 9,5 vai 19 cm/sek.) divi sacensību darbi, no tiem vismaz viena latviešu ar augstākais 10 min. kopēju spēles laiku. Attiecīgā skaņu lente līdz ar dalībnieku vārdiem un dzimšanas datiem jānosūta mūzikas nozares sekretārei M. A. Zariņai, 106 Hanover Road, London N. W. 10 3DP England ar tādu aprēķinu, lai to saņemtu vēlākais 1973. g. 1. martā. Sacensībās vairs nevar piedalīties jaunieši, kas dzimuši pirms 1948. g. 1. janv. Nosacīto vecumu var pārsniegt vienīgi ansambļu diriģenti un pavadītāji, ja ir vismaz divi citi ansambļa dalībnieki paredzētajā vecumā.

Sacensību dalībnieku nozares: 1. dziedātāji bez pavadījuma, 2. viens vai vairāki dziedātāji ar pavadījumu (skat. vecuma noteikumus augstāk), 3. instrumentālisti bez koklēm un 4. instrumentālisti ar koklēm.

Vecuma iedalījums (pavadītāja vai diriģenta vecumu ieskaitot): 1. caurmēra vecums līdz 10 gadiem, 2. caurmēra vecums no 10 — 15 gadiem un 3. caurmēra vecums virs 15 gadiem.

Sacensību uzvarētāji varēs uzstāties 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku bērnu un jauniešu sarīkojumā. Uzvarētāji grupu skaitu izvēlēsies, vadoties no kopīgā sarīkojuma laika. Ja varbūtēji uzvarētāji no Aizjūras kontinentiem dārgā ceļa dēļ paši nevar ierasties, žurijas komiteja var izlemt, atskaņot uzvarētāju skaņu ierakstu, ja tam nepieciešamā techniskā kvalitāte.

Bulgāru eglītes rotājums parastais. Augšējā attēlā tautiskās bulgāru lelles mūsu fotografam rāda Janice Vasila.

Lidmašīnu nolaupīšanas pieaug

Amerikas Savienotās Valstīs kopš 1961. gada 120 personas nolaupījušas 85 lidmašīnas, kas piespiestas nolaisties. Parasti jau nākamā dienā visi pasažieŗi ar lidmašīnu atgriežas ASV; starp tiem arī 15 gaisa pirāti, no kuŗiem 14 izcieš cietuma sodu. Piecpadsmitais, kas nemanīts atgriezies, nošauts kādas bankas aplaupīšanas mēģinājumā Ņujorkā.

Gaisa pirātiem dzīve Kubā nav rožaina, jo Kuba amerikāņus ienīst. Sevišķi baltajiem nav nekādu iespēju atstāt Kubu. Dažiem melnajiem Kastro vēl atļāvis izceļot uz Afriku. Ap 30 līdz 40 gaisa pirātu dzīvo Kubas galvaspilsētā Havanā, kur nometināti kazarmās. Viņi gan dienā ir brīvi, bet naktī jābūt atpakaļ. Liek arī strādāt cukurniedŗu novākšanas darbos.

Kastro visus pārbēdzējus „bāž vienā maisā" — jaunie un karstie „revolūcijas ideālisti" sēž kopā ar rūdītiem kriminālistiem. Daudzi no viņiem tagad būtu ar mieru atgriezties atpakaļ ASV, daži vēlētos izceļot uz citām komūnistu zemēm. Divi jau savu dzīvi beiguši pašnāvībā.

Šinī gadā bijis jau 31 lidmašīnas laupīšanas gadījums. Desmit gadījumos tas izdevies. Nonāvēti vai ievainoti seši lidmašīnu laupītāji un sagūstīti astoņpadsmit. Nupat vēl. š. g. 15. novembrī Kastro nāk ar prieklikumu izbeigt gaisa pirātēriju.

V. A.

Bagātais vispār paz

PIE LATVISKĀ SVĒTKU GALDA

Sen gaidīju, nu atnāca
Tie bagāti Ziemas svētki . . .

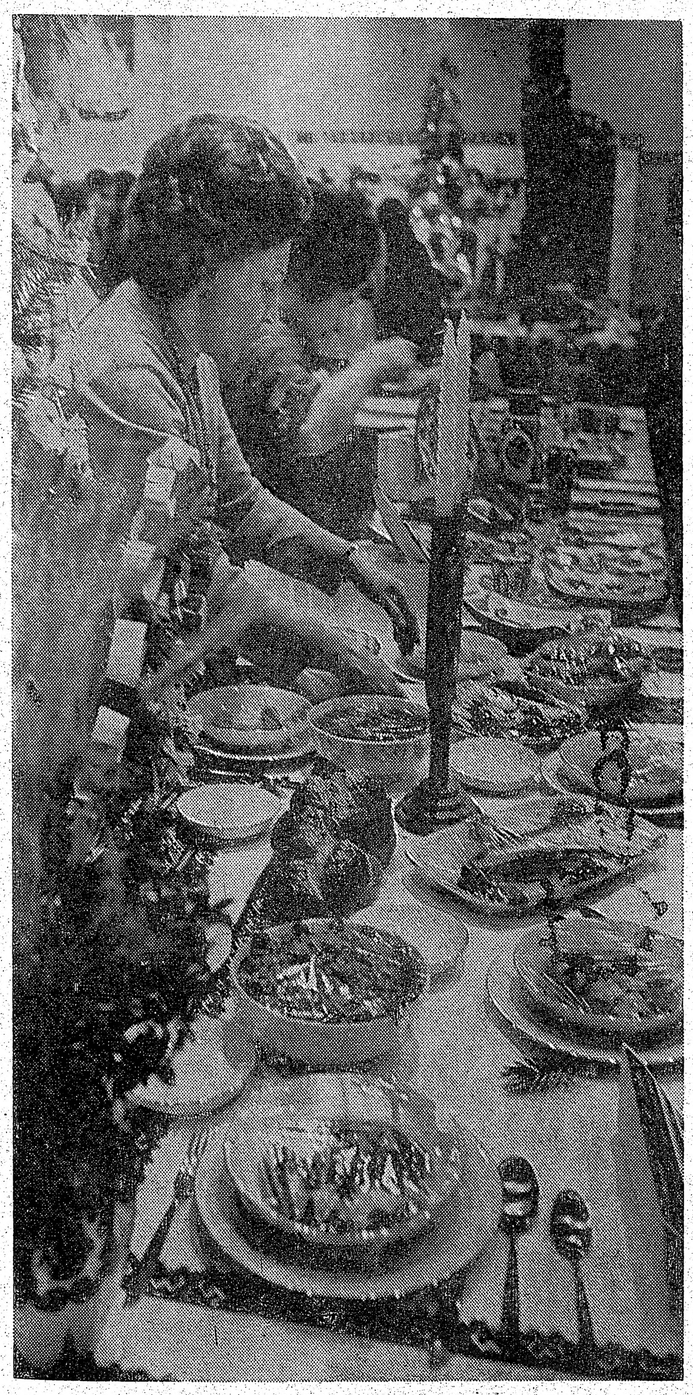

Bagātais ukraiņu galds, kurā redzami Austrumeiropas tautās vispār pazīstamie svētku ēdieni.

Filipīnās Ziemsvētki ir lieli un gari svētki. Tos iesāk svinēt jau 12 dienas iepriekš un beidz ar Zvaigznes dienu. Filipīnās ir ap 80% katoļticīgo, un tie daudzas stundas pavada baznīcā. Eglīšu nav, tāpēc svētku kociņu, vismaz formas ziņā, izveido līdzīgu eglītei, kā tas redzams augšējā attēlā, kuru uzņēmis mūsu fotografs J. Liģers, sarunā ar filipīnieti Toniju Zapanzu Torontō.

Sarīkojumu kalendārs

26. dec. pl. 4 pēcp. DV namā Burtnieku Ziemas svētku daudzinājums. Groziņi. Visi ielūgti.

28. decembrī pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Temats: Betleme un mūsu Ziemsvētki, māc. R. Ekšteins

31. dec. pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā.

31. dec. pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšana DV namā. Pieteikšanās pie A. Selgas.

6. janv., pl. 7 vak. — Latviešu nama augšējā zālē Veco Strēlnieku b-ba rīko Ziemas svētku kauju atceri. Dziedās DV koris Zīle un būs mūzikāli priekšnesumi.

7. janvārī pl. 3 pēcp. TLB Sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojums Masoņu zālē, 888 Yonge Str.

13. janv. pl. 6 vak. Ziemsvētku kauju atceres svētbrīdis pie krītušo karavīru pieminekļa Saulainē.

20. janv. pl. 6 vak. Latviešu nama augšējā zālē Birutas Senkēvičas Vakarēšanas uzvedums. TLB sarīkojums.

20. jaunvārī plkst. 7.30 vakarā studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W., ieeja no Madison Ave.

27. janv., pl. 7 vak. un

28. janv. pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas draudzīgā aicinājuma sarīkojums — R. Blaumaņa Trīnes grēku izrāde.

20. janv., pl. 7 vak. — Latviešu namā — TLMM kluba Zaķu balle ar izlozi — medījumi un zivis.

3. febr. pl. 8 vak. Latviešu namā LSDAK sarīkojums „Priecīgs uzņēmējs".

3. febr., pl. 7 vak. — Columbus zālē — Apvienoto vīru koŗu — Viesturs un Junda koncerts ar sekojošu deju.

10. febr. pl. 8 vakarā DV namā Toronto nodaļas tradicionālā masku balle.

11. febr. pl. 2 pēcp. TLB Sestdienas skolas bazārs Latviešu namā.

SV. KATRĪNAS

31. dec., plkst. 9.00, Beacon Motor Hotel Sands Room telpās (Q. E. pie Jordan Harbour) DV Sv. Katrīnu vanadžu kopa rīko Jaungada sagaidīšanu. ar priekšnesumiem un deju. Spēlēs DV kapella Runči trimdā. Ielūdz kopas vanadzes.

ALKOHOLS VEICINA MATU IZKRIŠANU

Par alkohola postu uz cilvēka organismu jau daudz dzirdēts. Nule Ņujorkā kādā publicējumā norādīts, ka regulāra reibinātāju dzērienu lietošana, smēķēšana un emocionālie satraukumi veicina matu izkrišanu un vairo „plikpauŗu" skaitu, kas tagadējā „gaŗo matu un bārdu laikmetā" sevišķi iegaumējams.

To pašu dara arī pārmērīga kafijas un sāls lietošana, raksta grāmatas „Revitalize Yourself" autore Merilū Makena. „Ik dienas alkohola patērēšana kavē matu normālu atjaunošanos," brīdina autore. Pieaudzis vīrietis, kas dienā regulāri iebauda divas normālas glāzītes alkoholiskā dzēriena, samazina izredzes saglabāt savu jauneklīgo izskatu un asā prāta spējas vēl dažus gadus pēc vidējā vecuma sasniegšanas. Alkohols izskauž ķermenī B-12 vitamīnus, riboflavīnu un tiamīnu, radot sejas sarkanumu un pietūkumu. Grāmatā arī norādīts, ka cigarešu smēķēšana ne vien „izkaltē" ādas un sejas audus, veicina „plikpaurību", bet izsmeļ arī vīrieša dzimumspēku, ko var censties atgūt ar regulāriem elpošanas vingrinājumiem.

Reutera aģentūra, kas šo ziņu sniedz, neko gan nepasaka, vai grāmatā ir arī kas minēts, kā šīs baudvielas ietekmē sievietes organismu.

Savienotajās Valstīs

ŅUJORKA

● Trijos atsevišķos 18. novembŗa valstssvētku sarīkojumos Ņujorkā piedalījās pāri par 1000 tautiešu, neskaitot Ņujorkas ev.-lut. draudzes kopējo dievkalpojumu 19. novembrī Betlemes baznīcā Bruklinā, kas arī bija labi apmeklēts. Visvairāk apmeklētāju, pāri par 400, bija Ņujorkas draudzes skolu sarīkojumā 18. novembŗa rītā Jonkeros. Te Bruklinas skola nodeva karogu glabāšanai uz vienu gadu Jonkeru skolai. Karogu saņēma Gatis Gaujenieks, asistējot Norai Skujai un Rudītei Misei. Liela daļa skolu jaunatnes bija tautas tērpos. Dievkalpojumā piedalījās māc. R. Zariņš un A. Ozols. Dievkalpojumu kuplināja A. Jansons. Pārpildītajā sarīkojumu zālē svētku aktu atklāja Jonkeru pamatskolas pārzine N. Pētersone, bet svētku runu teica PBLA valdes loceklis un Latviešu centrālās komitejas Vācijā priekšsēdis A. Šilde. Salas baznīcā svētrunu teica māc. O. Gulbis. Barbizon Plaza viesnīcā pulcējās ap 350 viesu. Aktu ar uzrunu atklāja Ņujorkas organizāciju padomes priekšsēdis J. Lācis, bet turpmāko programmas norisi vadīja A. Jerumanis. Ņujorkas gubernātors un Ņujorkas pilsētas galva bija sūtījuši apsveikumus. Svētrunu teica māc. O. Gulbis. Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā priekšnieks A. Abakuks teica svētku runu.

Priekšnesumu daļā 10 dziesmas dziedāja Daugavas Vanagu un Džamaikas vīru ansamblis dir. E. Stotta vadībā. Aktrise H. Gobzine skandēja divus V. Srēlertes dzejoļus, bet K. Ģērmanis nolasīja garāku fragmentu no A. Ruņģa Pats esi kungs, pats, kā arī A. Baltkas un L. Breikša dzejoļus.

—be

SAKRAMENTO

● Oklandes latviešu ev.-lut. draudzes Sakramento kopa svētku laiku uzsāka ar adventes dievkalpojumu 3. decembrī Sv. Krusta baznīcā. Dievnama altāris bija pušķots ar puķēm, kas izcēlās ar savu sarkanbaltsarkano sakārtojumu. Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi pulcējās sadraudzības brīdī pie cienasta galda. Apmeklētāji noklausījās jauniešu deklamācijas un kokļu spēlēšanu. O. S.

OKLANDE

● Oklandes latviešu skolas 3. ģimnazijas klase audzinātājas A. Saveles vadībā bija sagatavojusi 18. novembŗa atceres akta programmu. Līdzīgu programmu, atzīmējot 11. novembri, bija sagatavojusi 8. pamatskolas klase, kuŗu vada skolotāja B. Puķīte. Voldemāra Gūtmaņa gleznu izstādē 18. nov. svētku sarīkojuma laikā no izstādītiem 32 darbiem pārdoti 15. Izstāde Sanfrancisko latviešu draudzes namā būs atvērta līdz Ziemsvētkiem. Ziemeļkalifornijas vakarētāju grupa sanāksmē, kuŗu vadīja R. Slavinska, daiļamatniece Alma Cēbere runāja par latviešu etnografisko mākslu. Ar saviem darbiem piedalījās ap desmit rokdarbnieces. Bija ierosinājumi par vīriešu - vakarētāju piedalīšanos ar dažādiem lietiskās mākslas darinājumiem. C. A.

BOSTONA

●DV Bostonas apvienības izkārtojumā 18. novembŗa atceres aktā latviešu skolas pārzinis A. Liepkalns aicināja bostoniešus atbalstīt latviešu jaunatni un skolu, kaut ar 25 centiem, jo Klīvlendas dziesmu svētku rīcības komiteja nevēloties iekasēt 25 centu iemaksu jaunatnei. Ienāca $147,50, ko nodeva skolas stipendiju fondam.

● DV apvienība uz svētkiem izsūtījusi ziedojumu vākšanas aicinājumus. Ziedotie līdzekļi paredzēti aprūpei kā šejienes tautiešiem, tā okupētajā dzimtenē. Apvienība ieguvusi kādas daudzbērnu ģimenes adresi Latvijā, kam vajadzīga palīdzība. Ģimenē 8 mazgadīgi bērni, bet tikai viens pelnītājs. Tai nav pa spēkam sagādāt bērniem ziemai piemērotus apģērba gabalus. Šai ģimenei nosūtīti palīdzības saiņi. Apvienībai domātie ziedojumi sūtāmi aprūpes daļas vadītājam: A. Reks, 7 Gladiola Terrace, Mansfield, Mass. 02048.

J. Z.

● Valstssvētku atceres akts Bostonā bija pulcinājis ap 300 apmeklētāju. Bostonas latviešu skolas pārzinis A. Liepkalns savā runā nožēloja, ka dziesmu svētku komiteja Klīvlendā noraidījusi 25 centu piemaksu no ieejas zīmēm jaunatnes vajadzībām — „tiem, kas vēl gribēs dziedāt 2000. gadā". Mēs nevaram noziedot 25 centus, bet viesībām varam izdot simtiem dolaru. Svētku dalībnieki skolu stipendiju fondam noziedoja 120 dolaru. Pēc DV apvienības pr-ka R. Liepiņa akta dalībniekus angliski uzrunāja A. Zandbergs, kaut gan bija ieradies tikai viens ukraiņu pārstāvis, kas latviski nesaprata.

Garīgo aktu vadīja māc. Fr. Ruperts. Gunāra Straumēna sakārtojumās Bostonas skola audzēkņi veica grupas deklamācijas. No teicējiem izcēlās Juris Kaža un Juris Sils, abi šās skolas skolotāji. Programmu kuplināja dubultkvartets Tēvija J. Ansberga vadībā, piesaistot vēl dziedoni Frici Hērvartu. Lietuviešu laikraksts Keleivis 18. novembŗa gadījumā bija pirmā lappusē ievietojis Brīvības pieminekļa attēlu ar attiecīgu rakstu.

Osvalds Akmentiņš

MANČESTERA

● Mančesteras latviešu ev.-lut. draudzes 20 gadu darbības atceri sāka ar svinīgu dievkalpojumu, kuŗu vadīja draudzes mācītājs K. Freimanis. Piedalījās austrumu apgabala draudžu garīgais vadītājs prāvests K. Birznieks ar kaimiņu mācītājiem. Dziedāja brīvmāksliniece Elvīra Āra-Renga un Rotas koris diriģenta V. Aldiņa vadībā. Atceres laicīgo daļu ievadīja draudzes priekšnieks J. Binders. Mācītājs K. Freimanis ziņoja par garīgo darbu, bet sekretārs P. Sīmanis sniedza datus par draudzes 20 gadu darbību. Draudze dibināta 1952. g. 26. oktobrī. Par mācītāju ievēlēts Nikolajs Ozols. Sākuma gados dievkalpojumos piedalījās viesis — prāvests J. Ķullītis. Ar 1956. gadu draudzē mainījās mācītāji. Māc. N. Ozolam kalpošanu izbeidzot, draudze ievēlēja māc. K. Freimani. 1957. gadā uzcēla draudzes namu, ar telpu dievkalpojumiem un dzīvokli mācītājam, bet 1961. gadā nopirka Mančesterā vācu „Concordia" draudzes baznīcu un draudzes namu, savu celto namu pārdodot. Jau 1965. gadā draudze atbrīvojās no visiem parādiem. Draudzes locekļu skaits pieaudzis līdz 367. Draudzes priekšnieks J. Binders pasniedza mācītājam K. Freimanim draudzes dāvanu — aploksni. Mančesteras draudzes dāmu komitejas priekšniece Dr. L. Mitrēvica nodeva draudzes valdei komitejas velti — 1.000 dolarus. P. S.

KLĪVLENDA

● No Klīvlendas latviešu saimes šķīrusies Helēna Černova. Viņas dzīves ceļš sācies pirms 83 gadiem Zeltiņu draudzē, bet sava mūža lielāko daļu pavadījusi Rīgā. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja māc. I. Gaide. Mūžības slieksni 25. oktobrī pārkāpa Rasa Kuģeniece, kas bija dzimusi 1906. g. decembrī. Aizgājēja piedalījās sabiedriskos pasākumos, dziedāja korī, darbojās Mārtiņa Lutera draudzes svētdienas skolā un DV apvienības vanadžu kopā. Viņu izvadīja māc. K. Briedis.

● No Klīvlendas tautiešu vidus šķīries arī Jānis Šulcs. Viņa dzīves gaitas sākušās pirms 85 gadiem Iršu pagastā. Tēva mājas atstājis agrās jaunības dienās un darbojies par meistaru fabrikā Maskavā. Pēc revolūcijas atgriezies dzimtenē un Viesītes pagastā ierīkojis priekšzīmīgu lauksaimniecību.

J. E.

OMAHA

● Omahas latviešu biedrības rīkotajā Latvijas neatkarības svētku aktā 19. novembrī bija ieradušies ap 70 apmeklētāju. Sarīkojumu ar īsu uzrunu atklāja mācītājs J. Dzirnis, bet karogus ienesa M. Šmits un J. Jankevics. Biedrības priekšnieks B. Austrums savā uzrunā aicināja saslēgties kopējam darbam par Latvijas brīvību. Biedrības priekšnieks B. Austrums nolasīja Nebraskas gubernātora un Omahas pilsētas pilsētas piesūtītās proklamācijas, izsludinot 18. novembri par latviešu dienu Omahā un Nebraskā. Svētku runu teica Omahas pilsētas padomes loceklis Jānis Ritums. Priekšnesumu daļā pianists V. Treimanis atskaņoja latviešu autoru skaņdarbus. Iepriekšējā vakarā notika svētku dievkalpojums, ko vadīja māc. J. Dzirnis.

M. S.

BAFALO

● Valsts svētku atceres akts Bafalo bija pulcinājis ap 160 apmeklētāju no visiem pilsētā un apkārtnē dzīvojošiem 200 latviešiem, bērnus ieskaitot. Aktu ar uzrunu atklāja DV apvienības priekšnieks Antons Mikulis. Galvenais runātājs bija Žanis Šmits no Toronto. Viņš ieteica Latvijas apciemojumus jaunatnei. Pretējā gadījumā mūsu trimdas jaunatne par Latviju mācīsies tikai no vēstures grāmatām un savu vecāku nostāstiem. Koncertā dziedāja viesturieši no Toronto diriģ. Jāņa Baruša vadībā. Par viesu uzņemšanu rūpējās vanadzes.

E. Alka

DV Kanadas valdes priekšsēdis Elmars Krūka DV vīru koŗa eglītes vakarā, kuŗā piedalījās arī vanadžu koris Zīle, Toronto DV namā pasniedza četriem koŗa dalībniekiem atzinības rakstus, uzņēmumā no kreisās: V. Veitmanis (DV KV atzinības raksts), komp. I. Saks (koŗa, DV KV un DV CV atzinības raksti), A. Saulīte un A. Bērziņš (DV KV atzinības raksti).
Foto: Jānis Gailītis

JAUNS LATVIEŠU UZRAUDZĪTĀJS ZVIEDRIJĀ

NIKOLAJS NEILANDS NO RĪGAS PĀRCELTS UZ KRIEVU VĒSTNIECĪBU STOKHOLMĀ

Par Rīgas televīzijas raidījumu vadītāju iecelts A. Lapiņš, bet nebija zināms, kur palicis līdzšinējais vadītājs Nikolajs Neilands. Tagad zināms, ka Neilands pārcelts uz krievu sūtniecību Stokholmā par kādu atašeju vai atašeja vietnieku. N. Neilands šim darbam, liekas, labi sagatavots, jo runājot zviedru valodu.

Neilands nebija nepazīstama lapa, jo kādu laiku bija Rīgas radiofona zviedru raidījumu galvenais redaktors, pēc tam redaktors latviešu raidījumiem uz rietumiem. Kādu laiku viņš sekojis Amerikas balss raidījumiem un gatavojis pretraidījumus. Pēdējos gados viņš bija Rīgas televīzijas raidījumu vadītājs, bet par raidījumiem saņēma krītiku, jo tanīs bijis maz ideoloģijas un maz parādīta draudzība ar krievu tautu. Neilandam bija šad tad atļauts doties uz ārzemēm. Pirms vairākiem gadiem viņš bija ietilpināts jauniešu delegācijā, kas viesojās Vācijā. Viņa rīcībā bija nodoti arī abi zviedru žurnālisti, Bitners un Golands, kuŗi viesojās Latvijā 1966. gadā. Atgriežoties Zviedrijā, tie sniedza krieviem nelabvēlīgas reportāžas zviedru radiofonā.

N. Neilands beidzis P. Stučkas universitāti un augstāko partijas skolu Maskavā, kur ieguvis īsto ideoloģisko audzināšanu, tomēr ar visu to piedzīvojis neveiksmes. Pirms 10 gadiem viņš bija Rīgas radio komitejas priekšsēža vietnieks, bet no šī amata viņu atcēla par nemorālisku dzīves veidu, tomēr ar laiku izvirzījās par televīzijas raidījumu vadītāju.

KREISO PARTIJU IETEKME JAPĀNĀ PIEAUG

Japānas ministru prezidenta Tanaka un viņa liberāli demokratiskā partija ieguva savas varas apstiprinājumu Japānas vispārējās vēlēšanās 10. decembrī, bet ietekmīgu balsu skaitu saņēma arī opozicijas partijas — sociālisti un komūnisti, kas var saasināt iekšējo konfliktu nākotnē. Japānas sociālisti, kas ir otra lielākā partija valstī, ievērojami palielināja savu deputātu skaitu. Komūnisti, kas agrāk pēc skaita bija piektā partija, kļuvusi par trešo lielāko partiju, ar jaunu ietekmi parlamentā.

Latviskās figūriņas, kuŗas pēc tautas pasaku motīviem Toronto darinājusi Emma Dzeguze.

Lilija Blūma

ZIEMSVĒTKOS

Lūk, gaisā pirmās sniegpārslas,
Kāds prieks mums ir par tām!
Nu svētki varēs atlīgot
Ar vieglām kamanām.

Kā dārgu viesi gaidām tos
Ar zaļo egles zaru,
Ar senām, mīļām atmiņām
Un gaišu ticēšanu.

Nav svarīgi, kāds esi tu, —
Mazs. nabags, grēcīgs, slims...
Par katru no mums Pestītājs
Šai naktī atkal dzims.

Un zemes smagums atraisās
No mums kā veca čaula,
Kad atskan senā priecas vēsts,
Kas tomēr mūžam jauna.

Skan zvani baltā pilsētā,
Krīt ielās pārslu bari.
Šai naktī baltu nomazgāt
Tu vari sevi arī.

Jānis Zariņš

Ziemas svētku eņģelis

1972. gada Ziemas svētku vakarā Radītājs izsauca vienu no eņģeļiem pie sevis un teica: „Ej apskaties, ko latvieši dara plašajā pasaulē. Viņi ir izkaisīti pa visu zemes virsu. Ir grūti no pasaules vadītāja krēsla pārredzēt, ko tie dara Ziemas svētkos. Sāc tieši no Latvijas. Pārskati laukus un pilsētas. Tad ej uz Sibiriju un Padomju savienības cietumiem, apciemo kapsētas, kur guļ nomocītie un kur atdusas dvēseļu putenī pazudušās dvēseles. Tad skrej pa visu pasauli raudzīties, ko dara trimdinieki. Vai viņi ir apmierināti? Vai viņi vēl iet baznīcās un vēl vienmēr mīl savu dzimteni-"

Eņģelis nolaidās Rīgā. Viņš piegāja pie Archibīskapa katēdrāles. Tur viss bija tumšs. Viņš ieskatījās visu konfesiju baznīcās. Tās bija pilnas ar veciem cilvēkiem. Nolaidies uz eglītes zara, eņģelis jautāja: „Vai jums te jaunu cilvēku nav?"

„Kā nu nav. Ir daudz jaunekļu. Daļa baidās nākt baznīcā, bet daudzi vairs baznīcu neatzīst. Daļa ir zaudējuši sirds siltumu. Bez mīlestības pret savu zemi nav sirds siltuma. Bez sirds siltuma Ziemas svētku vakars ir auksts. Cilvēce baidās aukstuma, ko mums ievazājusi sveša vara."

„Vai tad cilvēki nemīl savu zemi kā agrāk-?"

„Kā nu nē, bet svešiniekiem viņi to nedrīkst izrādīt. Mīlēt savu zemi un otru cilvēku padomju zemē ir noziegums."

Tad eņģelis nolaižas Tīreļpurvā, Nāves salā, pie Lubānas un Džūkstes. Te viņš ierauga veļus, kas koŗī kliedz: „Glābiet, cilvēki, pasauli no bojā ejas. Mēs cīnījamies, bet bijām par maz. Šī ir vieta, kur sākas pasaules sabrukums."

Dvēseļu putenī viņš dzirdēja balsis: Cīnaities un nepagurstiet!"

Tad eņģelis pārlidoja Opočku, Ostrovas kalnus, Volchovu. Tur Dvēseļu putenī griezās tie, par kuŗiem vēsture klusē. Tie kliedza, lai cīnāmies un sakaujam necilvēkus. Mums nav miera šeit gulēt. Pārvediet un aprociet mūs zem Latvijas mātes kājām.

Tad eņģelis pārlidoja Novosibirsku, Vorkutu un citas Ziemeļsibirijas pilsētas. Tur balsis kliedza atriebību. Tie rādīja eņģeļiem, ka šīs pilsētas celtas uz viņu kauliem. Balss saka: „Liec katram šeit kājām degt. Šeit izbeidzas pasaule un sākas elle."

Tad eņģelis nolaidās Ņujorkā, Toronto un visur, kur tikai latvieši mita. Te Ziemas svētku vakarā baznīcas bija pilnas. Viņš redzēja pārbarotus un iztikušus cilvēkus, kas grezni ģērbušies sēdēja baznīcā un sviedrus slaucīdami dziedāja korāļus. Mācītājs lūdza par tautu un visu kristīgo pasauli. Cilvēki sēdēdami kalkulēja, cik nākamgad dabūs pielikumu. Tirgotāji un uzņēmēji lūdza, lai viņu ienākumi nākamgad dubultotos.

Eņģelis arī nolaidās Vācijā invalidu un veco ļaužu mītnēs. Invalidi pateicās Dievam, ka viņi vēl ir dzīvi. Tāpat viņi lūdza, lai Dievs dod spēku un gudrību tiem, kas šodien sēž valsts vadītāju krēslos. Lai tie ierobežotu velnišķīgā komūnisma izplatīšanos pasaulē. Lai tie glābtu jaunatni no saindēšanās un paklīšanas. Vecie ļaudis lūdza, lai Dievs dod latviešiem spēcīgu, garīgi un fiziski veselīgu jaunatni. Lai viņi nākamās paaudzēs vairāk neizdarītu tās kļūdas, ko, jauni un spēcīgi būdami, izdarīja. Kad eņģelis savu uzdevumu bija veicis, viņš atgriezās debesīs un ziņoja Radītājam.

„Pastāsti, lai visu varu pierakstīt Likteņa grāmatā," teica Radītājs. „Visur, kur vien gāju, latvieši vēl ir vitāla tauta. Tie strādā, vairojas un cīnās, lai viņu dzimtene reiz kļūtu brīva. Pasaule ir piesārņota — fiziski un garīgi. Garīgā plāksnē pasaulē izkaisītie latvieši ir ļoti stipri. Valsts svētkos viņi vienojās ar tiem tautas brāļiem, kas vēl cīnās dvēseļu putenī. Veļi dzīvajiem dod mudinājumu. Reiz nāks laiks, kad šī tauta būs atkal spējīga iet vienā solī zem kopēja valsts karoga."

„Ko latvieši dzied Ziemas svētkos?"

„Viņi dzied Gods Dievam augstībā. Tālāk viņi Ziemas svētkos nevar dziedāt. Latviešiem vēl nav labs prāts. Komūnisms visā pasaulē grib prātu izskaust, tā vietā liekot neprātu. Latvieši dziedās tikai tad „Miers virs zemes", kad viņu zeme būs brīva. Kad latvieši Ziemas svētku vakarā kā brīva tauta varēs pulcēties dzimtenes dievnamos."

Iepriecinājums Jaungada sagaidītājiem

Ontario bāri un restorāni, kuŗiem ir atļauja tirgoties ar alkoholiskiem dzērienem, būs atvērti Jaungada naktī, kas šogad iekrīt svētdienā. Arī visi pārējie alkoholiskie uzņēmumi būs atvērti svētdien, 31. decembrī, un pakalpos publikai no pl. 6 pēcp. līdz 1 naktī. Restorānu ēdamtelpās varēs pasūtināt reibinātājus dzērienus no plkst. 12 līdz 3 pēcp. un arī vakarā. Valdības stāvis debatēs par reibinātājiem dzērieniem parlamentā izteicies, ka valdība no jauna caurskatīs visus alkoholisko dzērienu likumus, kas nav revidēti pēdējo 25 gadu laikā, jo sabiedriskā nostāja un paražas pēdējos gados stipri mainījušās. Alkoholisko dzērienu lietošana tagad ir atļauta jau ar 18 gadiem. Ontario provinces 475 alkoholisko dzērienu pārdotavās var iegādāties 1800 dažādu šķirņu šo dzērienu, vīnus un alus šķirnes. Ontario ir vislabāk apgādātā province ar alkoholiskiem dzērieniem. Dzērienu izvēle ir plaša, labas kvalitātes un ar plašāku sadali nekā citās Kanadas provincēs.

Priecīgus Ziemas svētkus un laimigu jauno gadu novēl klientiem un draugiem

E. Robežgruntnieks

79 Main St. E.
Hamilton, Ont., tel.: JA-8-8966

Robez & Donnelly Ltd.
Realtors — Appraisers

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu jauno gadu visiem latviešiem novēl

Dr. INGE VASOVICH

un

Dr. R. H. KELLAR

278 West 18th St., Hamilton, Ont., tel. 385-3204

Priecigus Ziemsvētkus un sekmēm bagātu jauno gadu novēl:

DV KV skaņu plašu ekspedīcija,
HLB grāmatnīca un LNAK mācības līdzekļu apgāds

16 QUEEN ST. N., HAMILTON 13, ONT. CANADA, telef.: 529-7939
Vadītājs: VILIS RUDZĪTIS

Lai Betlēmes zvaigzne ar savu cerību un apsolījuma vēstījumu gaismo šo saulgriežu laiku, kā arī nes jums un jūsu ģimenei mūsu vissirsnīgākos novēlējumus svētīgiem un priecīgiem Ziemsvētkiem un mierīga, bagātīga Jaunā gada pilnību!

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU
visiem latviešiem novēlē

Gaišus Kristus dzimšanas svētkus un
svētīgu Jauno gadu novēlam
visiem draugiem un paziņām,

Svētku apsveikumu vietā ziedojam 10 märc. Minsteres latviešu ģimnazijas stipendiju fondam.

H. G. Rītiņi un dēli

OLD COUNTRY DELICATESSEN

2800 Dundas St. W., Toronto 165

tālr. 769-8640

Emilija un Georgs Dumpe

Guildcraft Floors

702 WESTON RD., TORONTO, ONT.

Telefons 769-4154

Tonys Discount Home Furnishing

1273 Queen St. W., Toronto, Ont.
Tel. 537-4222, vai 762-0576
Elm Cove Cottages, Honey Harbour,
Georgian Bay, Ont.

Īpašnieks Antons Gaibišels

A. KRISTAPSONS & CO.

gaļas izstrādājumu veikals un darbnīca

1095 Queen St. E. Toronto, tālr. 466-5152

Osvalds Indzers

A. EGLITIS TV Rentals

161 A Roncesvalles Ave., Toronto 3

tālr. 537-1401

Gaišus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu
jauno gadu novēl tautiešiem

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

Īpašnieks Arturs MIME Tel. 248-9984

Novēlam priecīgus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu jauno gadu visiem klientiem tuvumā un tālumā!

KALUPE

PAVASARA

delikatešu veikals un konditoreja

361 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. 531-7353 *S. Čukuls*

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.

Zivju pārstrādāšanas uzņēmums

43 MULOCK ST. TORONTO 9, ONT.

Tālr. 766-6007 *Berta un Jēkabs Miškins*

BROADVIEW DELICATESSEN

105 Danforth Ave., pie Broadview Ave.
Toronto 6, Ont.

Tel. 465-9905
Ausma Miķelsone

ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

CREST FLORISTS

Nosūtām ziedus arī uz ārzemēm

567 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7

tālr. 487-0491, mājās 223-4484

Elmāra Gulbis

LAIMON'S AUTO SERVICE

603 Gerrard St. East, Toronto 8, Ont.

tālr. 466-0540

Gaišus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu
Jauno gadu saviem klientiem vēl

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 & 5

Veidojas daudzkultūru centrs Otavā

Otavā etnisko grupu 16 pārstāvji izraudzīja komiteju daudzkultūru centra dibināšanai Otavā. Centrs veicinās draudzību starp etniskām grupām un izmainīsies kultūras pieredzēm. Daudzkultūru centrs Otavā paredzēts līdzīgs Internacionālajam centram Vinipegā, kur apgrozās 50 etniskās grupas.

Senātors Pauls Juziks, Internacionālā centra dibinātājs, 1960. gadā Vinipegā izteicās: „Ja mēs vēlamies izveidot labāku Kanadu, mums tā jāveido uz plašākas bazes, nevis tikai divvalodu un divkultūru atzīšanā vien." Senātors ieteica etniskām grupām sasaukt konferenci, lai plānotu multikultūrālās iespējas, kuŗas valdība varētu pabalstīt ar subsidijām. Galvenās komisijas vadītāja asistents J. E. Kirchners, kas iecelojis Kanadā kā „pārvietotā persona", izteicies, ka pagaidām var sniegt grupai tikai „morālu atbalstu", kamēr būs nodibinājusies formāla apakškomiteja pie valdības, kas noformulēs savus mērķus un programmu.

Sanāksmē nodibināja komiteju un par tās vadītāju izraudzīja Michaelu Boroczki, kas izpētīs daudzkultūras centra iekārtošanas iespējas, programmu un centra vadību. Pārējie komitejas locekļi ir D. B. Tomasons, Apvienotās karaļvalsts apvienības priekšnieks, Volfgangs Grambarts, vācu tirgotāju apvienības priekšsēdis, Dr. Maria Ramonas no lietuviešu sabiedrības, austrietis Dr. Rauls Silts, Nicholas Švitucha no ukraiņu līgas Otavā un Pauls Gioni no ungāru brīvības cīnītāju apvienības.

VĒL VIENS LATVIETIS KANDIDĒ

Sv. Katrīnu laikrakstā The St. Catharines Standard ievietots raksts no Niagaras par latvieša kandidēšanu pilsētas pašvaldības vēlēšanās. Laikraksts ziņoja, ka 50 g. vecais Alfreds Rozītis, kas ir augļkopis Niagarā, kandidē oldermana amatam. A. Rozītis Niagaras apgabalā dzīvo jau 20 gadus. Viņš dzimis Latvijā un pirms iecelošanas Kanadā no Anglijas studējis inženierzinātņu institūtā Londonā. Viņš ir precējies ar kanadieti, un ģimenē aug 2 dēli un meita.

ZIEMEĻKALIFORNIJĀ NODIBINĀTS LATVISKĀS IZGLĪTĪBAS FONDS

Sabiedriskais darbinieks Pēteris Slavinskis savas 60 gadu jubilejas svinībās saņemtos dāvinājumus, kopvērtībā 225 dol. nodevis latviešu jaunatnes vajadzībām — latviskuma apgūšanai, radot fondu ar nosaukumu — Jaunatnes latviskās izglītības fonds Ziemeļkalifornijā. Jaunais fonds iecerēts kā patstāvīgs iestādījums, padots Ziemeļkolifornijas latviešu biedrības revīzijas komisijai. Fonda līdzekļus pārzinās Ziemeļkalifornijas latviešu kreditsabiedrība. Kā pirmo ziedojumu fonds saņēmis no organizāciju rīkotā komponista Jēkaba Graubiņa piemiņas sarīkojuma atlikuma — $ 138,09. A. T.

Mana mīļā dzīves biedre

Zelma Grekers dzim. Liders

dzim. 1906. gada 1. jūlijā Plāterē,
mirusi 1972. gada 17. decembrī Toronto.

Tā sirds nav pazaudēta
Kas Kristum novēlēta,
Lai dzīvo tā vai mirst.

Mīlestībā piemin
vīrs Kārlis, māsa Latvijā un svaine Vācijā.

Latviešu nama Toronto valdes un dāmu komitejas locekle

Zelma Grekere

dzim. 1906. gada 1. jūlijā,
mir. 1972. gada 17. decembrī Toronto.

Paliksi Tu mūžam mums
Visudārgais zaudējums.

Piemiņā paturēs
Latviešu nama valde un dāmu komiteja

Pēdējās ardievas

Kārlim Balodim

dzimis 1905. gada 19. augustā,
miris 1972. gada 7. decembrī Toronto.
Pēdējā gaitā uz St. James kapsētu izvadīts 16. decembrī.

Viņu piemiņā paturēs
DV Toronto nodaļas saime

AUSTRĀLIJĀ VASARA

KĀ RISINĀSIES AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS

Sakarā ar to, ka 22. Austrālijas latviešu kultūras dienu rīcības komiteja saņēmusi ziņu, ka „Latvian Vacation Club" ASV organizē grupas lidojumu uz Austrāliju Kultūras dienu laikā, šo dienu rīcības komitejas priekšsēdis Miervaldis Bumbieris informē par Kultūras dienu norisi no 25. — 31. decembrim.

25. decembrī būs kopējs luterāņu un katoļu dievkalpojums Adelaidē. 26. dec. tēlotājas mākslas izstāžu atklāšana, jaunatnes pēcpusdiena, Kultūras dienu atklāšanas koncerts. 27. dec. Adelaides latviešu teātŗa izrāde— Ainas Vāveres kultūrvēsturiskā luga „Mačs Priekulis" (pirmiestudējums). 28. dec. lugas atkārtojums, tautas deju uzvedums. 29. dec. kopkoŗu koncerts (jauktais un vīru koris). 30. dec. izbraukums uz Dienvidaustrālijas vīnu ražošanas centru Barosa ielejā, raibā pēcpusdiena un balle. 31. dec. Daugavas Vanagu, kā arī korporāciju kopas Jaungada sagaidīšanas balles.

Bez tam Kultūras dienu laikā notiks dažādas sanāksmes, Daugavas Vanagu un vanadžu salidojumi, referāti un citi.

Adelaide, kur risināsies Kultūras dienas, ir Dienvidaustrālijas pavalsts galvaspilsēta ar apm. 800.000 iedzīvotājiem. No vienas puses to ierobežo jūŗa ar skaisto pludmali, no otras — kalnu grēda, no kurienes atveŗas lielisks skats uz Adelaidi un tās apkārtni. Adelaides pilsētas centru no visām pusēm ieslēdz parku josla. Adelaide nereti tiek dēvēta par dārzu pilsētu. Tikai nepilnu jūdzi no centra atrodas „latviešu rajons", kas ietveŗ „Tālavu" (ar sarīkojumu zāli un blakus telpām latviešu skolai un organizāciju vajadzībām), jauncelto latviešu baznīcu, Daugavas Vanagu kluba telpas un skautu - gaidu mītni. Bez tam Adelaides tuvumā atrodas pirmā Austrālijas latviešu veco ļaužu mītne un arī ev.-lut. draudzes īpašums, ko izmanto bērnu vasaras nometnēm.

Nereti gan gadās, ka laiks Ziemsvētkos Adelaidē ir visai karsts — ap 38 gr. Celsija (ap 100 gr. F.) vai pat vairāk, bet dažreiz tas diezgan pavēss.

DV Milvoku apvienības gada svētki

Latviešu namā Milvokos pulcējās DV saimes piederīgie, lai atzīmētu apvienības 21. gada svētkus. Svētrunu teica mācītājs J. Meisters. Apvienības priekšnieks V. Aparjods pieminēja šajā gadā mūžībā aizsauktos apvienības biedrus — mācītāju Voldemāru Strautmani un vītn. Miķeli Eglīti. Kā nozīmīgāko notikumu viņš atzīmēja apvienības organizētās ASV DV dienas, kas radījušas plašu interesi ASV un Kanadas tautiešos. Rīcības komiteja, sadalot svētku atlikumu, prāvu daļu atlikuma nodevusi ALAi latviešu skolu grāmatu izdošanas vajadzībām.

Milvoku organiz. un vanadžu vārdā apvienību sveica Milvoku ev.-lut. draudzes priekšnieks E. Ritsiks.

Apvienības priekšnieks izsniedza DV ASV goda rakstus Ernestam Brusubārdim, Oskaram Cerbiņam, Uldim Muižniekam, Emmai Runkai, I. Slemperei un Elzai Šēfelei. DV CV atzinības rakstu saņēma Mirdza Cukura, bet krūšu nozīmi zeltā Edgars Čakāns.

Priekšnesumus bija aranžējusi M. Valtere-Einberga. I. Rūķe, N. Tocupa, U. Butkus un S. Šļaukstiņa skandēja dzejoļus, bet vanadžu sekstets V. Aparjoda vadībā nodziedāja J. Kalnieša, J. Vītola un A. Purva kompozicijas.

Vīru koris dziedāja H. Pavasara, A. Jansona, B. Skultes un V. Baštika sabalsotās dziesmas. DV tautas deju grupas Metieniņš 22 dejotāji vadītājas L. Pētersones izkārtojumā nodejoja vairākas tautas dejas.

DV ASV valdes loceklis E. Peniķiis, atcerēdamies DV apvienības dibināšanu 1951. g. 8. dec., atzīmēja, ka aizvadītos gados apvienība veikusi atzīstamu darbu aprūpes un kultūras laukā. Žs

---

Eiropas drošības konferences . . .

(Turpinājums no 7. lp.)

pas drošībai: a) robežu neaizkaramību; b) atteikšanos no varas lietošanas; c) miermīlīgu koeksistenci; d) labas kaimiņu attieksmes un sadarbību miera nodrošināšanai; e) savstarpēji izdevīgas attieksmes valstu starpā; f) atbruņošanos un g) atbalstīt Apvienotās nācijas.

Kāds tad nu ir ASV viedoklis par šo konferenci? Prezidents Niksons 1972. g. februārī savā runā kongresā izteicās: „Ja šāda konference būs rūpīgi sagatavota un iztirzās svarīgas problēmas, ASV ir labvēlīgas tai." Tomēr viņš arī brīdināja, ka gadījumā, ja tur valdīs cenšanās saglabāt status quo, tad tas nav pietiekami ne tikai tāpēc, ka tas nesagādās ilgstošu drošību un šoreiz nevar aprobežoties tikai ar abstraktām deklarācijām, kuŗas grūti lietot konkrētā dzīvē. Līdzīgus uzskatus deklarēja arī ASV ārlietu vadītājs Rodžers jau 1971. g. 1. decembrī savā runā ārzemju žurnālistiem.

Ar ASV uzskatiem par ASV ārpolitiku var iepazīties ASV ārlietu resora publicētā deklarācijā, kas saucas „Current Foreign Policy — Conference on Security and Cooperation in Europe (Department of State — Bureau of Public Affairs Office of Media Services. The Superintendent of Documents. U.S. Government Printing Office, Washington, D.C. 20402).

Šo pamfletu saņēmu kā pielikumu pie ārlietu resora man adresētās vēstules. 27. oktobrī nosūtīju vēstuli prezidentam Niksonam, atgādinot Latvijas neatkarības deklarēšanu 18. novembrī, pie kam lūdzu prezidentu izmantot savu ietekmi uz Pad. savienību, lai izbeigtu rusifikāciju Latvijā un citās apspiestās nācijās, veicināt Latvijas neatkarības atjaunošanu kā vienu no noteikumiem saspieguma mazināšanai Eiropā un iesniegt Apvienotām nācijām tautas vietnieku nama vienprātīgi pieņemto rezolūciju No. 416. Prezidenta Niksona uzdevumā atbildēja Džons Ričardsons, juniors (Acting Assistant Secretary for Public Affairs). Vēstules autors pasvītro, ka ASV atbalsta Baltijas valstu tautu pašnoteikšanās tiesības. Par to liecina arī nesenā ārlietu ministra Rodžersa vēstule Latvijas lietvedim Dr. Anatolam Dinbergam (vēstule iespiesta Latvija Amerikā 29. novembŗa n-rā).

Kas zīmējas uz Baltijas valstu neatkarības jautājuma apspriešanu Apvienotajās nācijās, tad ASV pašlaik nevarētu cerēt uz vairākuma labvēlīgu atbalstu. Neveiksme šai ziņā būtu smags ASV prestiža zaudējums visas pasaules priekšā. Toties ASV turpina atzīt brīvās Latvijas diplomātiskos un konsulāros pārstāvjus. Bez tam ASV vairākkārt deklarējušas tiklab publiskā korespondencē un dažādu publisku forumu priekšā, ieskaitot Apvienotās nācijas, savu labvēlīgo viedokli Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas jautājumā.

Sevišķi svarīgi ir pamfleta sākuma teikumi. ASV sprauž šai konferencei nevis statiskus, bet gan dināmiskus mērķus. Šī konference nebūs diplomātiska apstiprināšana Eiropas valstu saskaldīšanai, kāda notika pēc 2. pasaules kaŗa, bet gan solis uz priekšu jaunai Eiropai, kur būs mazāk saspīlējumu un pastiprināts kontakts.

Tā kā Pad. savienības interesēs ir nostabilizēt attieksmes Eiropā, lai sadursmes gadījumā ar sarkano Ķīnu nebūtu jācīnās 2 frontēs, tad konference beigsies vai nu ar Pad. savienības piekāpšanos, vai arī saspīlējums Eiropā turpināsies nenoteiktu laiku.

N. Vīksniņš

Iznākusi Viļa Lesiņa grāmata Vajātie

Anglijas DVF, ASV un Kanadas DV kopīgā pasākumā pēc DVF Anglijā ierosinājuma, vienojās izdot Viļa Lesiņa grāmatu Vajātie, sagādājot vajadzīgos naudas līdzekļus. DV grāmatnīcas Toronto tehniskā izkārtojumā grāmata glītā apdarē iznākusi īsi pirms Ziemsvētkiem. Anglijas DVF grāmatu izplatīs Eiropā, bet Toronto DV grāmatnīca apgādās Ziemeļamerikas kontinentu, daļu nosūtot arī uz Austrāliju. Grāmatā sakopotas Viļa Lesiņa leģendas, stāsti un noveles, 245 lp.. Cena $6.50.

J. G.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Nebīstieties!

„Nebīstaities," teica eņģelis ganiem, „es jums pasludinu lielu prieku: jums šodien dzimis Pestītājs, kas ir Kristus, tas Kungs.," (Lūk. ev. 2:10.

Cilvēks ir bailīgs radījums. Cilvēks bīstās ne tikai no ļaunā, bet arī no labā. Gani izbijās no debess parādībām: no „tā Kunga spožuma", no eņģeļiem. Vēlāk Jēzum vajadzēja mierināt savus mācekļus ar vārdu „nebīstaities".

Mēs šodien nebīstamies tik daudz no debess, kā no zemes parādībām: no atombumbas, kariem, studentu nemieriem, civiltiesību cīņām, ateisma, augošās netikumības un tūkstošām citām parādībām mūsdienu pasaules dažādos laukos.

Mēs dzīvojam atradumu un izgudrojumu pasaulē. Kad mēs agrāk gājām skolā, tad mācību grāmatas varēja būt desmit un vēl vairāk gadu vecas, tomēr derīgas. Tagad tās mainās pat katru gadu. Kas vakar bija jaunums, šodien jau ir novecojies. Technikas brīnumi izraisa bailes dažu cilvēku sirdīs. Nebīstaities!

Mēs dzīvojam atomu pasaulē. Pirmoreiz cilvēka rokās ir atomspēks, kas var iznīcināt pašu atoma skaldītāju. Kāds garīdznieks bija aicināts noturēt svētbrīdi vienā no Amerikas kodolieroču lidmašīnu bazēm. Uz skrejceļa stāvējušas piecas lidmašīnas, gatavas pacelties jebkurā acumirklī. Bazes komandants paskaidrojis mācītājam, ka visās piecās lidmašīnās esot tik daudz nāvi nesoša spēka, ka pirms 20 — 25 gadiem tā pārvadāšanai būtu bijis vajadzīgs 12.500 dzelzceļa preču vagonu. Nebīstaities!

Mēs dzīvojam nemieru pilnā pasaulē. Nošauj prezidentu Kenediju, bet nošauj arī Mārtiņu Luteru Kingu. Kur deg pilsētas, tur laupīšanas izdara sievietes un bērni. Karavīru rezerves paredzētas valdības ēku sargāšanai Vašingtonā. Gudrais vēsturnieks Arnolds Toinbijs saka, ka pasaules vēsturē nav zināmi fakti, kad kādu lielvalsti varētu iznīcināt tās ienaidnieki no ārpuses. Lielas tautas aiziet bojā „pašnāvības" ceļā: likumu un kārtības neievērošanā, ģimenes dzīves sairšanā, seksuālā izvirtībā. Viss tas saēd lielas tautas no iekšpuses. Nebīstaities!

Mēs dzīvojam pasaulē, kurā ir atskanējis vārds: Nebīstaities! Cilvēks nevar atrisināt pasaules problēmas. To ir tik daudz, un tik lielas tās ir. Tās var atrisināt Tas, par kuru teikti vārdi: „Jums Pestītājs ir dzimis, kas ir tas Kungs." Viņa evaņģelijā pasaules, ieskaitot tavas un manas, problēmas jau ir atrisinātas. Nebīstaities, ticiet evaņģēlijam, un problēmas risināsies pašas par sevi.

Tāda ir Ziemsvētku vēsts: Nebīstaities!

Kristīgs latviešu
radio raidījums
PRIEKA VĒSTS
katru svētdienu pl. 2.45 p.p.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis: 749-0832

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas
raidījumu 17. gadagājumā
radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no
pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs
(vilnis 1270)
Informācija — tālr.
Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd.
Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Kādus Ziemsvētkus es svinu?

Viss, kas ir liels, ir arī noslēpumu pilns. Tas var attiekties uz kalniem, okeāniem, tuksnešiem, mūža mežiem, bet tas pats sakāms arī par dažiem cilvēkiem. To noteikti varam teikt par Jēzu no Nacaretes. Visos aizgājušajos 2000 gados neskaitāmu dievnamu kancelēs ir sludināts par Jēzu Kristu, un par Viņu sarakstītas neskaitāmas grāmatas. Viņu mīl un nīst visos laikos, arī šodien, neskaitāmi cilvēki. Jēzus palicis par pasaules centru no tā brīža, kad Viņš piedzima Betlemē. No tās dienas, kad Viņš 30 gadu vecs atstāja mājas, lai sludinātu Dieva valstību, cilvēki ir Viņam pieķērušies, un cilvēki ir ar akmeņiem rokā Viņam uzglūnējuši. Cilvēku domas par Jēzu ir dalījušās un dalās šodien. Bet katru reizi, kad Jēzu „sit krustā", Viņš paceļas augstāk un augstāk pie pasaules apvāršņiem. Viņš kļūst redzamāks. Jūs nevarat izrunāt nevienu teikumu pret Jēzu, un jūs nevarat uzrakstīt nevienas rindas pret Jēzu, nepadarot Viņu vēl populārāku.

Ziemsvētki nāk un aizies. Tie tomēr liek mums vairāk piedomāt pie Jēzus nekā visas citas svētdienas un svētku dienas gadā. Zīmējoties uz Jēzu, neitrālitātes nav, mēs esam vai nu par Jēzu, vai pret Jēzu. Mēs esam vai nu Jēzus ienaidnieki, vai Viņa sekotāji. Lai kas mēs būtu, pēdējais laiks ir pienācis saprast, ka neviens cilvēks nevar Jēzu ne pazemot, ne paaugstināt. Visi uzbrukumi Jēzum tikai Viņam palkalpo. Patiesība ir šī: „Dievs Viņu ir ļoti paaugstinājis un devis Viņam vārdu, kas iet pāri visiem vārdiem." Mēs varam to atzīt vai neatzīt. Jēzus paliek pāri visiem atzinumiem, pozitīviem un negātīviem.

Vai mēs piederam pie Jēzus draugiem vai ienaidniekiem? Ja mēs esam Jēzus draugi, mēs svinam Ziemsvētkus, Jēzus Kristus dzimšanas svētkus. Ja mēs esam Jēzus ienaidnieki, mēs svinam paši savus Ziemsvētkus. Pirmie ir garīgi, otri „miesīgi". Pirmie ceļ, otri velk mūs lejup.

Mums ir dots Dēls

Jo mums ir piedzimis Bērns, mums ir dots Dēls, valdība guļ uz Viņa kamiešiem. Viņa vārds ir: Brīnišķais padoma devējs, Varenais Dievs, Mūžīgais tēvs un Miera lielskungs. Viņa valstība ies plašumā, un miers būs bez gala uz Dāvida troņa un Viņa ķēniņa valstībā, Viņam to nostiprinot un atbalstot ar tiesu un taisnību no šā laika mūžīgi.

Jesajas gr. 9:5—6.

Modernajam cilvēkam varbūt ir grūti saprast, kāpēc Dievs izvēlējās mazu bērnu, lai caur viņu nestu pestīšanu visai pasaulei. Kāpēc Dievs neizvēlējās spēku un varu, ko mums daudz vieglāk izprast, jo mēs visi esam paši sava spēka un savu sasniegumu apreibināti. Bet šī mazā bērna dzimšanu Betlemes kūtī eņģeļi slavēja dziesmās Ziemas svētku naktī. Šī bērna šūpuli meklēja tā laika pasaules gudrākie vīri. Dievs bija šo bērnu izredzējis, lai caur viņu cilvēkiem pasludinātu viņa lielo mīlestību. Un par šo bērnu pravietis sludināja: „Viņa vārds ir: Brīnišķais padoma devējs, Varenais Dievs, Mūžīgais tēvs un Miera lielskungs!"

Tas ir Ziemsvētku lielais brīnums, ka Dievs uz mums ir runājis caur Dēlu, ka „Vārds tapa miesa un mājoja mūsu vidū." Tikai Dievs tā varēja iedziļināties cilvēku dzīvē, lai nestu mierinājumu cietējiem, spēku vājiem, cerību bezcerīgajiem un prieku noskumušajiem.

Ja arī šodien mēs daudzreiz iedomājamies citādi, cilvēces nākotni nenoteiks ne manta, ne vara, ne zināšanas, ne izgudrojumi, ne citi mūsu lielie sasniegumi. Cilvēces nākotne ir mazā Betlēmes bērna rokā.

Māc. L. Grendzė

Ziemsvētki

No pirmajiem Ziemsvētkiem līdz šiem ir nākuši un aizgājuši 1972 Ziemsvētki. Ja mēs būtu tik ilgi dzīvojuši un visus šos Ziemsvētkus svinējuši un dāvanas saņēmuši, mums būtu lieli dāvanu kalni!

Vecā derībā teikts, ka Ādams esot dzīvojis 930 gadus (1. Mozus gr. 5:5), bet Metuzāls 969 gadus (1. Mozus gr. 5:27). Kā Ādams, tā Metuzāls dzīvoja pirms Kristus un tādēļ nepazina Ziemsvētkus. Ja Metuzāls būtu dzīvojis pēc Kristus, tā gan būtu bijusi liela laime — svinēt 969 Ziemsvētkus!

Lai arī cik Ziemsvētkus katrs no mums jau pārdzīvojis un cik katram būs lemts tos pārdzīvot, galvenais nav dāvanu kaudzes un kartīšu skaits, bet šo svētku garīgais saturs. Pirmajos Ziemsvētkos pats Dievs ienāca cilvēka pasaulē. Kad Dievs grib apmeklēt šo pasauli, tas notiek gluži nenozīmīgā stūrītī — Betlemē, kur piedzimst Kristus bērniņš. Viņš uzauga neievērojamā kaktiņā, Nacaretē, namdaļa Jāzepa darbnīcā, kur Viņš nodzīvoja 30 gadus. Un kad Jēzus parādījās Jordanas upes malā, tad Jānis Kristītājs rādīja ar pirkstu uz Viņu un teica apkārtstāvētājiem: „Redziet To tur? Tas ir Dieva jērs, kas nes pasaules grēkus!" Kam šis „Dieva jērs" ir draugs, tam ir īsti Ziemsvētki.

Viņš rok dziļu bedri...

... un pats iekrīt tajā. Psalms 7:16. Kad perinās ļaunas domas, mēs paši paliekam ļauni. Ļaunas domas izperina ļaunus darbus. Bet ļauni darbi parasti atgriežas pie ļauna darītāja.

Mums šķiet, ka izrunātie vārdi ir izrunāti, un ar to viss izbeigts. Mūsu izrunātie vārdi neaiziet izplatījumā, bet tie atgriežas pie mums atpakaļ. Rupji vārdi ievaino citus, bet rupjums, kas līka šos vārdus izrunāt, paliek runātājā.

Ja mēs mīlam citus kritizēt, lai neuztraucamies, ka citi kritizē mūs. To mēs nevaram panest, tādēļ mēs kļūstam skābi un sapīkuši. Ja mēs negātīvi noskaņoti pret citiem, citiem ir visas tiesības būt negātīvi noskaņotiem pret mums. Kas rok citiem bedri, tas parasti pats tajā iekrīt.

Dievkalpojumi

Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

24. dec. Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums pl. 4 pēcp. un pl. 6 vakarā.

25. dec. pl. 11 dievkalpojums.

1. janvārī pl. 11 dienā Jaungada dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Ā. Čops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

24. decembrī pl. 6 Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums. Piedalās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

24. decembrī plkst. 6 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums.

31. decembrī plkst. 6 vakarā — Vecgada vakara dievkalpojums.

BRAMPTONĀ

24. decembrī plkst. 1.30 pēcp. Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

24. dec. pl. 6.30 Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums.

25. dec. pl. 9.30 rītā dievkalpojums angļu, pl. 1.30 latv. val.

Vecgada vakarā. svētdien, 31. decembrī, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 7. janvārī, Zvaigznes dienas dievkalpojums plkst. 1.30 pēcp.

Otrdien, 9. janvārī, plkst. 2.00 pēcp. draudzes namā pensionāru sanāksme.

Svētdien, 14. janvārī, pl. 9.30 no rīta dievkalpojums bērniem un jaunatnei. Jaunatnes un iesvētes mācību stunda.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

24. dec. plkst. 4 Ziemsvētku vakara dievkalpojums — dziedās draudzes jaunatnes ansamblis; plkst. 5.30 — dziedās draudzes koris. Diriģente A. Kārkliņa.

25. dec., 1. Ziemsvētkos, pl. 11 svētku dievkalpojums.

31. dec. pl. 4 pēcp., Vecgada vakarā, dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janv., Jaungada dienā, pl. 11 rītā dievkalpojums.

Ugunskrusta simbolika

(Turpinājums no 6. lp.)

četras krusta līnijas jeb rokas, kas reprezentē gaisu, ūdeni, zemi un uguni. Visas četras līnijas ir vienā gaŗumā, kāds ir arī Krētas grieķu krusts, Agades krusts Afrikā, kas atrodams pie visām jau iepriekš minētajām tautām. Šie pirmatnējie spēki mūžīgā rotācijas kustībā veidoja zemes un dzīvības sākumu.

Šo mūžīgo rotācijas kustību simbolizē krusta mazākie sānu atzarojumi, kas izveidoja mums zināmo vienkāršo ugunskrustu. Tas arī nozīmējis četrus zemes stūŗus — ziemeļus, dienvidus, austrumus, rietumus; četrus vējus, četrus dzīvības paveidus — cilvēkus, dzīvniekus, putnus un zivis, mēness četrus griežus u. c. Svētie četri pārvaldījuši arī visu dzīvo un nedzīvo dabu. Loks ap ugunskrustu ir dievības simbols, kas apņem un ieslēdz sevī četrus varenos primāros spēkus.

Visas āriešu rases sensentēvi, vēl tūkstošiem gadu pirms Homera, pielūdza kādu neredzamu būti, dievību — senlatviešu Baltais tēvs, dieviņš (Dyaus sanskrita valodā) — kas ir gaisma, visa labā nesējs un dzīvības devējs. Daudzas sentautas pielūdza sauli kā visas dzīvības uzturētāju. Tas bija tikai simbols mūžīgai dzīvībai, dievībai, tāpat kā kristīgā ticībā krusts ir ticības simbols. Kāds pilnīgs kristīgās ticības nepazinējs, varētu iedomāties, ka kristieši pielūdz divus krustām saliktus koka vai metalla gabalus un ir elku pielūdzēji.

Kādos senos Kaldēju rakstos teikts: „kas ieiet templī, atrodas dievišķā tēva klātienē, kas ir visas dzības tēvs, un tāpēc jūs visi esat brāļi savā starpā."

Uz kāda V. Nivena kollekcijas (Jukatanas) akmens galdiņa iekalts sarežģīts raksts ar ugunskrustu centrā. Tajā pēc atšifrēšanas lasāms: „Šis templis ir celts četriem svētajiem. Četri varenie, primārie spēki iznākuši no visvarenā mutes un ir viņa pavēles. Tie izveidoja kārtību kosmiskā chaosā un likumību visā universā." Akmens galdiņa vecumu rēķina ap 12.000 gadu pirms Kristus.

Reizēm ugunskrusts ticis sadalīts pa atsevišķiem zariem, katrai daļai izceļot savu simbolisko nozīmi.

No visa plašā materiāla šeit apskatīta tikai ļoti maza daļa, tikai pats galvenais, kas tieši attiecas uz ugunskrusta ļoti seno, aizvēsturisko izcelsmi un tā vienādo simbolisko nozīmi pie tik daudzām gan mums vēl zināmām, gan tālās pagātnes miglā izzudušām sentautām.

Līdija Dzelzīte

PĀRDODAMAS

ZIEMAS SVĒTKU EGLĪTES

Woodcock's Tree Farm.

Jābrauc pa Don Mills Rd. līdz Davis Drive, nogriešanās pa labi (pa kreisi Newmarket) līdz 7th Concession (ziemeļaustrumu stūrī farma). Iebraukšana no 7th Concession.

WEST ARKA

PIEDĀVĀ LIELĀ IZVĒLĒ

- DĀVANAS
- ROKDARBUS
- SKAŅU PLATES
- GRĀMATAS

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ontario.
Tel. 762-8751

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- **JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)**
- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGI**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES (Awnings)**
- **JUMTU PĀRKARES (Soffit & fascia)**

Īpašnieks Artūrs Mīme

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive Toronto 15, Ont.

VALDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

Rabenwater®

Fine Bitters

Gards un labdarīgs

jūsu labsajūtai, kopā ar vēsu alu
vai vienkārši pirms un pēc maltītes!
Dabūjams LCBO veikalos — Nr. 1888C

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

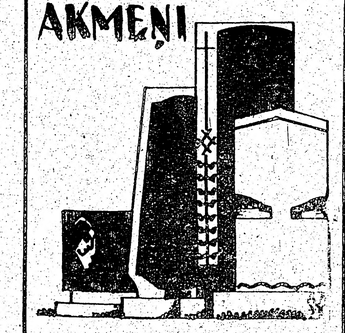

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

EUROPEAN NATURAL PRODUCTS

203 Glengarry Ave., Toronto 12, Ont.

IMPORTĒJAM labākos dabiskos produktus no Vācijas, Francijas, Beļģijas un Čechoslovakijas.
Pasūtiniet ar mūsu starpniecību no šīm aizjūras zemēm:

ZĀĻU TĒJAS UN TĒJU PREPERĀTUS
DABISKOS KOSMĒTIKAS PREPERĀTUS
DABISKOS APSTĀKĻOS AUDZĒTAS UZTURVIELAS un PRODUKTUS NO „BIŠU VALSTĪBAS":

ziedputekšņus, (Pollen), peru pieniņu (Royal Jelly), un pēc dažiem mēnešiem arī kalnu medu un citus veselību veicinošus produktus.

Lūdzam pieprasīt cenrāžus un katalogus ar rakstu vai pa **telefonu (416) 781-9977, European Natural Products 203 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario.**

Bebris kļuvis par Beaver?

Bebris vēl joprojām ir tas pats vecais latviešu bebris! Viņš vēl joprojām ceļ aizsprostus Jūsu drošībai. Tagad turklāt Bebris vēl palīdz Jums nopirkt vai pārdot māju — ar visu dīķi vai bez dīķa. Kā lai iestāsta nelatviešiem, ka Bebris ir bebris? Tāpēc paplašinātajam pasākumam bija jāatrod jauns nosaukums:

BEAVERBROOK
insurance
& REAL ESTATE LTD.
1658 VICTORIA PARK AVENUE
SCARBOROUGH, ONTARIO

Tas pats Bebris! Tie paši pakalpojumi, uz kuŗiem var vienmēr paļauties — tagad arī nekustamu īpašumu pirkšanā un pārdošanā.

Tas pats telefons: 759-0266

tip-top MEATS
DELICATESSEN

Lai ērtāk varētu pakalpot mūsu pircējiem Toronto rietumos (Cooksville), ziņojam, ka

atveram savu 5. delikatešu veikalu!

- Vislabākā svaiga gaļa (pēc Kanadas un Eiropas parauga)
- Uzgriežamie viesībām. Pasūtinājumi saldētavām.
- Importētas delikateses no visas pasaules.
- Liela auksto uzgriežamo dažādība.
- Ik dienas svaiga maize, bulkas, kūkas.
- Garšīgi uzkožamie mūsu „Fast Food Take-out" nodaļā.

★ Importēti skaistumkopšanas līdzekļi ★
DĀVANU ZĪMES (CERTIFICATES) DĀVINĀŠANAI DRAUGIEM, pērkamas par $5.00 un $10.00 gabalā.

HURON SQUARE SHOPPING CENTRE

2500 Hurontario St. (uz dienvidiem no 5. un 10. ceļa krustoj.)
Tel.: 270-4206

Mūsu pārējie veikali atrodas:

FAIRVIEW MALL, tel. 491-9451
YORKDALE PLAZA, tel. 787-1783
1727 BLOOR STREET WEST, tel. 766-4982
ZIGGY'S at SHERWAY GARDENS

Divas briesmas

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Ticēt nākotnes politisko notikumu pareģojumiem ir tāpat kā paļauties meteorologu pieteiktajai gaidāmā laika prognozei.

Spriežot pēc politisko pareģu komentāriem, Vietnamas miera līgumam jau sen vajadzēja būt parakstītam. Tas tomēr nav noticis un Dr. Kisingers nepārtraukti turpina Parīzē slepenās sarunas ar Hanojas emisāriem. Pēc Kisingera sejas izteiksmes vai smaida žurnālisti mēģina konstatēt, cik tālu sarunas jau pavirzījušās uz priekšu. Slepenā tirgošanās par Saigonas un visas Indoķīnas likteni manuprāt turpināsies vismaz vairākus mēnešus. Jau tagad ir skaidrs, ka nekāds Ziemsvētku brīnums, t.i. daļējs pamiers un eventuāla simboliska gūstekņu apmaiņa neīstenosies. Miers, vai labāk sakot, pamiera gadi Indoķīnā nekur neizbēgs. Ir labi, ka pašreizējās sarunās gandrīz visi trumpji ir Vašingtonas rokās. Var droši paredzēt, ka arī pēc pamiera līguma parakstīšanas Vašingtona Indoķīnu nepametīs savam liktenim. Piedzīvojuši diplomāti apgalvo, ka gudri rīkojoties, Vašingtonas politiskais iespaids turpmākajos gados šajā telpā var izrādīties par daudz lielāku nekā militārais. Protams, ka viss atkarājas no tā, kā prezidents Niksons amerikāņu politiskās ambīcijas Tālajos austrumos pratīs ielikt svaru kausos.

1972. gads ieies vēsturē kā Pekingas - Vašingtonas - Maskavas savdabīgo un īpatnējo politisko attiecību gads. No vienas puses Vašingtonas attieksmes ir uzlabojušās kā ar Pekingu, tā arī ar Maskavu. No otras puses Maskavas un Pekingas attiecības nav ne par mata tiesu mainījušās, un tieši pēdējās nedēļās tās vairākās vietās no ideoloģiska nervu kara jau pārgājušas asiņainos robežincidentos, kas var nest lielāka apmēra militāras sadursmes pirmdīgļus.

Pēc britu diplomātu ziņām Pekinga apgalvo, ka sarkanās Ķīnas pierobežā Pad. savienība jau tagad sakoncentrējusi pāri par 1 milj. lielu sarkanarmiešu kontingentu. Šie padomju militārie spēki sarkanās Ķīnas pierobežā apbruņoti atomieročiem, raķetēm un arī citu vismodernāko kara mašīneriju.

Maskava no savas puses norāda uz Pekingas kāpināto militāro gatavību robežjoslā, kas šķiŗ tūkstošiem jūdžu garo Pad. savienības un sarkanās Ķīnas territoriju. Ķīniešu spēku koncentrācija tur nepārtraukti turpināsies. Krievu propagandisti sākuši sagatavot padomju pilsoņus eventuāla kaŗa iespējas psīchozē. Interesanti atzīmēt, ka šie propagandisti nerunā par draudiem Pad. savienības robežām no Pekingas valdošās kliķes, bet gan brīdina krievu masas no „dzeltenām briesmām". Ideoloģiskās Maskavas - Pekingas pretišķības Kremļa propagandas aparāts licis otrā vietā. Šo pretišķību vietā tiek radīts svešas, naidīgas rases agresijas bubulis. „Dzeltenās briesmas" var tikai gadu gadā vairoties. Te nav runa par simtiem tūkstošiem kvadrātjūdžu cara valdības nolaupītās Ķīnas territorijas atgūšanu, bet jārunā par neizbēgamu ķīniešu miljonu ekspansiju, un šī ekspansija var vērsties tikai uz ziemeļiem. Sibirijas kolonizācijā Kremlis tālāk par izsūtījumu nometnēm un dažiem rūpniecības centriem nav ticis. Sibirija joprojām ir tukša zeme, un šo tukšo telpu, kaut arī tās robežas sargātu sarkanarmijas modernākie ieroči, apdraud „dzeltenās briesmas".

Labi informēti diplomātiskie avoti Maskavā norāda, ka jau pagājušā mēnesī Pad. savienības un sarkanās Ķīnas pierobežā notikušas vairākas bruņotas sadursmes. Tā Kazachstanas pierobežā kādā sadursmē nogalināti pieci sarkanarmieši. Ķīnieši saņēmuši arī vairākus gūstekņus un piedevām pāri robežai uz Pekingas pusi pārdzinuši prāvu kazachstaniešu aitu baru. Pēc Maskavas informācijas krievi šajā gadījumā saņēmuši gūstā vienu ķīnieti. Sākumā runāja par „ķīniešu bandītu iebrukumu padomju territorijā, bet dažas dienas vēlāk Pekinga norādīja, ka pieminētais Kazachstanas incidents esot „no zila gaisa" iztaisīti ļaunprātīgi Kremļa meli.

Var droši paredzēt, ka pieminētā krievu un ķīniešu sadursme Kazachstanas stepē nebūs vienīgā un pēdējā. Sadursmju skaitam pieaugot, pieaugs arī „dzelteno briesmu" bubulis, citiem vārdiem, Kremļa propagandisti turpinās drudžaini sagatavot tautu eventuālam militāram konfliktam ar sarkano Ķīnu.

Cik „labas" ir Maskavas un Pekingas attieksmes, norāda arī Pekingas sūtņa Apvienotās nācijās Kuan hua komentāri par Maskavas pieteikto opoziciju „aizliegt starptautiskās attieksmēs lietot bruņotu varu".

„Šī opozicija ir vienkārša blēdība", norādīja Pekingas augstais diplomāts. Viņš piemin̄ēja Kremļa invāziju Čechoslovakijā, krievu ieroču piegādi Indijai un jautāja, kādam nolūkam Maskava sakoncentrējusi milzīgus militārus spēkus Mongolijā. Savu runu Pekingas diplomāts beidza ar konstatējumu, ka Kremļa vadoņi nav un arī nedomā nolikt pie malas miesnieku nažus un tie nepārvērtīšoties par miermīlīgiem budistiem.

Pēc tā dēvētās kultūras revolūcijas daļai no sarkanās Ķīnas militāriem spēkiem bija uzticētas gandrīz visas administrātīvās un saimnieciskās funkcijas vairākās Ķīnas provincēs. Tagad šie spēki no šiem īpašiem uzdevumiem atbrīvoti, un 2,2 milj. ķīniešu karavīru tiek apmācīti vienīgam svarīgam uzdevumam, kas ir pasargāt valsti no Pad. savienības uzbrukuma. Pekingā, Šanghajā un citās pilsētās ķīnieši britu un amerikāņu tūristiem rādījuši milzu pazemes patvertnes, kas esot izbūvētas eventuāla Pad. savienības uzbrukuma gadījumā.

Interesanti atzīmēt, ka par „dzeltenām briesmām" Maskavā un citās lielākās padomju pilsētās tagad nerunā tikai partijas propagandisti vien. Par to runā arī caurmēra pilsoņi, un pats galvenais un pārsteidzošākais ir tas, ka par to runā arī tie, kas cīnās pret nebūšanām un netaisnībām tagadējā režīmā.

Vai Maskavas un Pekingas konflikts patiesībā nav divu imperiālistu milžu nacionāla konfrontācija? Nav jāaizmirst, ka ķīniešu imperija ir tūkstošiem gadu veca un ka krievi Tālajos austrumos ļoti nenozīmīgā skaitā sāka ielauzties tikai pirms apmēram 500 gadiem. Bet tad mums būtu jāpārskirsta vēstures grāmatas un jāatceras, ka mongoļi no Āzijas reiz pakļāva sev gandrīz it visas slavu zemes. Jāatceras arī tas, kāda loma gadu desmitiem Ķīnā bija eiropiešiem, krieviem un japāņiem. Katrā gadījumā šo svešinieku invāziju nav aizmirsuši arī tagadējie sarkanās Ķīnas mandarīni. Ķīnas un Pad. savienības konfrontācija vēl gadu desmitus būs pasaules starptautiskās politikas piedauzības akmens. Ka tas tā, to apstiprina arī skaitļi. Maskava cer, ka tai līdz 2.000 gadam Tālajos austrumos būs ap 30 milj. iedzīvotāju. Tajā pašā laikā Mandžūrijā vien, kas cita starpā var izvērsties par militāras sadursmes iemeslu, līdz 2000. gadam būs ne mazāk kā 120 milj. ķīniešu.

Apzinoties Tālo austrumu „dzeltenās briesmas", Pad. savienība cenšas radīt lielāku drošību savas imperijas rietumu periferijā. Šajā sakarībā ir jāpiemin Helsinkos notikušā 34 valstu ārlietu ministru apspriede. Šai sanāksmei bija jārada mugurkauls projektētai Eiropas drošības konferencei. un tieši Helsinku apspriežu laikā atklājās daži zīmīgi fakti par to, kā Maskava iztulko savā izpratnē Eiropas drošību.

Vispirms pārsteigtie norvēģi konstatēja, ka vienā no dziļākajiem Norvēģijas fjordiem nesen notikušo NATO manevru laikā ielavījusies kāda krievu zemūdene. Norvēģi šo zemūdeni gan pabaidīja ar dažām dziļuma bumbām, bet ir ziņas, ka beigās „mājas miera labad" paši norvēģi krievu zemūdeni izvadījuši ārā no pieminētā fjorda.

Otrs konstatējums ir vēl raksturīgāks. Par pilsoņu kaŗu īrijā dzirdam gandrīz katru dienu. Malā stāvošajam grūti saprast iemeslus, kas šķiŗ īru katoļticīgos un protestantu tautas brāļus. Pie šī jautājuma kādreiz būs jāatgriežas. Šoreiz atzīmēsim tikai to, ka pēdējā laikā kā katoļu, tā protestantu teroristi savstarpējos uzbrukumos sākuši lietot spēcīgākus ieročus, proti, raķetes. Šīs raķetes jau prasījušas daudz upuŗu. Izrādās, ka nāvējošās raķetes abām pretējām pusēm ir piegādājusi Maskava.

Ja patiesi Sibirijai draud „dzeltenās briesmas", tad ir jākonstatē patiesība, ka Eiropai pirms un pēc Maskavas ierosinātās Eiropas drošības konferences vēl joprojām draud un draudēs briesmas, un šīs briesmas nebūs dzeltenās. Tās būs tās pašas sarkanās briesmas, kuŗas ne visi spēj saskatīt.

Aleksandrs Ķegumnieks

Ziemsvētki — seni svētki

Visā kristīgā pasaulē Ziemsvētki ir vieni no lielākiem svētkiem. Eglītes dedzināšana bijusi jau veco romiešu paraža, kas savukārt patapināta no babiloniešiem. Arī mums visiem pazīstamais Ziemsvētku vecītis ir veca paraža, kas vēlāk iegājusi kristīgo Ziemsvētku rituālā, tāpat paraža savstarpēji apdāvināties. Arī tā pazīstama jau sen pirms kristīgās ticības.

Ziemsvētki kā oficiālie baznīcas svētki ievesti tikai 5. g. simtenī pēc Kristus dzimšanas. Vecie romieši bija vēl pagāni līdz pat 4. g. simtenim. Toreiz kristīgo skaits vēl bija mazs, un tie tika visādi vajāti. Kaut kristīgo skaits vēlāk pieauga, romieši tomēr negribēja atmest savu veco paražu — svinēt saulgriežus.

Jaunajā derībā nekas nav teikts, kad Jēzus piedzimis. Nekas arī nav teikts, ka arī Jēzus mācekļi būtu svinējuši viņa dzimšanas dienu. Mateja ev. 2:16 teikts: „Kad Herods redzēja, ka gudrie viņu piekrāpuši, tad viņš ļoti apskaitās, aizsūtīja un lika apkaut visus bērnus Betlemē un visā viņas apkārtnē divi gadi vecus un jaunākus pēc tā laika, ko viņš no gudrajiem bija uzzinājis."

Tas norāda, ka ķēniņš Herods nav zinājis ne gadu, ne mēnesi, ne arī dienu, kad Jēzus, jūdu ķēniņš, būtu dzimis, jo citādi viņš neliktu apkaut visus bērnus līdz diviem gadiem.

— sts

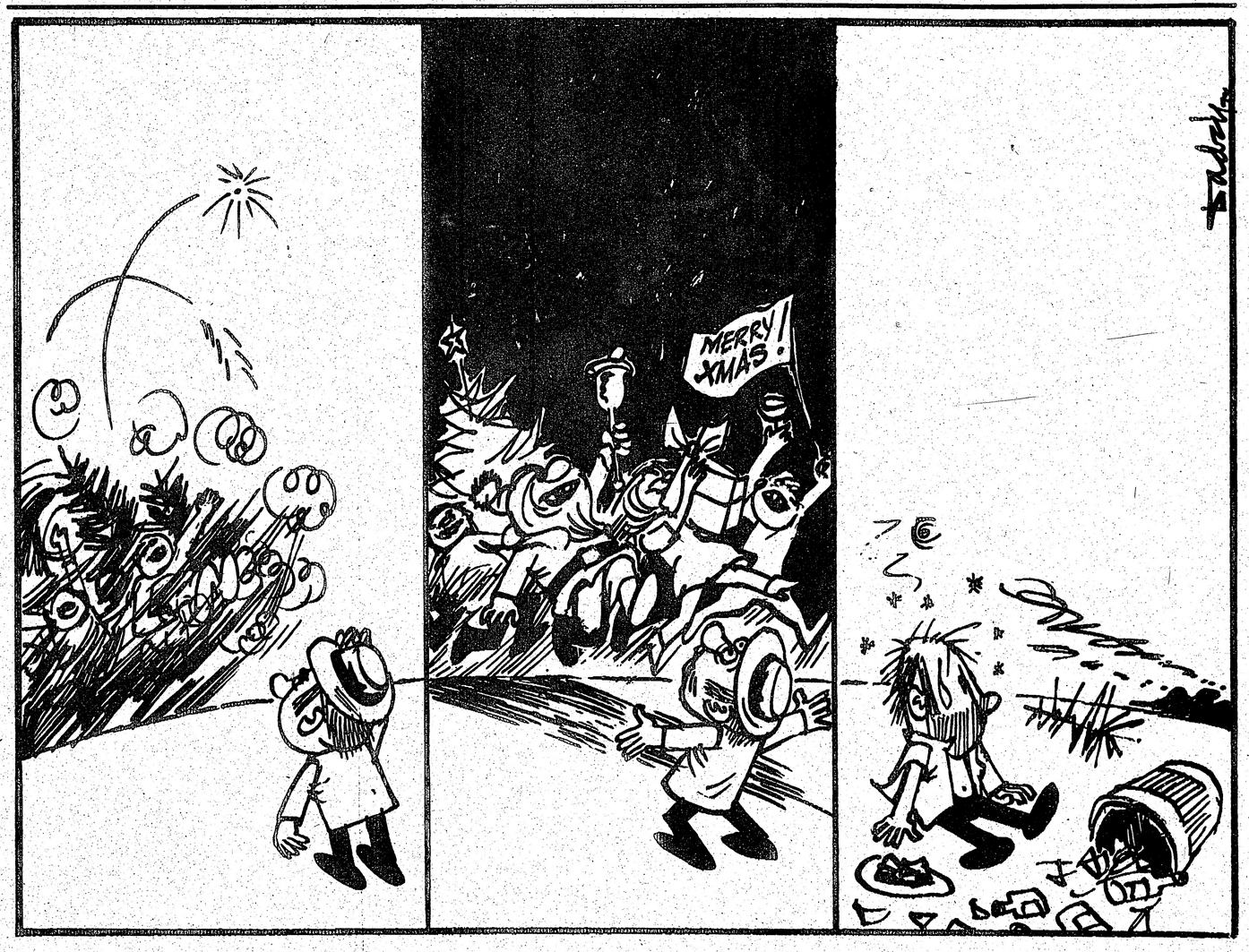

1. **Ziemsvētki tuvojas . . .!** 2. . . . **Pienākuši . . .** 3. . . . **Pagājuši . . .** E. Damberga zīmējums

Jānis Širmanis

Sniega gaiditāji

Neparasta ziema. Pēc nedaudz dienām Ziemas svētki, bet sniega nav. Tik sals pieņemas, kaut gan tas visiem jau sen apnicis. Visi gaida sniegu — tādas lielas baltas pūkas.

Vāvere Draiskule vakarā aizskrien pie nevaļīgajiem rūķiem, palūr pa logu un redz, ka nu īstais laiks parunāties. Rūķi, dienas darbu beiguši, sāk posties Ziemas svētkiem: Mārcis spodrina zābakus, Kristaps gludina kreklu un Klāvs lāpa zeķes. Draiskuli ieraudzījuši, visi lec kājās.

„Nu"

„Kas jauns?"

„Vai kāda sniega pārsla manāma?" tie sauc cits caur citu.

„Ča-u..." vāvere nopūšas. „No sniega ne vēsts! Bet aukstums trako! Šorīt zaķim Bricim asaras acīs iesalušas. Kaut kas nedzirdēts! Arī mans kažoks par plānu. Pagājušā naktī ar savu kuplo asti apsedzos, bet ar to vien nepietika. Lai drusku sasildītos, bieži vajadzēja lēkāt un skraidīt. Čau, rūķi, kas tagad ar mums notiks?"

Rūķi rausta plecus. Tik vien saprot: ja uzsnigtu sniegs, tad sala zobi kļūtu neasi. Bet sniegs nerādās.

„Es piezvanīšu Ziemas svētku vecītim, varbūt tas zinās pateikt, kāds laiks gaidāms," Kristaps paskandina tālruni.

Ziemas svētku vecītis atsaucas drīz un, rūķim par pārsteigumu, jautā:

„Kā ar sniegu?"

„Sniega nav!" Kristaps ziņo.

„Nemaz?"

„Ne kripatas!"

„Posts..." Ziemas svētku vecītis sūrojas. „Es nesaprotu, ko darīt ar sagatavotām dāvanām: slēpēm un ragaviņām. Tādu mantu man daudz! Bet ja nav sniega, tad slēpes un ragaviņas neviens nesauks par labu dāvanu! Sen, sen neesmu tādas nepatikšanas piedzīvojis! Ko tu un tavi draugi tagad darīs?"

„Mēs... mēs gaidīsim sniegu..." Kristaps stomīgi atbild. „Vai tev ir kāda jausma, kad tas būs?"

„Nē!" Ziemas svētku vecītis jautri iesmejas. „Es domāju, ka rūķi prot gaidāmo laiku pareģot. Jums taču ir Rūķu Gudrību grāmata. Jums vajadzētu to pašķirstīt!"

„Hmm..." Kristaps kļūst domīgs. „Grāmatas der pašķirstīt. Mēs tā darīsim."

„Un kamēr viens šķirsta grāmatu, citiem vajadzētu steigšus ķerties pie slidu gatavošanas. Un ausainu cepuru vajadzēs neparasti daudz. Un kārtīgus cimdus arī! Tie katrā ziņā jāsagādā!" Ziemas svētku vecītis pamāca.

„Labi. Tā darīsim," Kristaps apsola. „Un ja te sāks sniegs sijāties, es laidīšu tev ziņu."

Kamēr Kristaps lasa Rūķu Gudrību grāmatu, Klāvs un Mārcis gādā par cimdiem un ausainām cepurēm. Visi tik aizņemti, ka aizmirst iziet pastaigāties un mākoņus vērot. Tie pat nemana, ka sniega dzirnavas sākušas darboties. Sals kļuvis rāms, un lielas sniega pārslas ļoti maigi apklāj sasalušo zemi, kokus un krūmus.

Vāvere Draiskule iesviež sniega piku rūķu mājas logā un sauc:

„Snieg, snieg, snieg! Nu slēpes un ragaviņas atkal būs labas dāvanas!"

Rūķi izskrien pagalmā. Prieks par sniegu. Aiz prieka gribas pikoties un kūleņot. Pievakarē, kad sniega sega jau krietni bieza, Mārcis aicina draugus: „Iesim vizināties! Ar ragaviņām pa Stāvo kalnu lejā! Man liekas, būs slaids brauciens. Pusjūdzi varbūt! Izmēģināsim!"

Visiem prieks par sniegu. Kristaps un Klāvs tūliņ velk kājās garos stulmu zābakus, meklē cepures. Uz vizināšanos tie nav mudināmi. Un apsnigušais kalns pievelk kā magnēts. Kalngalā trīs rūķi sēžas uz ragaviņām un ži-ū... šaujas lejā. Sniegs vien gar ausīm virpuļo. Tā reizes trīs. Ceturtajā reizē brauciens neizdodas. Sākums gan labs, bet lejā ragaviņas uzdrāžas cinim, apgāžas un rūķi ieveļas sniegā. Klāvam un Kristapam bēdu nekādu, jo sniegs mīksts. Ar prieku tādā var kūleņot. Bet Mārcim nepatikšanas. Tas kritienā pazaudējis acenes. Un ne tikai Mārča acenes pazūd, bet arī vizināšanās prieks. Trīs rūķi skatās viens uz otru. Ko nu? Staigāt un sniegā acenes meklēt tie nedrīkst, jo tā var acenes sabradāt. Pie tam vēl — dienas gaisma arī zūd.

„Ko nu?" Mārcis apsēžas uz celma bēdāties, bet Klāvs un Kristaps steidzas uz māju, paņem laternīti un grābekļus.

Plāns liekas labs: viens ar laternīti gādās gaismu, divi ar grābekļiem grābās sniegu, uzmanīgi, pa mazam gabaliņam uz priekšu, tik pa mazam gabaliņam.

Veikli cilājas grābekļi.

Laternīte šūpojas te uz labo, te kreiso pusi.

Bet rūķiem nelaimējas. Un nevienam par to nav brīnums, jo Mārča acenes niecīgas, bet sniega kārta bieza.

„Vēl, vēl jāmeklē!" Mārcis mudina draugus. „Bez acenēm es vairs nevaru iztikt, bet jaunas dabūt nebūs viegli, nebūs drīz."

Rūķiem pacietības netrūkst. Veikli cilājas grābekļi, laternīte šūpojas bez mitēšanās. un nevienam neienāk prātā, ka retajās sila priedēs laternītes gaisma tālu saredzama.

☆

Arī Mežmaļu bērniem prieks par ilgi gaidīto sniegu. Tikko no skolas pārnākuši, tie tūliņ stājas uz slēpēm un dodas pāri laukiem uz strautmalas noru. Tur uzkalniņi rindā cits aiz cita, tur laiks paiet nemanot. Krēslas stundā māsa pamāj brālim:

„Ivar, šļūksim uz mājas pusi! Gar sila malu! Un noras viņā stūrī apskatīsim eglītes. Būtu cirvis līdz, varētu tagad nocirst, jo Ziemas svētki jau klāt."

„Atnākšu rītvakar," Ivars bezbēdīgi atbild. „Tagad tik nolūkosim, kuŗa visglītākā."

Noras stūrītī eglītes labu labās. Grūti izšķirties, kuŗa pārāka par citām. Kamēr Linda vēro eglītes, krēsla lēnām pārvēršas par tumsu. Nu Linda piesien kādas eglītes galotnē kabatas lakatiņu par zīmi, ka rītu tā cērtama. Meitene grib steigties uz māju, bet Ivars tīšu prātu kavējas. Tas tuvojas māsai un klusi saka:

„Man liekas, ka Lielmežā dzīvo kāds spoks. Skaties, stāva kalna malā lēkā maza uguntiņa!"

„Jā... uguntiņa zib gan," Linda domīgi atbild, „bet spoks to nezibina. Neesmu dzirdējusi, ka šai mežā kāds spoks būtu. Es domāju — tur vilka acis spīd."

„Bet vilkam ir divas acis!" puika neatlaižas. „Es redzu tikai vienu liesmiņu. Kas to spīdina?"

„Nezinu. Manīsimies labāk projām."

„Nē, nē!" Ivars jau lēnām soļo uz uguntiņas pusi. „Tu seko man! Ja vilka nav, ja spoka nav, tad mēs droši varam iet paskatīties, vai tā nav liesmiņa, kas rāda, kur nauda aprakta. Sprīdītis tādas uguntiņas reiz ķerstīja. Sprīditim nelaimējās. Bet varbūt mums laimēsies?"

Linda negribīgi seko Ivaram. Sils jau kļuvis gluži tumšs, un meitenei malduguntiņu ķerstīšana nepatīk. Bet pārgalvīgo brāli vienu atstāt arī nevar. Tik atliek to uzmanīt.

☆

Aceņu meklēšanai nodevušies — rūķi aizmirst piesardzību. Tie nejūt Lindas un Ivara tuvošanos. Par laimi — zaķis Bricis to jūt. Tas atskrien pie rūķiem un komandē:

„Sēsties uz ragaviņām! Visi! Ātri! Man gaŗākas kājas. Es gādāšu, lai cilvēku bērni jūs nepanāk. Aceņu meklēšanai jums būs vaļas diezgan rītu, parīt, aizparīt! Ho-pā!" Bricis sagrābj ragaviņu saiti un jož uz krūmiem.

Nu Ivars sabīstas.

„Linda, skaties!" tas čukst. „Uguntiņa ļoti ātri aizzibsnī... Vai tik tas nav vienacains vilks, kas te šaudās apkārt? Bēgsim!"

„Labi ātri!" māsa piebalso. Tai prātā ne tikai vienacains vilks, bet arī zābaks. Tas spiež kāju. Un kāja salst!

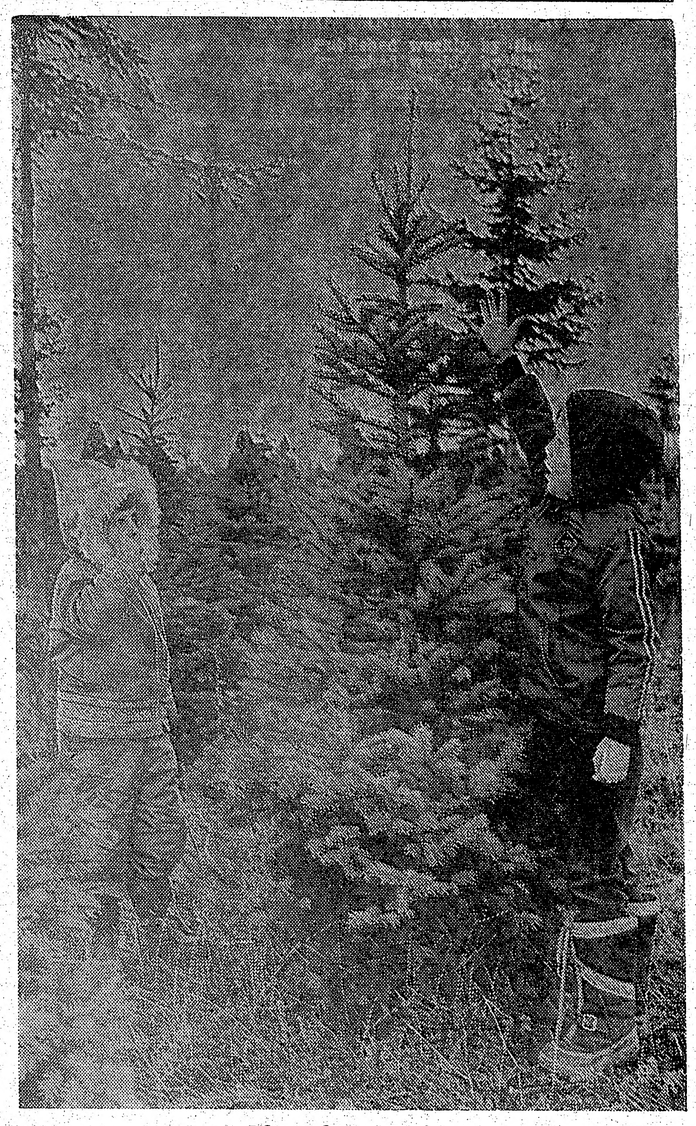

Svētku eglīti meklējot

Kā lēti izmeklēt Ziemsvētku eglīti

Ziemsvētku sezonas vajadzībām Amerikas Savienotās valstis ik gadus izcērt 35 miljonus eglīšu, kuŗu audzēšanai aizņemti 450.000 akru zemes. Nocirsto eglīšu vietā katru pavasari iedēsta atkal jaunas. Jo agrāk eglīti nopērkam, jo labāk. Vispirms tā iespējams izmeklēt piemērotāko kociņu, kā arī uzglabāt eglīti ilgāku laiku svaigu. Lai to panāktu, kociņu pērkot, jāizvēlas veselīgāko, smaržojošu, vienādi noaugušu un stingriem, elastīgiem zariem. Pārnesot eglīti mājās, tās stumbrs tūliņ jānozāģē collu īsāks virs vecā zāģējuma, jāieliek traukā ar ūdeni un jānovieto aukstā telpā, ne ārā, kur eglīte padota laika apstākļiem, kā tas ir pie eglīšu pārdevējiem.

V. A.

ZIEMAS SVĒTKI SENĀK...

(Turpinājums no 4. lp.)

kalado,
Aiz lodziņa klausoties,
kalado, kalado

Ziemas svētki, būdami gaismas atnākšanas svētki, nāk pār kalnu, ne jau klusi, bet žvadzēdami, skanēdami, kas raksturo šais dienās gaidāmo prieku. Tie atbrauc brašos kumeļos, kuŗu krēpes atgādina miega pītes un lāstekas.

Sen dzirdēju, nu redzēju
Ziemas svētku kumeliņu:
Līdz zemīti krēpes vilka,
Ar basām kājiņām.

Ja pirmā diena veltīta radu ciemiem, kopīgai svētku svinēšanai, tad sekojošās dienās noris daudz un dažādas izdarības: bluķu vilkšana no mājas uz māju, ko pēcgalā sadedzina. Bluķis nozīmējis grūtumu un smagumu, kas pa ciemiem velkot it kā iemiesotos bluķī, kuŗu sadedzinot, grūtums atstājas. No svētku jautrajām izdarībām viskrāsainākās ir: čigānos iešana, pārģērbjoties un maskējoties, lai nepazītu. Šīm izdarībām bija vairāki vārdi: budeļi, ķekatas, čigāni, kaladnieki, pēdējam it sevišķi nozīmējot dāvanu jeb cienasta lūgšanu. Piedziedājums kalado visvairāk izplatīts Latgalē, kur tiek dziedāts vairākās variācijās. Jo vairāk kādā mājā nāca ķekatnieku, jo lielāks gods bija mājasmātei. Īstenībā tie visi bija apkārtējie kaimiņi un draugi, kas priecīgā bezdarbībā staigāja no mājas uz māju dziedot, dejot un savam baram piepulcinot arvien lielāku skaitu no tām mājām, kuŗās jau bija ciemojušies.

Ziemas svētkos gāja klausīties bišu sanēšanu stropā, no kā tad zīlēja laiku. Tāpat apstaigāja kūtis, klausoties lopu sarunās, kas it kā notiekot pusnaktī. Meitām bija skaitāmi sētas stabiņi; ja bija pāris, tad izies tautās, ja nepāris, paliks vecajās. Bija jāskatās ūdens bļodā savs attēls, vai tam blakus nepaviz nākošā mūža drauga seja. Pretim spogulim jānostāda divas sveces, un ja gaismas ailē parādās stāvs, tas būs nākošais. Vakarā jānoliek uz krēsla bļoda ar tīru ūdeni un dvieli blakām, kas tur nāks mazgāties, būs likteņa lemtais. Puišiem savukārt jāpabeŗ graudu sauja pagultē, kas tos naktī nāks saslaucīt, būs pavarda kūrējiņa.

Kad nu četras dienas bija līksmots, dziedāts un diets, pārēdušies un, pārguruši svinētāji raida svētkus projām:

Eit' projām, Ziemas
svētki,
ar visām karašām.

Svētki pārripoja kalnam un palika otrā pusē līdz nākošam gadam.

Vilis Lesiņš

Svētku prieks

NO VIĻA LESIŅA JAUNĀS GRĀMATAS VAJĀTIE, KAS TIKKO IZNĀKUSI DV APGĀDĀ

No tumšas eglaines izlien balts stāvs un sastindzis pētī mežinieku iebraukto ceļu, kas pa aizsnigušajiem kolchozu laukiem vijas uz tuvējā ciema pusi. Nekā aizdomīga nemanīdams, vērotājs griežas atpakaļ, un pēc brītiņa mežu atstāj trīs rokās saķērušies vīri tādos pašos maskēšanās pārvalkos. Malējiem siksnā pār plecu uzmestas mašīnpistoles, kamēr vidējais, ko bruņotie ved zem rokas, ir bez ieroča. Viņš arī liekas pārāk vārgs, lai spētu cīnīties, un vairāk atgādina grūti ievainotu.

Smagi un gausi ir arī vedēju soļi, it kā tie censtos paildzināt šo svētvakara gājienu, kaut gan tas sākts jau pirms vairākām stundām. Viņi nepārmij ne vārda — viss jau izrunāts un nolemts; tikai satraukta elpa laužas caur vīru ieplestajām nāsīm, un vidējais lāgiem apspiesti iekrekstas.

Pusceļu līdz ciemam nogājuši, klusie gaitnieki apstājas. Bruņotie palīdz trešajam novilkt balto pārvalku, un, kamēr viens to satin un aizbāž sev aiz jostas, lai rokas paliktu brīvas, otrs apkampj savārgušo un pieglauž savu apsarmojušo vaigu viņējam:

„Nu, tad — uz redzēšanos! — turpat jau vien visi reiz būsim . . .”

„Ardievu, Kristap!” pretī skan aizsmakusi balss.

„Kaut jums būtu vairāk laimes!”

Palicējs gan grib vēl ko teikt, bet sakāmais iesprūst kaklā, un viņš novēršas, lai paraudzītos atpakaļ uz mežmali.

Pa tam otrs tikpat brālīgi atvadās no vadmalas pusmētelī palikušā drauga; tikai viņš nemaz nepūlas meklēt mežā pamestos vārdus, to vietā cieši sažņaugdams aizvadāmā atslābušās rokas, it kā lūkotu iekratīt tajās daļu no sava spēka. Rūpīgi noslaucījis sniegu no drauga zābaku stulmiem, lai tie neizskatītos kā meža kupenu bridēji, viņš pagriež partizāna gaitas beigušo uz ciema pusi un ievada pirmajos soļos.

Tā viņš tur aiziet - noliektu galvu un nedroši līgodamies, taču palicēji par to nebrīnās: pat veselam un stipram vīram nenāktos viegli šķirties no brīviem mežabrāļiem, bet šis taču ir slimības sagrauzts cilvēks, kura dienas, varbūt pat stundas, jau skaitītas. Un ja viņš nu iet uz ienaidnieku apsēsto ciemu, tad tā ir viņa paša griba un pēdējā vēlēšanās. Citam tas būtu liegts, baidoties mocību panāktas nodevības, bet uz Jorēnu Intu šai ziņā var paļauties: pērn viņš bija izlauzies no spīdzinātāju gūsta un atgriezies pie partizāniem, lai par spīti mērdēšanā un mocībās iegūtai plaušu kaitei vēl turpat gadu tramdītu savus vajātājus.

Nu viņš to vairs nespēj, un tādēļ iet uz dzimto ciemu, iet bez ieroča — kā jau Ziemsvētku vakarā. Miesas spēku tur daudz nevajag, bet garā viņš šķiet stiprs vēl šobrīd. Lūk — ar katru brīdi viņa gaita kļūst ašāka un noteiktāka, un augstāk ceļas baltā jērene, kaut pāri sejai lāso pārliecīgas piepūles izdzītie sviedri.

Jāpasteidzas! . . . Kauns būtu saļimt šeit, uz ceļa, sagādājot draugiem nepelnītu nastu un nepiepildot savu pēdējo vēlēšanos . . .

Sakostiem zobiem un sažņaugtām dūrēm Ints soļo uz priekšu; viņš soļo kā atbrīvots — bez bailēm un naida, kas palikuši aiz neaizsaucamās pagātnes sliekšņa. Nu viņš vairs nav cīnītājs, bet gan svētceļnieks, kura mērķis, lūk, turpat jau saredzams: tā ir ciema baznīca, kur viņš kristīts un iesvētīts un kur drīz jāsākas svētvakara dievkalpojumam, kaut gan viņa dzimtenes kalendāros Ziemsvētku sen vairs nav.

Bet abi draugi, kas Intu atvadījuši no tālās meža mītnes, vēl stāv tai pašā šķiršanās vietā un vēro aizgājēju, kas sniega blāvotajā tumsā tikko vairs saskatāms.

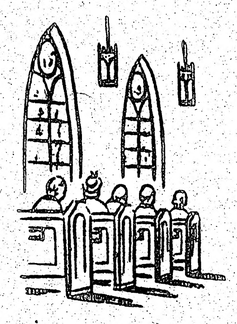

„Kā tev liekas, vai viņš aizies?”

„Droši! Viņš vienmēr aiziet, kur nodomājis. Atceries, kā viņš pārnāca pērn . . .”

„Jā, — nekad to neaizmirsīšu: ielauztām ribām bija atvilcies visu garo apkārtceļu un saļima tikai pie mūsu bunkura ieejas . . .”

„Iesim,” pēc drūmas klusēšanas Kristaps ierunājas. „Mums viņa vairs neredzēt...”

„Vai tomēr nepakavēsimies kādu stundiņu? Kas zina . . . varbūt viņš tomēr vēl atgriežas . . .”

„Neticu . . . Bet ja tu tā domā — varam arī pagaidīt. Viņš mūsu vietā darītu tāpat.”

Cik svešāds kļuvis šis latviešu ciems! Kādreiz gaišie logi satumsuši vai aizņagloti ar sarūsējušu skārdu, namu apmetums nomelnējis un vietām nodrupis, bet dažu veco nameļu vairs nav, redz tikai apsnigušas krāsmatas, un šādam nožēlojamām krāsmatām līdzīgi šķiet arī retie gājēji, kas sakumpuši un sevī ierāvušies slīd pa niknā klusuma nomāktajām ieliņām.

Tikai viena vienīga vieta vēl šķiet tāda kā bijusi: tas ir vecais dievnams, kur Jorēns ieiet kā dzīvā pagātnē. Šis pārdzīvojums ir tik liels, ka ienācējam brīdi jāapstājas un jāpaliek pie durvīm, lai atgūtu aizrāvušos elpu un izberzētu pēkšņi aizmiglojušās acis. Tad viņš pārlaiž glāstošu skatienu starp brūno solu rindām klātajam, sūnu pelēkajam celiņam, kas aicināt aicina pie baltā attāra, pie Krustā sistā tēla.

Noslaucījis sviedrus jērenē, viņš arī dodas turp, neskatīdamies ne pa labi, ne pa kreisi, un apsēžas pašā pirmajā solā, lai salīktu lūgšanā.

Gan klusums ir arī šeit, bet tas nenomāc un nebiedē; tas ir tik viegls un atraisa, ka cilvēks vairs nejūt sevi, ne savu vainu, un trakāko viesuļu plosīta dvēsele var norimt īstā mierā.

Šo svinīgo mieru šeit meklējuši un atraduši arī citi nedienu vajātie, kas ierāvušies brūno solu priekšējās rindās, lai būtu pēc iespējas tālāk no dievnama durvīm, no ļaunuma un posta apsēstās dzīves tur ārā. Daudz galvu gan šeit nav ko skaitīt — labi, ja trīsdesmit; tās pašas vairums brīvības laika lakatiņos vai novalkātās villainēs ietinušās, kamēr reti ir sirmu vīru pakauši un vēl retākas jauniešu spītīgi paceltās pieres. Toties ikviens no viņiem nācis aizlūgt ne vien par sevi, bet arī par tiem piederīgiem un draugiem, kam ceļu uz šejieni lieguši tuvu un tālu cietumu dzeloņstiepļu žogi vai arī gluži cilvēciskas bailes no vajāšanas.

Kaut arī Ints šeit ir vienīgais no savas dzimtas, viņš tomēr nejūtas viens: pēkšņi iedziedājušos ērģeļu akordi aizrāvuši viņu tanīs dienās, kad Jorēnu māju kuplā saime viena pati aizņēma divas solu rindas, bet Ziemsvētku vakaros dievnams bija lūdzēju pilns līdz ieejai. Un gluži tāpat kā toreiz viņš dzird savu vecāku, brāļu, māsu un citu tuvinieku balsis; līdzi korāļu meldijai tās ievijas baznīcēnu lielajā korī, dziedot slavu Pestītājam, kura tēls tur, pie krusta, sveču gaismā šķiet trīsam . . . Viss, viss šķiet tāpat kā senāk, — pat mācītājs, kas cienīgi ienāk altāŗtelpā, Jorēnu Intam liekas tas pats, kas svētījis viņu lielajai dzīvei un cīņām. Bez miņas pagaisuši piecpadsmit nelaimju gadi, un tas, kas šeit kāri klausās jaunā garīdznieka vārdos, šķiet, nav vairs pirmītējais vājinieks; gan viņa mati vēl joprojām nosirmojuši un pāri dzeltenājai mirēja sejai lāso sviedri, taču acis tam deg jauneklīgā priekā, priekā kā toreiz, kad ikvienam bija par ko priecāties, un viņa lūpas klusi smaida līdz.

Šai nomoda sapnī, šai pagātnes pārdzīvojumā Intam paiet viss dievkalpojums. Viņš sēž kā transā vēl tad, kad jau izskanējuši ērģeļu pēdējie akordi un bēdu saliektā māmuļa, sola atzveltnim pārliekusies, no aizmugures purina viņa plecu un čukst:

„Teci nu, dēliņ, projām, lai tie glūņas nenotver tevi.”

Jorēnu Ints paceļ galvu un, pārlaidis skatienu tukšajam dievnamam, noskūpsta vecītes roku:

„Paldies, māt — man nav vairs ko bīties . . . Ej vien pati, — gribu vēl parunāties ar mācītāju.”

„Lai Dievs tev ir žēlīgs!” vajag, un gaidīju tevi. Savu

„Tev arī, labā!”

Noglāstījis sirmgalves asaraino vaigu, viņš pieceļas un cauri altāŗtelpai iet pie ģērbkambaŗa durvīm. Tās ir atvērtas, un viņš redz mācītāju pie mazā altāŗa, kur viss jau sagatavots svētajam vakarēdienam.

„Nāc, draugs! jaunais garīdznieks skubina, sniegdams pretī abas rokas. „Es jau jutu, kā tev vajag, un gaidīju tevi. Savu vārdu vari man neteikt, — tā būs labāk mums abiem.”

Tad viņš palīdz apmulsušajam Intam novilkt pusmēteli, pieved viņu pie altārīša un sāk dievgalda ceremoniju tikpat svinīgi kā draudzes priekšā. Savu mērķi sasniegušais svētceļnieks nolicis ceļos un aizturētu elpu tver katru vārdu, ko mācītājs nu saka viņam vienam:

„Mūsu kungs Jēzus Kristus tanī naktī, kad viņš tapa nodots, ņēma maizi, pateicās, pārlauza un deva to saviem mācekļiem, sacīdams: Ņemiet un ēdiet, tā ir mana miesa, kas par jums tiek dota, to dariet, mani pieminēdami!”

Šai brīdī ģērbkambaŗa durvīs parādās vecīga seja, ko bailes padarījušas vēl grumbaināku. Tas ir pērminderis, kas atsteidzies vēstīt, ka baznīcu ielenkuši miliči . . . Taču redzams, ka dievgalds jau aizsākts, viņš metas atpakaļ, lai turpinātu mācītāja uzdoto izlūkošanu.

Ārpusē pie dievnama ieejas viņu jau gaida miliču pāris, un viens no tiem strupi noprasa:

„Vai tas svešais vēl tur iekšā?”

„J-jā,” vecais baznīcas kalps klusi atsaka.

„Lai nāk tūliņ laukā — mēs gaidām!”

„Pacieties nu brītiņu: viņš ir pie dievgalda . . . nevar traucēt.”

„Labi! Bet ja pēc piecām minūtēm viņš nebūs te, mēs dabūsim to laukā paši.”

„Tas Kungs lai tevi svētī un pasargā, tas Kungs lai apgaismo savu vaigu pār tevi un ir tev žēlīgs, tas Kungs lai paceļ savu vaigu uz tevi un dod tev savu mieru. Amen!”

„Amen!” dobji atbalso Inta lūpas, un mācītājs palīdz tam piecelties.

Vai nu tā ir ilgi nebaudītā vīna vai mirēja spēku apsikuma vaina — viņš vairs nejaudā noturēties kājās. Krēslā apsēdināts, viņš klusā pacietībā glāsta garīdznieka roku, bet ģērbkambarī ietecējušais pērminderis izmisis ziņo, ka dievgaldnieku laukā gaida milicija . . . Jorēnu Ints saņem pēdējos spēkus un čukst:

„Palīdziet man piecelties . . . vediet laukā . . . Lai arī viņiem . . . tiek savs svētku prieks . . .”

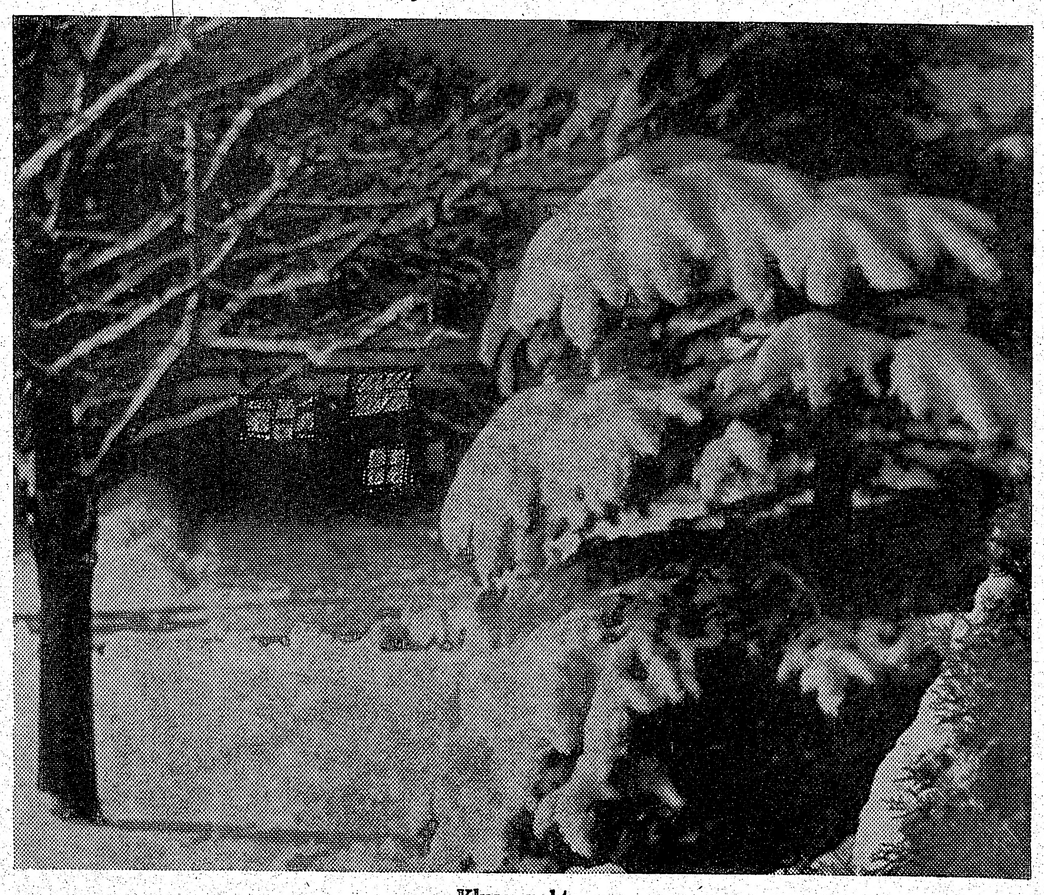

Klusa nakts . . .

125 BROADVIEW AVE.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz sestd. no pl. 12 dienā — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

☆

● UGUNS
● AUTO
● SLIMĪBAS
● NELAIMES GAD. u. c.

apdrošināšana
Ilmars Jankovskis
(Skyline Real Estate Ltd.)
87 Roncesvalle Ave.
Toronto 3,
tālr. 533-8553.

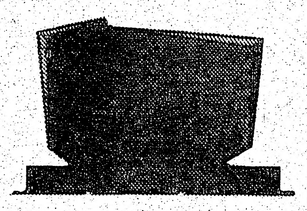

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

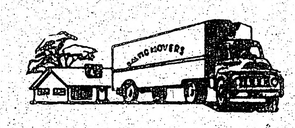

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
par veikaliem jūsu rajonā
pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa
filmu laboratorija

GREAT LAKES LINES

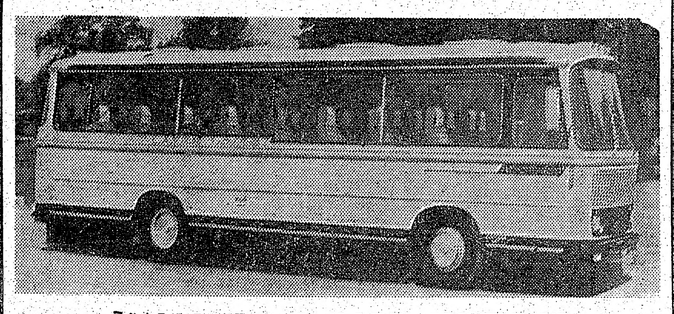

ĪSAM VAI GARAM BRAUCIENAM
RENTĒJIET AUTOBUSU
AR LATVIEŠU VADĪTĀJU
Tel. 277-9000, latviski 822-9141

DĀVANAS KATRAM GADIJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICĀ
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 174
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvaniet
921-7121

ATKAL IZNĀKUSI jauna skaņu plate
DV Kanadā izdevums
Latviešu karavīru dziesmas
Stereo NR. 5 **Cena $6.50**
Saturā

1. PUSĒ
1. **Kara troksnis**
2. **Latvju tautas marss** (Orķestris, koris)
3. **Zilais lakatiņš** (Valda Mora) (Koris)
4. **Tur tālu kaujas laukā** (Koris)
5. **Atzīšanās** (Aleksandrs Čaks) (Edgars Kraujiņš un koris)
6. **Tik pie Gaujas** (Koris)

2. PUSĒ
1. **Cel mani pār par Daugavu** (Koris)
2. **Tur augšā uz kalna** (Koris)
3. **Lilī Marlēn** (Dace Kārkliņa, Jānis Aveniņš, koris)
4. **Tur tālumā, kur šķita dūmi** (Koris)
5. **Kur ozoli zaļo** (Koris)

Piedalās: **Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā**
Solisti: Dace Kārklina, Edgars Kraujiņš un Jānis Aveniņš
Imanta Saksa klavieru pavadījumi un aranžējumi.
Vāku zīmējis mākslinieks Eduards Dzenis
Skaņu meistars Imants Ķipis.

Skaņu plate pieprasāma DV KV skaņu plašu ekspedīcijā 16 Queen St. N., Hamilton 13, Ont., Canada. Tel. 529-7939. Ekspedīcijas vad.: V. Rudzītis. Ekspedīcijai vēl ir krājumā visas DV Kanadā izdotās skaņu plates. Atkalpārdevējiem atlaide. Toronto DV skaņu plates dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont., Canada.

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

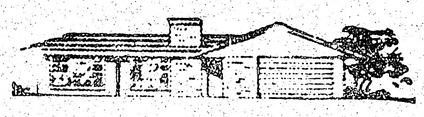

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DAŽĀDU ZIEDU **MEDUS**
dabīgs nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson Street, Toronto 17. Tālr. 534-0503

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

A. Eglītis — TV RENTAL
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

HERTA'S CERAMIC STUDIO
LATVISKĀ UN MODERNĀ KERAMIKA
Pieņem pasūtinājumus latviskām lampām, vāzēm u.t.t.
Tel. 293-9509
438-4457 *HERTA JAUNZEME*

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu jauno gadu!

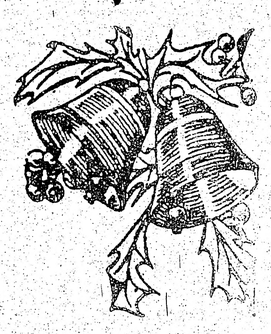

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

Tālrunis 924-2551, 924-2552

LĪKSMUS ZIEMAS SVĒTKUS UN RAŽENU JAUNO GADU!

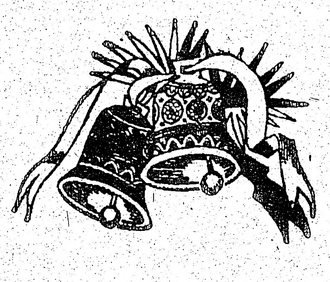

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.

Tālrunis 863-1166

Atlīdzība par Eichmana uzrādīšanu

No Telavivas ziņo, ka Izraēla izmaksājusi 10.000 dol. atlīdzību vīrietim, kas sniedzis ziņas par Hitlera līdzdarbinieku Ādolfu Eichmanu. Naudu saņēmis 70 gadu vecais žīdu advokāts Lotars Hermans, kas dzīvo Argentīnā. Otrā pasaules kara laikā Hermans bijis ieslodzīts Dachavas koncentrācijas nometnē. 1967. gadā viņš ziņojis Rietumvācijas policijai, ka viņš zina Eichmana slēptuvi, jo Eichmana dēls saticies ar Hermana meitu. Rietumvācija nodeva informāciju tālāk Izraēlai, bet Hermana apraksts izrādījās kļūdains un meklēšanu izbeidza. Divus gadus vēlāk Hermans rakstījis Tuvijam Frīdmanam Haifā, ka par savu „dzīves uzdevumu" uzskatot nacistu bēgļu medības. Izraēlas pārstāvji lietu atsāka, Eichmanu nozaga un pārveda uz Izraēlu, kur viņu tiesāja 1961. gadā, bet pakāra gadu vēlāk.

Pie svētku eglītes Sv. Katrīnās. Attēlā 6 g. v. Maira Bērziņa un 11 g. v. Inese Timšāna.

Čīles vilšanās

Čīles sociālistu prezidents Alende savā 14 dienu ārzemju ceļojumā apmeklēja Limu, Meksiku un Apv. nācijas Ņujorkā. Alende savā uzrunā Apv. nāciju 132 valstu ģenerālsapulcē uzbruka amerikāņu lielajām sabiedrībām mēģinājumā „sākt pilsoņu karu Čīlē". Alende jau agrāk apsūdzēja lielās ārzemju vara raktuvju sabiedrības, ka tās aplaupot valsti, un noraidīja šo firmu apellāciju pret nacionālizācijas veidu.

Čīles prezidents ir pirmais Dienvidamerikas valsts galva, kas apmeklēja Pad. savienību. Alende cerēja, ka krievi ieguldīs lielāku kapitālu Čīles rūpniecības izveidošanā un atbalstīs viņa pūles, samazināt ASV iespaidu Čīles saimniecībā. Pad. savienība gan nosodīja ārzemju monopolus, kas atņemot Čīlei tiesības brīvi pārdot savas zemes vara bagātības, bet pati nav saņēmusi nekādus praktiskus soļus, lai palīdzētu Čīles valdībai tās vara tirgū.

Nacionālizētā amerikāņu „Kenekota vara raktuvju sabiedrība tiesas ceļā Parīzē aizkavējusi Sandiego valdību pārdot varu, tā uzliekot financiālu spiedienu Čīlei, kas izlietoja sev par labu trīsceturdaļas no amerikāņu vara raktuvju ieņēmumiem par kapara eksportu. Acīm redzot, Pad. savienība nevēlas iesaistīties attālā Latīņamerikas valstī, kreiso sociālistu reformas gan silti atbalstot, bet vēl neuzskata Alendes valdību par pilnīgi komūnistisku. Pirms atgriešanās Čīlē Alende apmeklēja Kubu.

Komūnisti aizņemas no kapitālistiem

No Ņujorkas ziņo, ka sagatavošanā atrodas financiāls nolīgums, ar ko Pad. savienība varēs palielināt savu kapitālu ar privātiem noguldītājiem Rietumos. Pad. savienības obligācijas (parādzīmes) drīz varēs pirkt Rietumu finanču centros. Tādā veidā Ziemeļamerika un Rietumeiropa varēs aizdot naudu Pad. savienībai un pretī saņemt maksājumu procentus. Pad. savienība līdz šim nav meklējusi individuālus naudas aizdevumus kapitālistiskās valstīs. Padomju pārstāvji jau apsprieduši iespējas par obligāciju pārdošanu arī lielākām amerikāņu abligāciju sabiedrībām. Krievi jau agrāk palīdzējuši pārdot savu satelītvalstu parādzīmes Rietumos. Pirms gada Ungārija pārdeva obligācijas par 25 milj. dol. Eiropā. Desmitgadīgās obligācijas maksāja 8¾% augļu un tās pārdeva par 90 centiem viena amerikāņu dolāra vietā. Ungāru vērtspapīri ieplūdināti daudzās Rietumeiropas bankās.

Vienīgā mantiniece

Vindzoras hercoga atstātās bagātības, kas neoficiāli novērtētas uz 2,5 milj. dolaru, koncentrētas Francijā, kur hercogs apmetās uz dzīvi, kad viņš 1936. gadā kā Anglijas karalis Eduards VIII atteicās no troņa, lai precētu amerikāņu šķirteni. Atraitne Valija Simsone izsludināta par hercoga atstāto bagātību vienīgo mantinieci.

Ķīna uzkrāj labības rezerves

Ķīnas 800 milj. iedzīvotāji mudināti ietaupīt „vienu pilnu muti graudu" dienā, jo šogad paredzēta labības ražas samazināšanās par 4 proc, lai iekrātu labības rezerves nākotnes kara draudu ietekmē. Tiek ieteikta vispārējā taupība graudu patēriņā. Aicinājums izteikts mēnesi pēc premjēra Čuenlaja pareģojuma žurnālistiem, ka labības raža būs samazinājusies dabas apstākļu dēļ, ko radīja ši sausums un plūdi. Ķīna jau izdarījusi vairākus graudu iepirkumus ārzemēs. Pasaules graudu tirgus Pekingai 1972. gadā var sniegties līdz 6 milj. tonnām.

ROBEŽINCIDENTI ATKĀRTOJAS

No Maskavas ziņo, ka ķīniešu un krievu robežincidenti atkārtojušies ar ķīniešu iebrukumu Kazachstanā, kur nogalinājuši 5 sarkanarmiešus un vairākus aitu ganus, pārdzenot pāri robežai lielāku aitu baru. Ķīnas ārlietu ministrijas referents Pekingā noliedz ziņas par kādu sadursmi un nosauc incidentu par „launprātīgu apmelojumu".

Pēdējās sadursmes starp Pad. savienību un Ķīnu norisinājās 1969. gada vasarā, kad sīvas cīņas ar tanku palīdzību uzliesmoja par Damaskas salas un Usurī upes territorijas piederību. Abas puses ziņaja par lielu kritušo skaitu. Komūnistiskā Ķīna atbalsta arī Japānu, lai krievi atdotu japāņiem 2. pasaules karā nelikumīgi okupētās Kurilu salas.